EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

أصول الإيمان

Uṣūl al-Īmān

FUNDAMENTELE CREDINȚEI

Muḥammad ibn
ʿAbd al-Wahhāb

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb

Fundamentele credinței

Cu note și explicații de Bāsim Fayṣal al-Jawābirah

أصول الإيمان

Uṣūl al-Īmān

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: أصول الإيمان
Ediția I
Autor: Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb. Îngrijire, note și explicații: Bāsim Fayṣal al-Jawābirah.

Textul arab coranic: Tanzil Project, Uthmani v1.1, © 2007–2026 Tanzil Project, CC BY 3.0 · https://tanzil.net. Fragmentele sunt reproduse fără modificarea textului.
Ediția-sursă: Uṣūl al-Īmān, îngrijire și note de Bāsim Fayṣal al-Jawābirah, ediția a cincea, 1420 H.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Prefață ii
O scurtă biografie a autorului 1
1 Cunoașterea lui Allah și credința în El 20
2 Cuvântul lui Allah și ascultarea îngerilor 58
3 Măreția și puterea lui Allah 61
4 Credința în predestinare 69
5 Credința în îngeri 88
6 Urmarea Cărții lui Allah 111
7 Drepturile Profetului ﷺ 119
8 Ținerea de Sunnah și ferirea de inovații 125
9 Căutarea cunoașterii și conduita celui care o caută 139
10 Retragerea cunoașterii 157
11 Sinceritatea în căutarea cunoașterii 160
12 Cumpătarea în vorbire 164
Indexul hadithurilor și relatărilor 172
Indexul citatelor coranice 177
Glosar 180
Bibliografie 181
Indice 182

Prefață

Toată lauda Îi aparține lui Allah, Domnul lumilor. Binecuvântarea și pacea fie asupra celui mai de seamă dintre trimiși, asupra familiei sale și a tuturor companionilor săi.

În cele ce urmează: aceasta este cartea Fundamentele credinței, a imamului înnoitor Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb. În ea s-a mărginit la redarea hadithurilor Trimisului lui Allah ﷺ despre fundamentele credinței potrivit Ahl as-Sunnah wa-l-Jamāʿah.

Această carte este una dintre lucrările însemnate care lămuresc metodologia Ahl as-Sunnah wa-l-Jamāʿah în avertizarea împotriva asocierii, în care, din păcate, a căzut cea mai mare parte a comunității islamice. Ea cuprinde numeroase cercetări pentru lămurirea acestei metodologii mărețe, pe care mulți oameni au neglijat-o, ba chiar nu au cunoscut-o, până și dintre cei care cheamă la Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, și care nu au altă preocupare decât politica, politicienii, insulta și defăimarea! Au lăsat astfel preocuparea pentru ceea ce este mai însemnat: cunoașterea lui Allah și a unicității Sale, la care Trimisul ﷺ a chemat vreme de treisprezece ani în Mecca. Nu a chemat la altceva decât la unicitatea lui Allah. Mai mult, companionii săi erau uciși și bătuți, iar el nu putea decât să-i îndemne la răbdare. Le spunea: *„Răbdați, familie a lui Yāsir, căci locul care vă este făgăduit este Paradisul!"* [1] Nu le-a poruncit răzbunarea, nici jihadul și nici lupta.

Cei care cheamă la religie în această vreme trebuie, așadar, să se îngrijească să-i învețe pe oameni unicitatea lui Allah, Slavă Lui, Preaînaltul, în domnia Sa, în dreptul Său de a fi adorat, în numele și în însușirile Sale, așa cum au făcut înaintașii drepți. Cei de pe

1 Relatat de Al-Ḥākim (3/388–389) și de Aṭ-Ṭabarānī în Al-Awsaṭ (nr. 3846). Al-Ḥākim l-a declarat autentic, iar Aḍ-Ḍahabī l-a urmat în această apreciere. Are și alte căi de transmitere, la care învățatul Al-Albānī a făcut trimitere în notele sale la Fiqh as-Sīrah (p. 108).

urmă ai acestei comunități nu se vor îndrepta decât prin ceea ce i-a îndreptat pe cei dintâi.

În încheiere, aceasta este modesta mea lucrare. Nădăjduiesc de la Allah, Cel Preaînalt, Atotputernicul, ca ea să fie făcută cu sinceritate numai pentru Fața Sa cea nobilă.

Îl rog pe fiecare frate binevoitor care citește această carte să se roage pentru binele celui care a tipărit-o, a îngrijit-o și a contribuit la publicarea ei în această înfățișare frumoasă.

Ultima noastră invocare este: lauda Îi aparține lui Allah, Domnul lumilor.

Allah să-l binecuvânteze pe stăpânul nostru Muḥammad, precum și pe familia sa și pe toți companionii săi.

Scris de

Dr. Bāsim Fayṣal Al-Jawābirah

Amman — ʿAyn al-Bāshā, Iordania

O scurtă biografie a autorului

Numele, obârșia, nașterea și copilăria sa

El este Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb ibn Sulaymān ibn ʿAlī ibn Muḥammad ibn Aḥmad ibn Rāshid At-Tamīmī.

S-a născut în anul 1115 h., corespunzător anului 1703 d.Hr., în localitatea Al-ʿUyaynah, aflată la nord de Riyadh. A crescut acolo, în grija tatălui său.

Semnele înzestrării și ale istețimii s-au arătat la el încă din copilărie. A memorat Nobilul Coran înainte de a împlini zece ani și a ajuns la pubertate înainte de a împlini doisprezece ani. Tatăl său a spus: *„L-am socotit apt pentru rugăciunea în obște și l-am căsătorit în acel an."*

Dobândirea științei

A studiat cu tatăl său jurisprudența ḥanbalită, exegeza Coranului și hadithul. Încă din copilărie se apleca stăruitor asupra cărților de exegeză, hadith și crez. Se îngrijea mult de cercetarea și citirea cărților lui Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah și ale ucenicului său, marele învățat Ibn Al-Qayyim.

Călătoriile sale

A plecat la Mecca pentru a face pelerinajul la Casa Sacră a lui Allah, apoi a vizitat moscheea Trimisului lui Allah ﷺ. Acolo i-a întâlnit pe învățații Medinei Profetului și a luat știință de la ei. Apoi a plecat la Basra și a rămas acolo o vreme, învățând de la un grup de învățați. După aceea a plecat spre Najd, trecând prin Al-Aḥsāʾ. În această lungă călătorie, șeicul a văzut, cu privirea sa pătrunzătoare, credințele rătăcite și obiceiurile stricate din Najd și din ținuturile pe care le-a vizitat. A hotărât să cheme la unicitatea lui Allah și la lepădarea superstițiilor și a practicilor de asociere. Când a vizitat Medina, auzea cereri de ajutor prin care I se făceau

asociați lui Allah: oamenii îi cereau ajutorul Trimisului lui Allah ﷺ și îl invocau în afara lui Allah.

Najd ajunsese un loc al superstițiilor și al credințelor stricate, potrivnice temeliilor corecte ale religiei. Acolo se aflau unele morminte atribuite unor companioni, la care oamenii mergeau în pelerinaj, cerându-le împlinirea nevoilor și ajutor pentru îndepărtarea necazurilor.

Și mai ciudat era că, în localitatea Manfūḥah, căutau un mijloc de apropiere printr-un curmal mascul și credeau că femeile nemăritate care mergeau la el aveau să se căsătorească! Cea care mergea la el spunea: *„O, cel mai puternic dintre masculi, vreau un soț înainte să treacă anul!"*

În Hijaz a văzut că mormintele companionilor și ale membrilor familiei Profetului — Allah să fie mulțumit de ei toți —, precum și mormântul Trimisului ﷺ, erau venerate într-un fel care nu se cuvine decât față de Domnul domnilor.

La fel a văzut în Basra — și a auzit despre Irak, Șam, Egipt și Yemen — o idolatrie a perioadei ignoranței pe care rațiunea nu o poate primi și Legea nu o încuviințează. A cântărit acele idei urâte după măsura celor două revelații, Cartea lui Allah și Sunnah Trimisului cel demn de încredere ﷺ, și după viața companionilor săi evlavioși. Le-a găsit departe de metodologia și de spiritul religiei și a văzut că cei care le săvârșeau nu știau de ce Allah i-a trimis pe trimiși și de ce Allah l-a trimis pe Muḥammad ﷺ către toți oamenii. A văzut că nu cunoșteau starea perioadei ignoranței și idolatria detestabilă care se afla în ea. I-a văzut schimbând și înlocuind temeliile și ramurile religiei, în afara puținora.

Începutul chemării șeicului la îndreptare

După ce i s-a dovedit și s-a încredințat de starea lor rea în religie și în viața lumească și a fost convins că introduseseră în înaltele temelii ale Islamului ceea ce Coranul și Sunnah resping, convingerea sa că greșeau și se sprijineau pe inovații a fost întărită de cele transmise în Sunnah: musulmanii aveau să schimbe lucrurile și să urmeze căile celor dinaintea lor. Un

exemplu este hadithul autentic [2]: *„Veți urma întocmai căile celor dinaintea voastră, până acolo încât, dacă ar intra într-o vizuină de șopârlă, ați intra și voi…”* Și hadithul: *„Islamul a început ca un lucru străin și va redeveni străin, așa cum a început.”* [3]

Atunci șeicul a hotărât să le vestească celor din neamul său că se rătăciseră de la calea dreaptă și se abătuseră de la calea corectă.

Șeicul, Allah să aibă milă de el, și-a început chemarea lămurindu-le că nimeni nu trebuie invocat în afară de Allah și că nu se aduc jertfe și nu se fac legăminte decât pentru El.

Din credințele lor legate de acele morminte, pietre și copaci făceau parte cererea ajutorului de la ele, îndreptarea legămintelor către ele și credința că aduc folos ori vătămare. El a lămurit că toate acestea sunt rătăcire și falsitate, că starea lor nu Îl mulțumește pe Allah și că trebuie să le lepede și să le respingă.

Și-a întărit spusele prin versete din Cartea lui Allah, prin spusele și faptele Trimisului ﷺ și prin viața companionilor săi — Allah să fie mulțumit de ei toți.

Crezul șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Allah să aibă milă de el, și fragmente din scrisorile și expunerile sale de crez

Crezul șeicului este același cu al înaintașilor drepți: cel urmat de Trimisul lui Allah ﷺ, de companionii săi, de urmașii lor și de imamii bine călăuziți, precum Abū Ḥanīfah, Mālik, Ash-Shāfiʿī, Aḥmad, Sufyān Ath-Thawrī, Sufyān ibn ʿUyaynah, Ibn Al-Mubārak, Al-Bukhārī, Muslim, Abū Dāwūd, ceilalți autori ai colecțiilor Sunan și cei asemenea lor care i-au urmat dintre oamenii jurisprudenței și ai tradiției, precum Al-Ashʿarī, Ibn Khuzaymah, Taqī ad-Dīn Ibn Taymiyyah, Ibn Al-Qayyim, Aḍ-Ḍahabī și alții. Allah Preaînaltul să aibă milă de ei toți!

2 Relatat de Al-Bukhārī (nr. 3456) și Muslim (nr. 2669), de la Abū Saʿīd Al-Khudrī.

3 Relatat de Muslim (nr. 145), de la Abū Hurayrah.

Fragmente din scrisorile și expunerile sale de crez

Printre aceste scrisori se află cea adresată oamenilor din Al-Qaṣīm.

După basmalah, el — Allah să aibă milă de el — a spus:

Îl iau pe Allah drept martor, precum și pe îngerii aflați lângă mine, și vă iau și pe voi drept martori că eu cred ceea ce cred Ahl as-Sunnah wa-l-Jamāʿah: credința în Allah, în îngerii Săi, în Cărțile Sale, în trimișii Săi, în învierea după moarte și în predestinare, cu binele și răul ei.

Din credința în Allah face parte credința în cele prin care El S-a descris în Cartea Sa și prin glasul Trimisului Său ﷺ, fără denaturare și fără negare. Dimpotrivă, cred că Allah este Cel despre care se spune:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Nimic nu este asemenea Lui și El este Cel care aude totul, Cel care vede totul.

Coran, 42:11 · fragment

Nu neg, așadar, cele prin care S-a descris, nu mut cuvintele de la locurile lor și nu mă abat în privința numelor și semnelor Sale. Nu stabilesc cum sunt însușirile Sale și nu le asemăn cu însușirile făpturilor Sale, fiindcă El, Preaînaltul, nu are pe nimeni asemenea Lui, nici egal și nici rival și nu este comparat cu făpturile Sale. El, Slavă Lui, Preaînaltul, Se cunoaște cel mai bine pe Sine și îi cunoaște cel mai bine pe ceilalți, este Cel mai adevărat în cuvânt și Cel mai bun în vorbire. S-a declarat mai presus de cele prin care Îl descriu cei care se împotrivesc, stabilind cum sunt însușirile și asemănându-le cu ale făpturilor, și mai presus de cele pe care le neagă cei care denaturează și neagă. Preaînaltul a spus:

﴿سُبْحَٰنَ رَبِّكَ رَبِّ ٱلْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَٰمٌ عَلَى ٱلْمُرْسَلِينَ وَٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

Slavă Domnului tău, Domnul măreției, mai presus de ceea ce Îi atribuie ei! Pace asupra trimișilor și laudă lui Allah, Domnul lumilor!

Coran, 37:180–182

Gruparea izbăvită urmează calea de mijloc în privința faptelor Sale, Preaînaltul, între qadariți și jabriți. Urmează calea de mijloc în privința amenințării lui Allah, între murji'iți și waʿīdiți.

În privința credinței și a religiei, ei urmează calea de mijloc între ḥarūriți și muʿtaziliți, pe de o parte, și murji'iți și jahmiți, pe de alta.

În privința companionilor Trimisului lui Allah ﷺ, urmează calea de mijloc între rāfiḍiți și kharijiți.

Cred că acest Coran este cuvântul lui Allah, pogorât, necreat. De la El a început și la El se întoarce. El l-a rostit cu adevărat și l-a pogorât robului și Trimisului Său, celui de încredere în transmiterea revelației Sale și solului Său către robii Săi: Profetul nostru Muḥammad ﷺ.

Cred că Allah face ceea ce voiește. Nimic nu se petrece decât prin voința Sa și nimic nu iese din voia Sa. Niciun lucru din lume nu este în afara hotărârii Sale și nimic nu se petrece decât prin cârmuirea Sa. Nimeni nu se poate abate de la hotărârea statornicită și nu poate trece dincolo de ceea ce i-a fost înscris în Tabla scrisă.

Cred toate cele vestite de Profet ﷺ despre ceea ce va fi după moarte.

Cred în încercarea mormântului și în desfătarea sa și în readucerea sufletelor în trupuri. Oamenii se vor ridica înaintea Domnului lumilor, desculți, goi și necircumcișii. Soarele se va apropia de ei, vor fi așezate balanțele și în ele vor fi cântărite faptele robilor:

﴿فَمَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فِى جَهَنَّمَ خَٰلِدُونَ﴾

Cei ale căror balanțe vor fi grele vor fi cei izbânditori. Iar cei ale căror balanțe vor fi ușoare vor fi cei care și-au pierdut sufletele, rămânând veșnic în Gheena.

Coran, 23:102–103

Vor fi desfășurate registrele: unii își vor primi cartea în mâna dreaptă, iar alții în mâna stângă.

Cred în bazinul Profetului nostru Muḥammad ﷺ din câmpia Învierii. Apa sa este mai albă decât laptele și mai dulce decât mierea. Vasele sale sunt tot atâtea câte stelele cerului. Cel care bea o singură dată din el nu va mai înseta niciodată.

Cred că Șirāṭ-ul este întins la marginea Gheenei și că oamenii vor trece pe el potrivit faptelor lor.

Cred în mijlocirea Profetului ﷺ și că el este cel dintâi mijlocitor și cel dintâi a cărui mijlocire este primită.
Nu tăgăduiesc mijlocirea Profetului decât adepții inovațiilor și ai rătăcirii. Însă ea nu are loc decât după îngăduință și încuviințare, după cum a spus Preaînaltul:

﴿وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ٱرْتَضَىٰ﴾

Ei nu mijlocesc decât pentru cei de care El este mulțumit.

Coran, 21:28 · fragment

Și a spus:

﴿مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ﴾

Cine poate mijloci la El fără îngăduința Sa?
Coran, 2:255 · fragment

Preaînaltul a spus și:

﴿وَكَم مِّن مَّلَكٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ لَا تُغْنِى شَفَٰعَتُهُمْ شَيْـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعْدِ أَن يَأْذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرْضَىٰٓ﴾

Câți îngeri sunt în ceruri, a căror mijlocire nu folosește la nimic decât după ce Allah îi îngăduie cui voiește și este mulțumit de el!
Coran, 53:26

El, Slavă Lui, nu încuviințează decât unicitatea Sa și nu dă îngăduință decât adepților ei.
Cât despre asociaționiști, ei nu au nicio parte de mijlocire, după cum a spus Preaînaltul:

﴿فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَٰعَةُ ٱلشَّٰفِعِينَ﴾

Nu le va folosi mijlocirea mijlocitorilor.
Coran, 74:48

Cred că Paradisul și Focul sunt create, că există astăzi și că nu vor pieri.

Credincioșii Îl vor vedea pe Domnul lor cu ochii în Ziua Învierii, așa cum văd luna în noaptea de lună plină, fără să se înghesuie pentru a-L vedea.

Cred că Profetul nostru Muḥammad ﷺ este ultimul dintre profeți și trimiși și că nu este valabilă credința niciunui rob până nu crede în misiunea sa și nu mărturisește profeția sa.

Cel mai de seamă din comunitatea sa este Abū Bakr Aṣ-Ṣiddīq, apoi ʿUmar Al-Fārūq, apoi ʿUthmān Dhū an-Nūrayn, apoi ʿAlī Al-Murtaḍā, apoi ceilalți dintre cei zece, apoi cei de la Badr, apoi participanții la legământul de sub copac — legământul Ar-Riḍwān — și apoi ceilalți companioni, Allah să fie mulțumit de ei.
Îi iubesc și le sunt loial companionilor Trimisului lui Allah, le pomenesc calitățile, cer iertare pentru ei, mă abțin să le pomenesc greșelile și păstrez tăcerea despre cele petrecute între ei. Cred în virtutea lor, punând în practică vorbele Preaînaltului:

﴿وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَا تَجْعَلْ فِى قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾

Cei care au venit după ei spun: Doamne, iartă-ne pe noi și pe frații noștri care ne-au precedat în credință și nu pune în inimile noastre dușmănie față de cei care cred! Doamne, Tu ești Milos, Milostiv!
Coran, 59:10

Cer mulțumirea lui Allah pentru mamele credincioșilor, curățite de orice rău.

Recunosc faptele neobișnuite dăruite de Allah apropiaților Săi, însă aceștia nu au dreptul la nimic din drepturile lui Allah. [4] Nu mărturisesc despre niciun musulman că este în Paradis ori în Foc, în afara celui despre care a mărturisit Trimisul lui Allah ﷺ. Dar nădăjduiesc pentru cel care face bine și mă tem pentru cel care face rău.

Nu declar necredincios niciun musulman din pricina păcatului său și nu îl scot din cercul Islamului.

4 Precum cererea izbăvirii, legămintele, cererea sprijinului, cererea ajutorului și sacrificarea.

Socotesc că jihadul continuă alături de orice imam, fie el drept ori nelegiuit, și că rugăciunea în obște în spatele lor este îngăduită.

Jihadul continuă de când Allah l-a trimis pe Muḥammad ﷺ și până când cei de pe urmă ai acestei comunități se vor lupta cu Dajjāl. Nu îl desființează nici nedreptatea unui nedrept și nici dreptatea unui drept.

Socotesc obligatorii ascultarea și supunerea față de conducătorii musulmanilor, fie ei drepți ori nelegiuiți, atât timp cât nu poruncesc neascultarea față de Allah.

Celui care preia califatul, în jurul căruia oamenii se adună și cu care sunt mulțumiți, ori care îi biruie cu sabia și ajunge calif, trebuie să i se dea ascultare și este interzisă ridicarea împotriva lui.

Socotesc că adepții inovațiilor trebuie părăsiți și că trebuie să ne ținem departe de ei până când se pocăiesc. Îi judec după cele văzute și Îi las lui Allah cele ascunse în inimile lor.

Cred că orice lucru nou introdus în religie este o inovație.

Cred că a avea credință înseamnă rostire cu limba, faptă cu mădularele și convingere cu inima. Ea crește prin ascultare și scade prin neascultare și are peste șaptezeci de ramuri: cea mai înaltă este mărturisirea că nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah, iar cea mai de jos este îndepărtarea a ceea ce face rău de pe drum.

Socotesc obligatorii poruncirea binelui și oprirea răului, potrivit celor cerute de Legea curată adusă de Muḥammad.

Acesta este un scurt crez pe care l-am redactat în timp ce aveam mintea preocupată, pentru ca voi să cunoașteți ceea ce urmez.

Allah este Chezaș pentru ceea ce spunem.

Eu spun: acesta este crezul imamului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Allah să aibă milă de el, din această scrisoare. L-am redat în întregime, fiindcă este crezul Ahl as-Sunnah wa-l-Jamāʿah, fără micșorare ori adăugire, și cuprinde multe foloase mărețe.

Fiecare musulman trebuie să aibă acest crez. Cel care nu are acest crez corect și sănătos nu este dintre Ahl as-Sunnah wa-l-Jamāʿah; mai mult, ne temem pentru el de rătăcire și abatere.

Cauzele și motivele ostilității față de chemarea salafită reformatoare a imamului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb

1. Poate că una dintre cele mai însemnate cauze ale atacurilor adversarilor împotriva șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, în perioada apariției chemării salafite, atât prin scrieri, cât și în practică, a fost rătăcirea, abaterea și îndepărtarea de calea cea dreaptă în care se aflau acei adversari și mulți dintre cei care se socoteau musulmani.

Înainte de apariția chemării șeicului și imamului, starea multor musulmani ajunsese la cele mai de jos trepte ale rătăcirii și ale stricării crezului. Neștiința se răspândise și copleșise totul, iar cei mai mulți musulmani Îl adorau pe Domnul lor fără cunoaștere, fără călăuzire și fără o Carte luminătoare. Astfel au apărut inovațiile religioase și practicile politeiste de tot felul. Aceste practici și inovații au devenit obiceiuri cu care oamenii se familiarizaseră, în care cei vârstnici îmbătrâniseră și cei tineri crescuseră. Reperele s-au răsturnat, adevărurile au fost inversate, iar adevărul a ajuns să fie socotit fals și falsul, adevăr.

2. O a doua cauză a acestei înverșunări și ostilități față de chemarea salafită o constituie acuzațiile neîntemeiate, minciunile și născocirile puse pe seama acestei chemări, a înnoitorului ei și a susținătorilor săi. Încă de la apariție, această chemare a fost ținta unei campanii intense și necruțătoare, care a cuprins țări și oameni. Unii pretinși învățați i-au atribuit chemării salafite lucruri care nu îi aparțin! Au pretins că ar fi o a cincea școală juridică, că adepții săi ar fi khawārij care socotesc îngăduite sângele și averile musulmanilor și că întemeietorul ei ar pretinde profeția și l-ar critica pe Trimis ﷺ!!!

Și alte asemenea născociri.

Este regretabil că mulți oameni de rând preiau aceste minciuni și calomnii de la cei care le născocesc și le fabrică, fără cea mai

mică verificare ori grijă față de ceea ce transmit. Sprijinul lor în această privință este doar imitarea oarbă!

Aici trebuie amintit că unii adversari au exploatat asprimea și purtarea neînduplecată de care s-a făcut vinovat, pentru o perioadă limitată, un mic grup de beduini entuziaști care urmaseră această chemare. Ei au extins, pe nedrept și în chip abuziv, această judecată nedreaptă asupra tuturor adepților chemării, din toate timpurile, acuzându-i și pe aceștia de asprime și de purtare neînduplecată.

3. O a treia cauză a ostilității față de chemarea salafită o constituie conflictele politice și războaiele purtate între adepții acestei chemări și turci, pe de o parte, și între adepții chemării și șarifi (!), pe de altă parte:

Șeicul Muḥammad Rashīd Riḍā, Allah să aibă milă de el, spune: *„Motivul pentru care wahhabiții au fost acuzați de inovație religioasă și necredință a fost pur politic. Se urmărea îndepărtarea musulmanilor de ei, deoarece preluaseră controlul asupra Ḥijāzului, iar turcii se temeau că vor întemeia un stat arab. De aceea, oamenii se ridicau împotriva lor urmând nemulțumirea statului și încetau să mai vorbească împotriva lor atunci când se potolea vântul politicii."*

Șeicul Muḥammad Rashīd Riḍā explică urmările ostilității politice dintre unii dintre conducătorii și oamenii de seamă ai Meccăi și susținătorii acestei chemări. Între cele menționate de el se află faptul că aceștia au publicat mai multe comunicate în ziarul Al-Qiblah, în anii 1336 și 1337 H., în care îi acuzau pe wahhabiți de necredință, îi învinuiau că îi declară necredincioși pe adepții Sunnei și că îl defăimează pe Trimis, pe lângă alte minciuni și născociri.

Unii dintre locuitorii Damascului și Beirutului căutau apropierea acestor oameni de seamă — secularişti și naționaliști — prin tipărirea unor scrieri în care îi declarau necredincioși pe adepții chemării și îi acuzau de lucruri mincinoase. Apoi, acest lucru s-a răspândit în Egipt și s-a făcut simțit în unele ziare.

4. O a patra cauză a înmulțirii scrierilor ostile chemării salafite a fost apărarea, de către aceşti adversari, mai ales de către sufiți și rāfiḍiți, a crezurilor lor stricate și a părerilor lor neîntemeiate. În

viața multor musulmani ajunseseră să predomine practicile politeiste, răspândirea inovațiilor religioase, înmulțirea superstițiilor, exagerarea în privința morților și cererea izbăvirii de la ei. Apăruseră construcțiile ridicate peste morminte și amenajarea lor ca locuri de pelerinaj, împodobirea și înfrumusețarea acestora și cheltuirea unor sume uriașe pentru ele. Chemarea șeicului, Allah să aibă milă de el, s-a ridicat împotriva tuturor acestor lucruri.

Acești sufiți și rāfiḍiți au găsit în această stare de fapt un teren prielnic pentru răspândirea otrăvurilor crezurilor lor. Când lumina acestei chemări a început să dezvăluie bezna întunericului, să înlăture murdăria și necurăția politeismului și să-i cheme pe oameni la împlinirea tawḥīdului în limpezimea și puritatea lui, adversarii au înțeles că apariția acestei chemări salafite vestea dispariția crezurilor lor neîntemeiate. Și-au adunat puterile și s-au pornit să atace această chemare și pe susținătorii ei. În timpul acestor atacuri, își prezentau propriul crez, sufit, rāfiḍit ori de alt fel, îl înfrumusețau în ochii oamenilor și pretindeau că el este adevărul!

Astfel, îi vedem pe acești sufiți lăudându-se cu sufismul lor în timp ce răspund chemării salafite, mândrindu-se cu apartenența la ordinele sufite și apărând sufismul și pe cei care îl revendică.

Iar rāfiḍiții, în opoziția lor față de chemarea salafită, își apără crezul folosind toate minciunile și răstălmăcirile adevărului pentru care sunt cunoscuți.

Un exemplu îl constituie ceea ce au făcut atunci când învățații din Medina Profetului au scris, în anul 1344 H., o fatwa despre interdicția de a construi peste morminte și de a le lua drept locuri de rugăciune. Ei au răspuns cu adevărul susținut de dovezi. După publicarea acestei fatwa și punerea ei în aplicare, cupolele și construcțiile de pe morminte au fost îndepărtate. Atunci, învățații rāfiḍiți s-au ridicat cu zarvă și au umplut pagini întregi cu atacuri împotriva acestei fatwa, deplângând în fața musulmanilor dispariția acelor cupole și locuri de pelerinaj!!

Acestea sunt câteva dintre cauzele vădite ale puternicei ostilități a adversarilor față de chemarea salafită în vremea

șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb și ale numeroaselor scrieri împotriva acestei chemări sincere și adevărate.

Numirea chemării „wahhabită”

În ceea ce privește cuvântul *„wahhabită”*, mulți adversari au dat această denumire adepților chemării salafite, urmărind să-i facă pe oameni să creadă că wahhabismul este o școală nouă ori separată de celelalte școli islamice. De aceea, regula este să ne ferim de această denumire și să evităm folosirea ei.

Allah i-a făcut însă pe aceștia, adică pe adversarii chemării, să ajungă la opusul a ceea ce urmăreau. Ei voiau ca denumirea *„wahhabită”* să-i defăimeze pe adepții chemării și să-i înfățișeze drept inovatori în religie, care nu îl iubesc pe Trimis ﷺ, așa cum pretindeau! Dar, slavă lui Allah, această denumire a ajuns acum să-i desemneze pe toți cei care cheamă la Carte și la Sunnah, la urmarea dovezii, la poruncirea binelui și oprirea răului, la combaterea inovațiilor religioase și a superstițiilor și la urmarea metodologiei predecesorilor dreptcredincioși, Allah să fie mulțumit de ei.

Născociri puse pe seama chemării șeicului și respingerea lor

Numeroase născociri au fost puse pe seama chemării șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Allah să aibă milă de el, și mulți oameni le-au crezut. Astfel, această chemare binecuvântată a fost denaturată, iar pentru oamenii neștiutori cuvântul *„wahhabit”* a ajuns să însemne cineva care îl urăște pe Trimisul lui Allah ﷺ!! S-a pretins că ar fi o a cincea școală, că ar nega faptele neobișnuite dăruite de Allah apropiaților Săi, că i-ar declara necredincioși pe musulmani și ar socoti îngăduit sângele lor, pe lângă alte născociri…

Voi prezenta aici câteva dintre ele, împreună cu răspunsul la fiecare.

Prima născocire: acuzația că șeicul l-ar desconsidera ori l-ar urî pe Trimis ﷺ sau că nu ar iubi invocarea binecuvântărilor asupra lui!!

Spun: Cărțile acestui învățat pe care le avem la îndemână dovedesc că aceasta este o calomnie vădită împotriva șeicului. Dimpotrivă, el a fost unul dintre oamenii vremii sale care l-au cinstit, iubit și prețuit cel mai mult pe Trimisul lui Allah ﷺ. Într-una dintre scrisorile trimise lui ʿAbd al-Raḥmān al-Suwaydī, unul dintre învățații Irakului, șeicul răspunde acestor născociri spunând:

„Ce lucru de mirare! Cum poate intra așa ceva în mintea unui om cu judecată? Ar spune aceasta un musulman, un necredincios, un om cunoscător sau un nebun?"

După ce a amintit aceste născociri, fiul șeicului, ʿAbd Allāh, a comentat astfel:

„Cel care a văzut starea noastră, a luat parte la adunările noastre și a cercetat cu noi știe cu certitudine că toate acestea au fost născocite și puse pe seama noastră de dușmanii religiei și de frații diavolilor, pentru a-i îndepărta pe oameni de la acceptarea tawḥīdului, prin dedicarea adorării numai lui Allah Preaînaltul și părăsirea tuturor formelor de politeism."

Apoi a spus: Noi credem că rangul Profetului nostru Muḥammad ﷺ este, fără nicio îndoială, cel mai înalt dintre rangurile făpturilor; că el este viu în mormântul său, cu o viață din barzakh mai deplină decât viața martirilor despre care vorbește Revelația, întrucât el este, fără îndoială, mai presus de ei; și că aude salutul de pace al musulmanului care îl salută.

Vizitarea lui este recomandată, însă călătoria se întreprinde numai pentru vizitarea moscheii și pentru rugăciunea în ea. Iar dacă omul intenționează odată cu aceasta și vizitarea lui, nu este nicio problemă. Cel care își petrece timpul invocând binecuvântări asupra lui ﷺ în formele transmise de la el a dobândit fericirea în ambele lumi.

Spun: Acesta este crezul șeicului și al adepților săi cu privire la stăpânul nostru Muḥammad ﷺ, stăpânul urmașilor lui Adam. Oricine spune altceva este un mincinos care născocește calomnii.

A doua născocire: acuzația că ar nega faptele neobișnuite dăruite de Allah apropiaților Săi!

Printre născocirile puse pe seama șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Allah să aibă milă de el, se află și aceea că ar nega faptele neobișnuite dăruite de Allah apropiaților Săi.

Spun: Șeicul, Allah să aibă milă de el, nu neagă aceste fapte neobișnuite, așa cum au pretins ei. Dimpotrivă, le afirmă, cu condiția ca persoana să fie într-adevăr un apropiat al lui Allah: cineva care urmează Cartea și Sunnah și se ține departe de inovațiile religioase și de superstiții. A doua condiție este că aceste fapte neobișnuite au loc în timpul vieții apropiaților lui Allah, nu după moartea lor. După ce moare, cel decedat are nevoie de invocațiile celor vii, nu invers.

Acest crez cu privire la apropiații lui Allah este crezul adepților Sunnei și ai comunității, iar șeicul nu s-a deosebit de ei în această privință.

Într-una dintre scrierile sale, șeicul Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb afirmă faptele neobișnuite dăruite de Allah apropiaților Săi astfel: *„Recunosc faptele neobișnuite ale apropiaților lui Allah și dezvăluirile dăruite lor. Totuși, ei nu au dreptul la nimic din ceea ce I se cuvine lui Allah Preaînaltul și nu li se cere ceea ce numai Allah poate face."*

El mai spune: *„Avem datoria să îi iubim, să îi urmăm și să recunoaștem faptele neobișnuite dăruite lor. Numai adepții inovațiilor religioase și ai rătăcirii neagă aceste fapte. Religia lui Allah este calea de mijloc între două extreme, călăuzirea între două rătăciri și adevărul între două neadevăruri."*

Adepții chemării de după șeicul Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb întăresc și recunosc acest crez:

Unul dintre adepții șeicului, Allah să aibă milă de el, spune: *„La fel, dreptul apropiaților lui Allah este să îi iubim, să ne rugăm ca Allah să fie mulțumit de ei și să credem în faptele neobișnuite dăruite lor, nu să îi invocăm ca să aducă celui care îi invocă un bine pe care numai Allah Preaînaltul îl poate aduce ori să îndepărteze de el un rău pe care numai El, Atotputernicul și Mărețul, îl poate îndepărta. Aceasta este o adorare care Îi aparține numai Lui,*

Preaînaltul și Preasfântul. Toate acestea sunt valabile dacă apropierea unei anumite persoane de Allah este dovedită ori nădăjduită, de pildă prin urmarea vădită a Sunnei și prin evlavie în toate împrejurările. Altfel, în vremea aceasta a ajuns să fie socotit apropiat al lui Allah cel care își lungește șiragul de mătănii, își lărgește mânecile, își lasă veșmântul să atârne, întinde mâna spre a-i fi sărutată, poartă o înfățișare anume, adună tobe și steaguri, mănâncă pe nedrept averile robilor lui Allah sub pretexte mincinoase și se îndepărtează de Sunnah Celui Ales ﷺ și de rânduielile Legii sale!!!"

Fiul șeicului Muḥammad, pe nume ʿAbd Allāh, spune: *„Nu negăm faptele neobișnuite dăruite apropiaților lui Allah. Le recunoaștem dreptul și faptul că ei urmează călăuzirea Domnului lor atât timp cât merg pe calea Legii și respectă rânduielile ei. Totuși, nu li se cuvine niciun fel de adorare, nici în timpul vieții, nici după moarte. Unuia dintre ei i se poate cere să facă invocații în timpul vieții sale, așa cum i se poate cere oricărui musulman."*

Aceste fragmente din cuvintele șeicului și ale adepților săi dovedesc că șeicul recunoaște faptele neobișnuite dăruite apropiaților lui Allah și nu le neagă. El, Allah să aibă milă de el, respinge însă cererea izbăvirii de la ei, cererea împlinirii nevoilor de la ei și îndreptarea adorării către ei, în locul lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Acesta este crezul adepților Sunnei și ai comunității, iar șeicul nu s-a deosebit de ei în această privință.

A treia născocire: una dintre cele mai grave acuzații ridicate împotriva chemării șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Allah să aibă milă de el, este că i-ar declara necredincioși pe musulmani, ar socoti îngăduit sângele lor și ar permite lupta împotriva lor!

Această născocire neîntemeiată a ajuns la șeicul și imamul Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Allah să aibă milă de el, care a răspuns de mai multe ori. Acuzația că i-ar declara necredincioși pe musulmani și ar socoti îngăduit sângele lor se răspândise în cele mai multe țări musulmane ca focul prin vreascuri uscate. De aceea, șeicul a ținut să întărească aceste răspunsuri și să își

declare nevinovăția față de cele ce i se atribuiau, trimițându-le în diferite țări:

Într-una dintre scrisorile sale, el spune: *„Cât despre afirmația dușmanilor că îi declar pe oameni necredincioși pe baza bănuielii ori a loialității lor sau că îl declar necredincios pe omul neștiutor căruia nu i-a fost adusă dovada, aceasta este o calomnie uriașă prin care vor să îi îndepărteze pe oameni de religia lui Allah și a Trimisului Său."*

Într-o altă scrisoare, răspunzând unuia dintre calomniatori, spune: La fel este și încercarea lui de a-i înșela pe oamenii de rând, pretinzând că Ibn ʿAbd al-Wahhāb spune: *«Cine nu intră sub ascultarea mea este necredincios.»*

Noi spunem: *«Slavă Ție! Aceasta este o calomnie uriașă!»* Îl luăm pe Allah drept martor pentru ceea ce El știe că avem în inimă: oricine pune în practică tawḥīdul și se dezice de politeism și de adepții săi este musulman, în orice timp și în orice loc. Îl declarăm necredincios numai pe cel care Îi asociază lui Allah pe altcineva în adorare, după ce i-a fost lămurită dovada neîntemeierii politeismului.

Unul dintre elevii șeicului, Allah să aibă milă de el, spune: *„Șeicul Muḥammad, Allah să aibă milă de el, a fost unul dintre oamenii cei mai reținuți și mai prudenți în pronunțarea necredinței asupra cuiva. Nu l-a declarat în mod categoric necredincios nici pe omul neștiutor care îi invocă pe alții în afara lui Allah, dintre cei aflați în morminte ori dintre alții, dacă acestuia nu i-a fost cu putință să găsească pe cineva care să-l sfătuiască și să-i aducă dovada din care rezultă necredința celui care săvârșește acea faptă."*

În alt loc, vorbind despre crezul șeicului în privința declarării necredinței, spune: *„...El nu declară necredincios decât pe cel care săvârșește lucruri pentru care musulmanii au căzut de acord că autorul lor este necredincios: politeismul major, necredința în versetele lui Allah și în trimișii Săi ori în ceva dintre acestea, după ce dovada a fost adusă și i-a fost comunicată în mod corespunzător. Un exemplu este declararea necredinței celui care i-a adorat pe oamenii drepți, i-a invocat alături de Allah și i-a făcut egali ai Lui*

în ceea ce I se cuvine din partea făpturilor Sale în materie de adorare și de dumnezeire."

El mai spune: Orice om cu judecată care cunoaște viața șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb, Allah să aibă milă de el, știe că acesta a fost unul dintre cei care au cinstit cel mai mult cunoașterea și pe învățați și care au interzis cu cea mai mare fermitate declararea acestora drept necredincioși, desconsiderarea și vătămarea lor. Dimpotrivă, el socotea o datorie religioasă să îi respecte, să îi cinstească, să îi apere și să îndemne la urmarea căii lor.

Șeicul, Allah să aibă milă de el, nu a declarat necredincios decât pe cel pe care Allah și Trimisul Său l-au declarat astfel și asupra necredinței căruia comunitatea a căzut de acord, precum cel care Îi pune Domnului lumilor alți dumnezei și egali.

Acestea sunt câteva fragmente din cuvintele șeicului și ale adepților săi despre declararea musulmanilor drept necredincioși.

Din aceste citate limpezi reiese nevinovăția șeicului, a adepților săi și a susținătorilor chemării sale față de născocirile și minciunile adversarilor în chestiunea declarării necredinței.

Cine cercetează cărțile lor și le citește scrisorile vede corectitudinea crezului lor și înțelegerea sănătoasă pe care o au asupra acestei chestiuni. Crezul lor în această privință este chiar crezul predecesorilor dreptcredincioși.

Moartea sa

Allah să aibă milă de el. După o viață plină de cunoaștere, de jihad și de chemare la Allah, Preaslăvitul, șeicul, Allah să aibă milă de el, a murit în localitatea Al-Dirʿiyyah, în anul 1206 H.

Îi cerem lui Allah să îi dăruiască milă și mulțumirea Sa și să ne adune împreună cu el în odăile Paradisului, prin mila Domnului nostru Cel Măreț, Dăruitorul de binefaceri. [5]

5 Am preluat această introducere, pe scurt, din cartea „Al-Shaykh Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb: ʿaqīdatuhu al-salafiyyah wa-daʿwatuhu al-iṣlāḥiyyah wa-thanāʾ al-ʿulamāʾ ʿalayh" („Șeicul Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb: crezul său salafit, chemarea sa reformatoare și aprecierile învățaților"), de șeicul Aḥmad ibn Ḥajar Āl Abū Ṭāmī, și din cartea „Daʿāwā al-munāwiʾīn li-daʿwat al-Shaykh Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb: ʿarḍ wa-naqd" („Afirmațiile

adversarilor chemării șeicului Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb: prezentare și critică"), de șeicul ʿAbd al-ʿAzīz Āl ʿAbd al-Laṭīf.

1 Cunoașterea lui Allah și credința în El

Respingerea politeismului

1. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Allah Preaînaltul a spus: «Eu nu am nicio nevoie de asociați. Pe cel care face o faptă în care Îmi asociază pe altcineva îl las împreună cu asocierea lui.»” Relatat de Muslim.*

1. Relatat de Muslim, Cartea ascezei, 4/2289, nr. 2985.

Asocierea altcuiva cu Allah se împarte în două feluri:

Politeismul major, care este cel mai mare dintre păcate, deoarece Allah Preaînaltul a arătat că nu îl iartă decât celui care se căiește de el. Din acest politeism fac parte invocarea altcuiva în afara lui Allah, cererea izbăvirii de la altcineva în afara lui Allah, sacrificarea pentru altcineva în afara lui Allah și legămintele făcute pentru altcineva în afara lui Allah.

Celălalt fel este politeismul minor. Din el fac parte ostentația, jurământul pe altcineva în afara lui Allah și spusele omului: *„Ce voiește Allah și ce voiești tu”*, *„Nu am pe nimeni în afară de Allah și de tine”* și *„Mă încred în Allah și în tine”*.

Șeicul, autorul cărții, Allah să aibă milă de el, spune în *„Cele patru principii”*:

Să știi, Allah să te călăuzească spre ascultarea de El, că ḥanīfiyyah, religia lui Ibrāhīm, înseamnă să-L adori numai pe Allah, consacrându-I în întregime religia, după cum a spus Preaînaltul:

﴿وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ﴾

Nu i-am creat pe djinni și pe oameni decât ca să Mă adore.
Adh-Dhāriyāt 51:56

Dacă ai aflat că Allah te-a creat pentru a-L adora, să știi că adorarea nu se numește adorare decât împreună cu tawḥīdul, așa cum rugăciunea nu se numește rugăciune decât împreună cu purificarea. Dacă politeismul pătrunde în adorare, o strică, așa cum apariția unei stări de impuritate rituală anulează purificarea. Dacă ai înțeles că politeismul, atunci când se amestecă în adorare, o strică, zădărnicește faptele și îl face pe cel care îl săvârșește să fie dintre cei care rămân veșnic în Foc, ai înțeles că cel mai important lucru pentru tine este să cunoști aceasta, în nădejdea că Allah te va izbăvi de această capcană: asocierea altcuiva cu Allah. Despre ea, Allah Preaînaltul a spus:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ﴾

Allah nu iartă să I se asocieze pe altcineva, dar iartă ceea ce este mai prejos de aceasta cui voiește.
An-Nisāʾ 4:116 · fragment

Aceasta se face prin cunoașterea a patru principii pe care Allah Preaînaltul le-a amintit în Cartea Sa:

Primul principiu: să știi că necredincioșii împotriva cărora a luptat Trimisul lui Allah ﷺ recunoșteau că Allah Preaînaltul este Creatorul și Cel care rânduiește toate lucrurile, însă aceasta nu i-a făcut să intre în Islam.

Dovada este cuvântul lui Allah Preaînaltul:

﴿قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَمَن يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَمَن يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُ ۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾

Spune: „Cine vă dă cele de trebuință din cer și de pe pământ? Cine stăpânește auzul și văzul? Cine îl scoate pe cel viu din cel mort și îl scoate pe cel mort din cel viu? Și cine rânduiește toate lucrurile?” Ei vor spune: „Allah!” Spune atunci: „Oare nu vă temeți?”.

Yūnus 10:31

Al doilea principiu: ei spun: *„Nu i-am invocat și nu ne-am îndreptat către ei decât pentru a căuta apropierea și mijlocirea.”* Dovada referitoare la apropiere este cuvântul Preaînaltului:

﴿وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِى مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ كَٰذِبٌ كَفَّارٌ﴾

Cei care și-au luat ocrotitori în afara Lui spun: „Nu îi adorăm decât ca să ne apropie de Allah.” Allah va judeca între ei în privința celor asupra cărora se deosebesc. Allah nu îl călăuzește pe cel care este mincinos și necredincios.

Az-Zumar 39:3 · fragment

Dovada referitoare la mijlocire este cuvântul Preaînaltului:

﴿وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ﴾

Ei adoră în afara lui Allah ceea ce nu le poate nici dăuna, nici folosi și spun: „Aceștia sunt mijlocitorii noștri la Allah”.

Yūnus 10:18 · fragment

Mijlocirea este de două feluri: o mijlocire negată și o mijlocire confirmată.

Mijlocirea negată este cea cerută altcuiva în afara lui Allah în lucruri pe care numai Allah le poate împlini.
Dovada este cuvântul Preaînaltului:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟ مِمَّا رَزَقْنَٰكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَٰعَةٌ ۗ وَٱلْكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ﴾

O, voi cei care credeți! Cheltuiți din ceea ce v-am dăruit înainte să vină o Zi în care nu vor mai fi nici negoț, nici prietenie, nici mijlocire. Necredincioșii sunt cei nedrepți.

Al-Baqarah 2:254

Mijlocirea confirmată este cea cerută de la Allah. Cel care mijlocește este cinstit prin mijlocire, iar cel pentru care se mijlocește este acela ale cărui cuvinte și fapte sunt primite de Allah, după îngăduința Sa, după cum a spus Preaînaltul:

﴿مَن ذَا ٱلَّذِى يَشْفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ﴾

Cine poate mijloci la El fără îngăduința Lui?

Al-Baqarah 2:255 · fragment

Al treilea principiu: Profetul ﷺ a apărut printre oameni dezbinați în adorarea lor. Unii adorau îngerii, alții profeții și oamenii drepți, alții copacii și pietrele, iar alții soarele și luna. Trimisul lui Allah ﷺ a luptat împotriva lor fără să facă deosebire între ei.
Dovada este cuvântul Preaînaltului:

﴿وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ﴾

Luptați împotriva lor până când nu va mai exista ispitire și religia va fi în întregime consacrată lui Allah.

Al-Anfāl 8:39 · fragment

Dovada referitoare la soare și lună este cuvântul Preaînaltului:

﴿وَمِنْ ءَايَٰتِهِ ٱلَّيْلُ وَٱلنَّهَارُ وَٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ ۚ لَا تَسْجُدُوا۟
لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَٱسْجُدُوا۟ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ﴾

Printre semnele Sale se află noaptea, ziua, soarele și luna. Nu vă prosternați nici soarelui, nici lunii, ci prosternați-vă lui Allah, Cel care le-a creat, dacă numai pe El Îl adorați.

Fuṣṣilat 41:37

Dovada referitoare la îngeri este cuvântul Preaînaltului:

﴿وَلَا يَأْمُرَكُمْ أَن تَتَّخِذُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ أَرْبَابًا﴾

Și nu v-ar porunci să-i luați pe îngeri și pe profeți drept stăpâni.

Āl ʿImrān 3:80 · fragment

Dovada referitoare la profeți este cuvântul Preaînaltului:

﴿وَإِذْ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ءَأَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ
ٱتَّخِذُونِى وَأُمِّىَ إِلَٰهَيْنِ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ قَالَ سُبْحَٰنَكَ مَا
يَكُونُ لِىٓ أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِى بِحَقٍّ ۚ إِن كُنتُ قُلْتُهُۥ فَقَدْ

﴿عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ ۚ تَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِى وَلَآ أَعْلَمُ مَا فِى نَفْسِكَ ۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلِّمْتَهُۥ ۚ﴾

Și când Allah va spune: „O, ʿĪsā, fiul lui Maryam! Tu le-ai spus oamenilor: «Luați-mă pe mine și pe mama mea drept două divinități în afara lui Allah»?” El va spune: „Slăvit ești Tu! Nu mi se cuvine să spun ceea ce nu am dreptul. Dacă aș fi spus-o, Tu ai fi știut. Tu știi ce este în sufletul meu, iar eu nu știu ce este în Sufletul Tău. Tu ești Cunoscătorul deplin al celor nevăzute”.

Al-Mā’idah 5:116

Dovada referitoare la oamenii drepți este cuvântul Preaînaltului:

﴿أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ ٱلْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُۥ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۥٓ﴾

Aceia pe care îi invocă ei caută mijlocul de apropiere de Domnul lor, întrecându-se care să fie mai aproape, nădăjduiesc în îndurarea Lui și se tem de pedeapsa Lui.

Al-Isrā’ 17:57 · fragment

Dovada referitoare la copaci și pietre este cuvântul Preaînaltului:

﴿أَفَرَءَيْتُمُ ٱللَّٰتَ وَٱلْعُزَّىٰ وَمَنَوٰةَ ٱلثَّالِثَةَ ٱلْأُخْرَىٰٓ﴾

Ce spuneți despre Al-Lāt și Al-ʿUzzā și despre Manāt, cealaltă, a treia?

An-Najm 53:19–20

La fel, hadithul lui Abū Wāqid al-Laythī, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: *„Am ieșit împreună cu Profetul ﷺ spre Ḥunayn, pe când abia părăsiserăm necredința. Politeiștii aveau un arbore sidr*

lângă care se adunau cu devoțiune și de care își atârnau armele. Era numit Dhāt Anwāṭ. Am trecut pe lângă un arbore sidr și am spus: «O, Trimis al lui Allah, fă-ne și nouă un Dhāt Anwāṭ, așa cum au ei un Dhāt Anwāṭ.»" Și restul hadithului. [6]

Al patrulea principiu: politeiștii din vremea noastră săvârșesc un politeism mai grav decât cei de odinioară. Cei de odinioară Îi asociau pe alții în vremuri de bunăstare, dar Îi consacrau adorarea numai Lui în vremuri de greutate. Politeismul celor din vremea noastră este însă neîntrerupt, atât în bunăstare, cât și în greutate.
Dovada este cuvântul Preaînaltului:

﴿فَإِذَا رَكِبُوا۟ فِى ٱلْفُلْكِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾

Când se urcă pe corabie, Îl invocă pe Allah, consacrându-I în întregime religia. Dar când El îi izbăvește și îi aduce pe uscat, iată-i că Îi asociază pe alții.
Al-ʿAnkabūt 29:65

Allah nu doarme

2. *Abū Mūsā, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Trimisul lui Allah ﷺ s-a ridicat în mijlocul nostru și a rostit cinci afirmații, spunând: «Allah Preaînaltul nu doarme și nu I se cuvine să doarmă. El coboară și înalță cântarul, al-qisṭ. La El sunt înălțate faptele nopții înaintea faptelor zilei și faptele zilei înaintea faptelor nopții. Vălul Său este lumina. Dacă l-ar da la o parte, strălucirea Feței Sale ar arde tot ceea ce cuprinde privirea Sa dintre făpturile Sale.»"*
Relatat de Muslim.

6 Relatat de Al-Tirmidhī (2180), Aḥmad (5/218), Al-Ṭayālisī (1346), Al-Ḥumaydī (848), Ibn ʿĀṣim (76) și Ibn Ḥibbān (1835). Lanțul său de transmitere este autentic.

2. Relatat de Muslim, Cartea credinței, 1/161, nr. 179.

Al-Baghawī a spus:

Despre spusele sale ﷺ *„El coboară și înalță al-qisț”*, s-a spus că prin aceasta a avut în vedere cântarul, după cum a spus Preaînaltul:

﴿وَنَضَعُ ٱلْمَوَٰزِينَ ٱلْقِسْطَ﴾

Vom așeza cântarele drepte,
Al-Anbiyāʾ 21:47 · fragment

adică acelea care au qisț, dreptate. Cântarul a fost numit qisț pentru că prin el se înfăptuiește dreptatea la împărțire. Sensul este că Allah coboară și înalță cântarul potrivit celor cântărite: faptele robilor înălțate la El și mijloacele lor de trai coborâte de la El… S-a mai spus că prin al-qisț se are în vedere partea de mijloace de trai care îi revine fiecărei făpturi: uneori o micșorează, dând-o cu măsură, iar alteori o mărește, dând-o din belșug. Sensul este că El hotărăște și împarte mijloacele de trai, după cum a spus Preaînaltul:

﴿يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ﴾

Dă din belșug cele de trebuință cui voiește și le dă cu măsură.
Ar-Raʿd 13:26 · fragment

Iar spusele *„strălucirea Feței Sale”* înseamnă lumina Feței Sale. Al-Khaṭṭābī a spus: Sensul cuvintelor este că El nu le-a dezvăluit făpturilor din măreția Sa slăvită decât atât cât pot îndura inimile și puterile lor. Dacă le-ar dezvălui deplinătatea măreției Sale, inimile li s-ar smulge și sufletele li s-ar stinge. Dacă ar îndrepta lumina Sa asupra pământului și a munților, aceștia ar arde și s-ar topi, după cum a spus în istorisirea lui Mūsā, pacea fie asupra lui:

﴿فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُۥ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُۥ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا﴾

Când Domnul său S-a arătat muntelui, l-a făcut una cu pământul, iar Mūsā a căzut fără cunoștință.

Al-Aʿrāf 7:143 · fragment

Afirmarea dreptei lui Allah

3. *De la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, într-o relatare atribuită Profetului:*
„Dreapta lui Allah este plină. [7] Nicio cheltuire nu o împuținează. Ea dăruiește neîncetat, noaptea și ziua. Ați văzut cât a cheltuit de când a creat cerurile și pământul? Aceasta nu a împuținat cu nimic ceea ce se află în dreapta Sa. Iar cântarul este în cealaltă mână a Sa: îl înalță și îl coboară."
Relatat de amândoi.

3. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea exegezei, 8/352, nr. 4684, cu un adaos, și Cartea tawḥīdului, 13/393, nr. 7411; și de Muslim, Cartea zakāt-ului, 2/690, nr. 993.

„Nu o împuținează" înseamnă că nu o micșorează. Expresia provine de la ghāḍa al-māʾ, atunci când apa dispare în pământ.

Saḥḥāʾ: al-saḥḥ înseamnă curgere neîntreruptă; adică ea dăruiește neîncetat.

Pe lângă afirmarea însușirii dreptei lui Allah, hadithul arată deplina Sa lipsă de nevoie, desăvârșirea belșugului Său, culmea mărinimiei și belșugul darurilor Sale.

Cunoașterea lui Allah, Preaslăvitul

4. *Abū Dharr, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Trimisul lui Allah ﷺ a văzut două oi care se împungeau și a întrebat: «Știi*

7 Forma „dreapta" se găsește în relatările lui Muslim, Al-Tirmidhī, Ibn Mājah și Aḥmad. Formularea lui Al-Bukhārī este „mâna lui Allah".

de ce se împung, o, Abū Dharr?» Am spus: «Nu.» El a spus: «Dar Allah știe și va judeca între ele.»" Relatat de Aḥmad.

4. Relatat de Aḥmad, 5/162: ne-a relatat Muḥammad ibn Jaʿfar, care a spus: ne-a relatat Shuʿbah, de la Sulaymān, de la Mundhir al-Thawrī, de la câțiva dintre șeicii lor, de la Abū Dharr.

L-a mai relatat de la Abū Muʿāwiyah, care a spus: ne-a relatat Al-Aʿmash, de la Mundhir ibn Yaʿlā, de la câțiva dintre șeicii lor, de la Abū Dharr. În lanțul său de transmitere se află un narator necunoscut.

Aḥmad, 5/173, și Al-Bazzār, după cum se află în Kashf al-astār, 4/162, nr. 3450 și 3451, l-au relatat pe calea lui Ḥammād ibn Salamah, care a spus: ne-a transmis Layth ibn Abī Sulaym, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn Tharwān, de la Al-Huzayl ibn Shuraḥbīl, de la Abū Dharr: *„Trimisul lui Allah ﷺ ședea, iar două oi se împungeau. Una a împuns-o pe cealaltă și a făcut-o să piardă sarcina. Atunci, Trimisul lui Allah ﷺ a râs. A fost întrebat: «Ce te face să râzi, o, Trimis al lui Allah?» A spus: «M-am mirat de ea. Pe Cel în mâna Căruia se află sufletul meu, i se va face dreptate în Ziua Învierii.»"*

În lanțul său de transmitere se află Layth ibn Abī Sulaym, care este slab.

Hadithul are și relatări care îi susțin sensul; vezi-le în Majmaʿ al-zawāʾid, 10/352. Între ele se află cea relatată de Aḥmad, 2/235, pe calea lui Ibn Abī ʿAdī, de la Shuʿbah, de la Al-ʿAlāʾ, de la tatăl său. L-a mai relatat, 2/235 și 301, pe calea lui Muḥammad ibn Jaʿfar, de la Shuʿbah, de la Al-ʿAlāʾ, de la tatăl său, de la Abū Hurayrah, de la Profet ﷺ, care a spus: *„Drepturile vor fi înapoiate celor cărora li se cuvin în Ziua Învierii, până când i se va face dreptate oii fără coarne împotriva celei cu coarne care a împuns-o."*

Al-Haythamī a spus, 10/352: Relatat de Aḥmad, iar naratorii săi sunt dintre naratorii culegerii Ṣaḥīḥ.

Afirmarea auzului și a văzului lui Allah

5. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a citit acest verset:*

﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُكُمۡ أَن تُؤَدُّواْ ٱلۡأَمَٰنَٰتِ إِلَىٰٓ أَهۡلِهَا﴾

Allah vă poruncește să înapoiați cele încredințate celor cărora li se cuvin,

Coran, 4:58 · fragment

până la spusele:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ سَمِيعَۢا بَصِيرٗا﴾

Allah este Auzitor, Văzător,

An-Nisāʾ 4:58 · fragment

punându-și degetul mare pe ureche și degetul alăturat pe ochi. Relatat de Abū Dāwūd, Ibn Ḥibbān și Ibn Abī Ḥātim.

5. Relatat de Abū Dāwūd, Cartea Sunnei, 4/233, nr. 4728; Ibn Khuzaymah, în Al-Tawḥīd, 1/97, nr. 46; Ibn Ḥibbān, 1/498, nr. 265; Al-Bayhaqī, în Al-Asmāʾ wa-l-ṣifāt, p. 179; și Al-Ḥākim, 1/24. Toți îl relatează pe calea lui ʿAbd Allāh ibn Yazīd al-Muqriʾ, care a spus: ne-a relatat Ḥarmalah ibn ʿImrān, de la Abū Yūnus, clientul lui Abū Hurayrah, pe numele său Sulaym ibn Jubayr, de la Abū Hurayrah.

Al-Ḥākim a spus: *„Autentic”*, iar Al-Dhahabī a fost de acord cu el.

Faptul că el ﷺ și-a pus degetul pe urechi și pe ochi când a citit *„Auzitor, Văzător”* are sensul afirmării auzului și văzului lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, așa cum se cuvine măreției și slavei Sale. Allah are auz și văz, însă ele nu sunt asemenea auzului și văzului nostru. Preaînaltul a spus:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Nu este nimic asemenea Lui și El este Auzitorul, Văzătorul.
Ash-Shūrā 42:11 · fragment

Ibn Abī al-ʿIzz a spus în Sharḥ al-ʿAqīdah al-Ṭaḥāwiyyah, 1/57: Adepții Sunnei au căzut de acord că nu este nimic asemenea lui Allah, nici în Ființa Sa, nici în însușirile Sale și nici în faptele Sale. Dar cuvântul *«asemănare»* a ajuns în vorbirea oamenilor un termen cu sens neprecizat. Prin el se poate avea în vedere sensul corect, și anume ceea ce Coranul a negat în privința Lui și ceea ce arată rațiunea: însușirile proprii Domnului Preaînaltul nu se atribuie niciunei făpturi, iar nicio făptură nu Îi este asemenea în vreo însușire a Sa.

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ﴾

Nu este nimic asemenea Lui
Coran, 42:11 · fragment

este un răspuns pentru cei care Îl aseamănă cu făpturile.

﴿وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Și El este Auzitorul, Văzătorul
Ash-Shūrā 42:11 · fragment

este un răspuns pentru cei care Îi neagă însușirile. Cel care face însușirile Creatorului asemenea însușirilor făpturii este cel care susține o asemănare neîntemeiată și vrednică de mustrare. Iar cel care face însușirile făpturii asemenea însușirilor Creatorului este asemenea creștinilor în necredința lor. Sfârșitul citatului.

Învățatul șeic ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, a spus:
Din credința în Allah face parte și credința în numele Sale preafrumoase și în însușirile Sale preaînalte, cuprinse în Cartea Sa

slăvită și dovedite de la Trimisul Său cel demn de încredere, fără denaturare, fără negare, fără stabilirea modalității și fără asemănare cu făpturile. Dimpotrivă, ele trebuie primite așa cum au venit, fără a le stabili modalitatea, crezând în sensurile mărețe pe care le arată. Acestea sunt însușiri ale lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, pe care trebuie să I le atribuim așa cum I se cuvine, fără să fie asemenea făpturilor Sale în vreo însușire. Preaînaltul a spus:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Nu este nimic asemenea Lui și El este Auzitorul, Văzătorul.
Coran, 42:11 · fragment

Și Preaînaltul a spus:

﴿فَلَا تَضْرِبُوا۟ لِلَّهِ ٱلْأَمْثَالَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾

Nu-I dați, așadar, lui Allah asemănări. Allah știe, iar voi nu știți.
Coran, 16:74

Acesta este crezul adepților Sunnei și ai comunității, dintre companionii Trimisului lui Allah ﷺ și cei care îi urmează în bine. Este crezul transmis de imamul Abū al-Ḥasan al-Ashʿarī, Allah să aibă milă de el, în cartea sa Al-Maqālāt, de la adepții hadithului și ai Sunnei, și transmis și de alți oameni ai cunoașterii și ai credinței.

Al-Awzāʿī, Allah să aibă milă de el, a spus: Al-Zuhrī și Makḥūl au fost întrebați despre versetele referitoare la însușirile lui Allah. Ei au spus: *«Primiți-le așa cum au venit.»*

Al-Walīd ibn Muslim, Allah să aibă milă de el, a spus: Mālik, Al-Awzāʿī, Al-Layth ibn Saʿd și Sufyān al-Thawrī, Allah să aibă milă de ei, au fost întrebați despre relatările referitoare la însușirile lui Allah. Toți au spus: *«Primiți-le așa cum au venit, fără a le stabili modalitatea.»*

Al-Awzāʿī, Allah să aibă milă de el, a spus: Pe când urmașii companionilor erau încă numeroși, noi spuneam că Allah, Preaslăvitul, este deasupra Tronului Său și credeam în însușirile transmise în Sunnah.

Când Rabīʿah ibn Abī ʿAbd al-Raḥmān, învățătorul lui Mālik, Allah să aibă milă de amândoi, a fost întrebat despre istiwāʾ, el a spus: *«Istiwāʾ nu este necunoscut, modalitatea lui nu poate fi cuprinsă de rațiune, de la Allah vine mesajul, Trimisului îi revine transmiterea limpede, iar nouă ne revine să credem.»*

Când imamul Mālik, Allah să aibă milă de el, a fost întrebat despre aceasta, el a spus: *«Istiwāʾ este cunoscut, modalitatea lui este necunoscută, credința în el este obligatorie, iar întrebarea despre el este o inovație religioasă.»* Apoi i-a spus celui care întrebase: *«Te socotesc un om rău!»* Și a poruncit să fie scos afară.

Acest sens a fost relatat și de la mama credincioșilor, Umm Salamah, Allah să fie mulțumit de ea.

Imamul Abū ʿAbd al-Raḥmān ʿAbd Allāh ibn al-Mubārak, Allah să aibă milă de el, a spus: *«Îl cunoaștem pe Domnul nostru, Preaslăvitul, ca fiind deasupra cerurilor Sale, deasupra Tronului Său, separat de făpturile Sale.»*

Cuvintele imamilor despre acest subiect sunt foarte numeroase și nu pot fi redate aici. Cine dorește să cunoască multe dintre ele să cerceteze cele scrise de învățații Sunnei în această privință, precum Al-Sunnah, de ʿAbd Allāh, fiul imamului Aḥmad; Al-Tawḥīd, de marele imam Muḥammad ibn Khuzaymah; Al-Sunnah, de Abū al-Qāsim al-Lālakāʾī al-Ṭabarī; Al-Sunnah, de Abū Bakr ibn Abī ʿĀṣim; și răspunsul învățatului Islamului, Ibn Taymiyyah, către locuitorii din Ḥamāh. Acesta este un răspuns însemnat și de mare folos, în care el, Allah să aibă milă de el, a lămurit crezul adepților Sunnei și a transmis multe dintre cuvintele lor, precum și dovezile din Revelație și din rațiune care arată corectitudinea spuselor lor și neîntemeierea spuselor adversarilor. La fel este și scrierea sa numită Al-Tadmuriyyah, în care a tratat pe larg subiectul și a lămurit crezul adepților Sunnei prin dovezile sale din Revelație și din rațiune. Le-a răspuns celor care îl contrazic într-un fel care face adevărul vădit și zdrobește

neadevărul pentru orice om al cunoașterii care cercetează aceasta cu intenție bună și cu dorința de a cunoaște adevărul. Oricine se opune adepților Sunnei în crezul lor despre numele și însușirile lui Allah ajunge neapărat să contrazică dovezile din Revelație și din rațiune și să cadă în contradicții vădite în tot ceea ce afirmă și neagă.

Cât despre adepții Sunnei și ai comunității, ei I-au atribuit lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, ceea ce El Și-a atribuit în Cartea Sa nobilă ori ceea ce I-a atribuit Trimisul Său Muḥammad ﷺ în Sunnah sa autentică, afirmând fără să Îl asemene cu făpturile. Ei L-au declarat mai presus de asemănarea cu făpturile Sale, fără ca această afirmare a desăvârșirii Sale să cuprindă negarea însușirilor. Astfel, s-au ferit de contradicții și au urmat toate dovezile.

Aceasta este rânduiala lui Allah, Preaslăvitul, față de cel care se ține de adevărul cu care El i-a trimis pe trimișii Săi, își dă toată silința și caută adevărul cu sinceritate, numai pentru Allah: El îl călăuzește spre adevăr și îi face vădită dovada. Preaînaltul a spus:

﴿بَلْ نَقْذِفُ بِٱلْحَقِّ عَلَى ٱلْبَـٰطِلِ فَيَدْمَغُهُۥ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ﴾

Noi aruncăm adevărul asupra neadevărului, iar el îl zdrobește și iată-l dispărând.

Coran, 21:18 · fragment

Și Preaînaltul a spus:

﴿وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَـٰكَ بِٱلْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا﴾

Ei nu-ți aduc nicio pildă fără ca Noi să-ți aducem adevărul și cea mai bună tâlcuire.

Coran, 25:33

Al-Ḥāfiẓ Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, a spus în binecunoscuta sa exegeză, comentând cuvântul lui Allah, Atotputernicul și Mărețul:

﴿إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ﴾

Domnul vostru este Allah, Cel care a creat cerurile și pământul în șase zile, apoi S-a înălțat deasupra Tronului,
Coran, 7:54 · fragment

și restul versetului, câteva cuvinte frumoase despre acest subiect, pe care este potrivit să le redăm aici pentru marele lor folos. El a spus, Allah să aibă milă de el: Oamenii au foarte multe păreri în această privință și nu acesta este locul să le dezvoltăm. Aici urmăm calea predecesorilor dreptcredincioși: Mālik, Al-Awzāʿī, Al-Thawrī, Al-Layth ibn Saʿd, Al-Shāfiʿī, Aḥmad, Isḥāq ibn Rāhawayh și ceilalți imami ai musulmanilor, din vechime și de astăzi. Ea constă în primirea acestora așa cum au venit, fără stabilirea modalității, fără asemănare și fără negare. Sensul care vine de îndată în mintea celor care Îl aseamănă cu făpturile este negat în privința lui Allah, căci nimic din făpturile Sale nu Îi seamănă.

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Nu este nimic asemenea Lui și El este Auzitorul, Văzătorul.
Coran, 42:11 · fragment

Dimpotrivă, lucrurile sunt așa cum au spus imamii, între care Nuʿaym ibn Ḥammād al-Khuzāʿī, învățătorul lui Al-Bukhārī: *„Cine Îl aseamănă pe Allah cu făpturile Sale a devenit necredincios și cine neagă ceea ce Allah Și-a atribuit a devenit necredincios. Nu există asemănare cu făpturile în ceea ce Allah Și-a atribuit ori în ceea ce*

I-a atribuit Trimisul Său." Cine Îi atribuie lui Allah Preaînaltul ceea ce cuprind versetele explicite și relatările autentice, așa cum se cuvine măreției Sale, și Îl declară pe Allah Preaînaltul mai presus de lipsuri a urmat calea călăuzirii.

Cele cinci chei ale nevăzutului, pe care numai Allah le cunoaște

---

6. *Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Cheile nevăzutului sunt cinci și numai Allah le cunoaște: nimeni în afara lui Allah nu știe ce va fi mâine; nimeni în afara lui Allah nu știe ceea ce pântecele împuținează; nimeni în afara lui Allah nu știe când va veni ploaia; niciun suflet nu știe în ce ținut va muri, ci numai Allah; și nimeni în afara lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, nu știe când va sosi Ceasul."*
Relatat de Al-Bukhārī și Muslim.

---

6. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea rugăciunii pentru ploaie, 2/524, nr. 1039; Cartea exegezei, 8/375, nr. 4697; și Cartea tawḥīdului, 13/361, nr. 7379. Nu am găsit acest hadith relatat de Muslim de la Ibn ʿUmar. Muslim, 1/39, nr. 9, a consemnat o relatare cu sens asemănător, de la Abū Hurayrah.

Explicarea hadithului:

Acest hadith nobil este un răspuns pentru ghicitorii și vrăjitorii care pretind că au cunoașterea nevăzutului.
Al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar a spus în Fatḥ al-Bārī, 8/514: Șeicul Abū Muḥammad ibn Abī Jamrah a spus:

„A folosit cuvântul «chei» pentru a face lucrul mai ușor de înțeles pentru ascultător. Orice lucru de care te desparte un văl îți este ascuns, iar îndeobște se ajunge la cunoașterea lui prin ușă. Dacă ușa este închisă, este nevoie de cheie. Dacă nici măcar locul acelui lucru prin care se poate ajunge la nevăzut nu este cunoscut, cum ar putea fi cunoscut lucrul ascuns?" Sfârșitul citatului, redat pe scurt.

Ibn Kathīr a spus în exegeza surei Luqmān, 3/455:

Qatādah a spus: Sunt lucruri a căror cunoaștere Allah Și-a păstrat-o numai pentru Sine și pe care nu le-a dezvăluit niciunui înger apropiat, niciunui profet trimis.

Nimeni dintre oameni nu știe când va sosi Ceasul: în ce an, în ce lună, noaptea ori ziua. Nimeni nu știe când va coborî ploaia, noaptea ori ziua. Nimeni nu știe ce se află în pântece: băiat ori fată, roșu ori negru, și cum va fi. Iar tu, fiu al lui Adam, nu știi când vei muri: poate că mâine vei fi mort, poate că mâine te va lovi o nenorocire. Sfârșitul citatului.

Spun: Cât despre cel care susține că există aparate care arată dacă fătul din pântecele mamei este băiat ori fată, aceasta nu intră în cunoașterea nevăzutului, fiindcă s-a ajuns la ea prin intermediul unor aparate. Dacă cineva ar spune: *„Știu ce se află în pântecele mamei”*, apoi i-ar deschide pântecele și ar afla ce este acolo, am spune că el a cunoscut nevăzutul? În plus, aceste aparate nu sunt cu totul precise, ci adesea greșesc. Câtor femei însărcinate li s-a spus: *„În pântecele tău este un băiat”*, iar el s-a dovedit a fi o fată!!

Afirmarea bucuriei lui Allah

7. *Anas ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Allah Se bucură de căința robului Său, atunci când acesta se căiește înaintea Lui, mai mult decât unul dintre voi care se afla pe animalul său de călărie într-un ținut pustiu. Animalul i-a scăpat, având cu el hrana și băutura omului, iar acesta și-a pierdut nădejdea că îl va găsi. S-a dus la un copac și s-a întins la umbra lui, pierzând orice nădejde de a-și mai găsi animalul. Pe când se afla astfel, iată că animalul stătea lângă el! L-a apucat de căpăstru și, de bucurie nemăsurată, a spus: «O, Allah! Tu ești robul meu, iar eu sunt domnul Tău!» A greșit din pricina bucuriei nemăsurate.” Relatat de amândoi.*

7. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea invocațiilor, 11/102, nr. 6309, și de Muslim, 4/2105, nr. 2747.

Acest hadith afirmă bucuria lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, împreună cu credința că Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, este mai presus de însușirile făpturilor.

În Legea islamică, căința înseamnă părăsirea păcatului pentru urâțenia lui, regretarea săvârșirii lui, hotărârea de a nu reveni la el și repararea nedreptății, dacă există una, ori cererea iertării celui nedreptățit. Ea este cea mai deplină formă de cerere a iertării.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 11/108: ʿIyāḍ a spus despre acest hadith: *„Omul nu este tras la răspundere pentru asemenea cuvinte rostite în stare de uluire și de pierdere a cumpătului. La fel, ele pot fi relatate despre el cu un scop de învățare și pentru un folos religios, nu pentru glumă, imitație batjocoritoare ori joacă."*

Afirmarea mâinii lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul

8. *Abū Mūsā, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Allah Își întinde mâna noaptea pentru ca cel care a făcut rău ziua să se căiască și Își întinde mâna ziua pentru ca cel care a făcut rău noaptea să se căiască, până când soarele va răsări de la apus."*
Relatat de Muslim.

8. Relatat de Muslim, Cartea căinței, 4/2113, nr. 2759.

Acest hadith afirmă mâna lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Această mână nu este asemenea mâinii noastre, ci este o mână care se cuvine măreției lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, fără asemănare cu făpturile și fără negare.

El mai arată că primirea căinței nu este legată de un anumit timp, în afara limitelor arătate de Trimis ﷺ: înainte de horcăitul din agonia morții și înainte ca soarele să răsară de la apus.

Afirmarea milei lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul

9. *Amândoi relatează de la ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: „La Trimisul lui Allah ﷺ au fost aduși prizonieri din tribul Hawāzin. O femeie dintre prizonieri căuta în grabă.*

Când a găsit un copil printre prizonieri, l-a luat, l-a lipit de pântecele ei și l-a alăptat. Atunci, Profetul ﷺ a spus: «Credeți că această femeie și-ar arunca pruncul în foc?!» Am spus: «Nu, pe Allah!» El a spus: «Allah este mai milostiv cu robii Săi decât este această femeie cu pruncul ei.»"

9. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea bunei purtări, 10/426, nr. 5999, și de Muslim, Cartea căinței, 4/2109, nr. 2754.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Fatḥ al-Bārī, la comentariul hadithului nr. 5999 din Al-Bukhārī: *„Din context reiese că își pierduse copilul și că o durea laptele adunat în sâni. Când găsea un copil, îl alăpta pentru a se ușura. Când și-a găsit chiar copilul ei, l-a luat și l-a strâns la piept..."*

Hadithul arată că omul trebuie să se lege numai de Allah în toate treburile sale. Oricâtă milă am presupune că are cineva și oricât ar fi căutat pentru ea, Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, este mai milostiv decât el. Omul cu judecată să se îndrepte, așadar, cu nevoia sa către Cel care are cea mai mare milă față de el.

Nemărginirea milei lui Allah, Atotputernicul și Mărețul

10. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Când Allah a creat făpturile, a scris într-o Carte, care se află la El, deasupra Tronului: «Mila Mea a biruit mânia Mea.»"
Relatat de Al-Bukhārī.

10. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea începutului creației, 6/287, nr. 3194, și Cartea tawḥīdului, 13/404, nr. 7422, și 13/440, nr. 7453; și de Muslim, Cartea căinței, 4/2107, nr. 2751.

Abū Sulaymān al-Khaṭṭābī a spus:

Prin *„Carte”* s-a avut în vedere unul dintre două lucruri: fie hotărârea pe care El a dat-o și a statornicit-o, după cum a spus Preaslăvitul și Preaînaltul:

﴿كَتَبَ ٱللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا۠ وَرُسُلِىٓ﴾

Allah a hotărât: „Eu și trimișii Mei vom birui negreșit”,
Al-Mujādilah 58:21 · fragment

adică Allah a hotărât. Atunci sensul cuvintelor *„care se află la El, deasupra Tronului”* este că această cunoaștere se află la Allah, deasupra Tronului, iar El nu o uită, nu o abrogă și nu o schimbă, după cum a spus Preaslăvitul și Preaînaltul:

﴿قَالَ عِلْمُهَا عِندَ رَبِّى فِى كِتَٰبٍ ۖ لَّا يَضِلُّ رَبِّى وَلَا يَنسَى﴾

Cunoașterea lor se află la Domnul meu, într-o Carte. Domnul meu nu greșește și nu uită.
Ṭā Hā 20:52

Fie a avut în vedere prin *„Carte”* Tabla Păstrată, în care sunt amintite făpturile, sunt lămurite treburile lor și sunt pomenite termenele vieților, mijloacele de trai, hotărârile care se împlinesc asupra lor și deznodământul treburilor lor.

Spun: Acest hadith afirmă Tronul și faptul că El, Preaslăvitul, este deasupra Tronului, deasupra cerului. El afirmă mila și mânia lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Allah a împărțit mila în o sută de părți

11. *Amândoi relatează de la el că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Allah a împărțit mila în o sută de părți. A păstrat la El nouăzeci și nouă de părți și a coborât pe pământ o singură*

parte. Din acea parte își arată făpturile milă unele altora, până când animalul își ridică copita de deasupra puiului său de teamă să nu-l rănească."

***12.** Muslim relatează același sens din hadithul lui Salmān. În el se află:*
„Fiecare parte de milă umple ceea ce se află între cer și pământ."
Și în el se află: „Când va veni Ziua Învierii, le va întregi cu această milă."

11. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea bunei purtări, 10/431, nr. 6000, și de Muslim, Cartea căinței, 4/2108, nr. 2752.

Al-Ḥāfiẓ a spus, 10/431:
Al-Qurṭubī a spus: Acest hadith arată că Allah a știut că binefacerile pe care le dăruiește făpturilor Sale sunt de o sută de feluri. Le-a dăruit în această lume un singur fel, prin care le-au fost rânduite interesele și le-au fost asigurate cele de folos. Când va veni Ziua Învierii, va întregi pentru robii Săi credincioși ceea ce a rămas, ajungând la o sută, toate pentru credincioși. La aceasta face trimitere cuvântul Preaînaltului:

﴿وَكَانَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا﴾

El este Milostiv cu credincioșii.
Al-Aḥzāb 33:43 · fragment

Raḥīm este o formă care exprimă intensitatea în gradul cel mai înalt. De aici se înțelege că necredincioșilor nu le va mai rămâne nicio parte de milă, nici dintre manifestările milei în această lume, nici de alt fel, atunci când toate manifestările milei cunoscute de Allah vor fi întregite pentru credincioși. La aceasta face trimitere cuvântul Preaînaltului:

﴿فَسَأَكْتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ﴾

O voi scrie pentru cei care se tem.
Al-Aʿrāf 7:156 · fragment

12. Relatat de Muslim, 4/2109, nr. 2753.

Răsplata faptelor bune ale necredinciosului îi este grăbită în această lume

13. *Anas, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Când necredinciosul face o faptă bună, primește pentru ea hrană în această lume. Cât despre credincios, Allah îi păstrează faptele bune pentru Viața de Apoi și îi dăruiește în această lume mijloace de trai pentru ascultarea sa.” Relatat de Muslim.*

13. Relatat de Muslim, Cartea însușirilor ipocriților, 4/2162, nr. 2808, pe calea lui Sulaymān al-Taymī, de la Qatādah, de la Anas, cu acest text.

Al-Nawawī a spus în Sharḥ Ṣaḥīḥ Muslim, 17/150: *„Învățații au căzut de acord că necredinciosul care moare în necredință nu are răsplată în Viața de Apoi și că nu va fi răsplătit acolo pentru nimic din ceea ce a făcut în această lume căutând apropierea de Allah Preaînaltul. Acest hadith spune limpede că el primește hrană în această lume pentru faptele bune pe care le-a făcut, adică pentru ceea ce a săvârșit căutând apropierea de Allah Preaînaltul, dintre faptele a căror validitate nu are nevoie de intenție, precum păstrarea legăturilor de rudenie, spunerea adevărului, eliberarea sclavilor, ospitalitatea, înlesnirea faptelor bune și altele asemenea. Cât despre credincios, faptele sale bune și răsplata faptelor sale îi sunt păstrate pentru Viața de Apoi, iar pe lângă aceasta este răsplătit pentru ele și în această lume. Nimic nu împiedică răsplătirea lui pentru ele atât în această lume, cât și în Viața de Apoi. Legea islamică a venit cu aceasta, așadar trebuie crezut. Dacă necredinciosul face asemenea*

fapte bune, apoi îmbrățișează Islamul, el va fi răsplătit pentru ele în Viața de Apoi, potrivit opiniei corecte."

Afirmarea mulțumirii lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul

14. *Tot el relatează de la Anas, într-o relatare atribuită Profetului: „Allah este mulțumit de robul care mănâncă o masă și Îl laudă pentru ea ori bea o băutură și Îl laudă pentru ea."*

14. Relatat de Muslim, Cartea pomenirii și a invocației, 4/2095, nr. 2734.
În acest hadith, Trimisul ﷺ afirmă mulțumirea Domnului său, Preaslăvitul și Preaînaltul. Adepții Sunnei și ai comunității Îi atribuie lui Allah această însușire fără să îi stabilească modalitatea și fără asemănare cu făpturile, potrivit cuvântului Preaînaltului:

﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ﴾

Nu este nimic asemenea Lui și El este Auzitorul, Văzătorul.
Ash-Shūrā 42:11 · fragment

Afirmăm, așadar, mulțumirea, o mulțumire care se cuvine slavei Feței lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, și măreției stăpânirii Sale.
Vezi Majmūʿ al-fatāwā, de imamul Ibn Taymiyyah, 5/26.

Măreția lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul

15. *Abū Dharr, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Cerul a gemut și pe bună dreptate geme. Nu se află în el niciun loc cât patru degete fără să fie acolo un înger prosternat înaintea lui Allah Preaînaltul. Pe Allah, dacă ați ști ceea ce știu eu, ați râde puțin și ați plânge mult, nu v-ați mai desfăta cu femeile în așternuturi și ați ieși în locurile deschise, implorându-L pe Allah Preaînaltul."*
Relatat de Al-Tirmidhī, care a spus: „Hadith bun."

Cuvintele sale „Dacă ați ști ceea ce știu eu, ați râde puțin și ați plânge mult" se află în cele două culegeri Ṣaḥīḥ, [8] *într-un hadith relatat de Anas.*

15. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea ascezei, 4/481, nr. 2312; Ibn Mājah, Cartea ascezei, 2/1402, nr. 4190; Aḥmad, 5/173; Al-Ṭaḥāwī, în Mushkil al-āthār, 2/44; Abū al-Shaykh al-Aṣbahānī, în Al-ʿAẓamah, 4/982, nr. 507; Al-Ḥākim, în Al-Mustadrak, 2/510; Abū Nuʿaym, în Dalāʾil al-nubuwwah, p. 379; și Al-Bayhaqī, în Shuʿab al-īmān, 1/484, nr. 783 și 784. Toți îl relatează pe calea lui Isrāʾīl, de la Ibrāhīm ibn Muhājir, de la Mujāhid, de la Muwarriq, de la Abū Dharr, cu acest text.

Unele dintre relatările lor cuprind un adaos.

Al-Tirmidhī a spus: *„Ḥasan gharīb."*

Al-Ḥākim a spus: *„Cu lanț de transmitere autentic."*

Al-Būṣīrī a spus: *„Spun: În lanțul său de transmitere se află Ibrāhīm ibn Muhājir, veridic, dar cu o memorie deficitară."*

Relatarea a fost susținută și pe altă cale: Abū Nuʿaym a relatat-o pe scurt în Al-Ḥilyah, 6/269, pe calea lui Zāʾidah ibn Abī al-Ruqād, care a spus: ne-a relatat Ziyād al-Numayrī, de la Anas.

Relatările lui Zāʾidah sunt respinse, iar Ziyād al-Numayrī este slab.

„Cerul a gemut": al-aṭīṭ este scârțâitul șeilor de cămilă, iar aṭīṭ-ul cămilelor este sunetul și geamătul lor. Adică cerul a scos un

8 Relatat de Al-Bukhārī, Cartea exegezei, 8/280, nr. 4621, și Cartea înduioșării inimilor, 11/319, nr. 6486; și de Muslim, Cartea virtuților, 4/1832, nr. 2359. Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 11/319: „Cunoașterea avută aici în vedere este cea privitoare la măreția lui Allah, la pedepsirea de către El a celor care I se împotrivesc și la spaimele din agonia morții, de la moarte, din mormânt și din Ziua Învierii. Potrivirea dintre plânsul mult și râsul puțin în acest context este limpede, iar scopul este trezirea fricii... De la Al-Ḥasan al-Baṣrī s-a relatat că a spus: Cel care știe că va ajunge la moarte, că întâlnirea sa hotărâtă este Învierea și că va sta înaintea lui Allah se cuvine să fie îndelung întristat în această lume. Al-Kirmānī a spus: În acest hadith se află, dintre procedeele retorice, punerea râsului în opoziție cu plânsul și a puținului în opoziție cu multul, cu potrivirea fiecăruia."

sunet din pricina mulțimii îngerilor care se află în el și care l-au îngreunat până când a gemut.

***„Ați ieși”*:** adică din casele voastre.

Al-ṣuʿudāt: drumurile. S-a spus că este locul din fața ușii casei, pe unde trec oamenii. S-a mai spus că prin al-ṣuʿudāt se au în vedere câmpiile pustii și deșerturile.

***„Implorându-L pe Allah”*:** adică rugându-L cu smerenie să îndepărteze de la voi nenorocirea.

***„Dacă ați ști ceea ce știu eu”*:** adică pedeapsa lui Allah pentru cei neascultători și asprimea cercetării din Ziua Socotelii. *„Ați plânge mult”*: de teama lui Allah, dând întâietate fricii față de nădejde și temându-vă de un sfârșit rău.

Interdicția de a jura asupra celor pe care le va face Allah

***16.** Muslim relatează de la Ǧundub, Allah să fie mulțumit de el, într-o relatare atribuită Profetului: „Un om a spus: «Pe Allah, Allah nu îl va ierta pe cutare!» Atunci, Allah, Atotputernicul și Mărețul, a spus: «Cine este acela care jură pe Mine că nu îl voi ierta pe cutare? Eu l-am iertat, iar faptele tale le-am zădărnicit.»”*

16. Relatat de Muslim, Cartea bunătății și a legăturilor de rudenie, 4/2023, nr. 2621.

Yataʾallā: jură. Al-aliyyah înseamnă jurământul.

Al-Nawawī a spus în Sharḥ Muslim, 16/174: *„În el se află o dovadă pentru crezul adepților Sunnei cu privire la iertarea păcatelor fără căință, dacă Allah voiește să le ierte. Muʿtaziliții l-au folosit ca dovadă că păcatele majore zădărnicesc faptele. Crezul adepților Sunnei este însă că faptele nu sunt zădărnicite decât prin necredință. Zădărnicirea faptelor acestui om este înțeleasă în sensul că faptele sale bune au fost șterse în schimbul celor rele, iar aceasta a fost numită, în chip figurat, zădărnicire. Este posibil și să fi săvârșit un alt lucru care a atras necredința. Este posibil, de asemenea, ca aceasta să fi fost în legea celor dinaintea noastră și să fi fost rânduiala lor.”* Sfârșitul citatului.

Credinciosul între nădejde și frică

17. *Tot el relatează de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, într-o relatare atribuită Profetului:*
„Dacă ar ști credinciosul ce pedeapsă se află la Allah, nimeni nu ar mai nădăjdui la Paradisul Său. Și dacă ar ști necredinciosul ce milă se află la Allah, nimeni nu și-ar mai pierde nădejdea în Paradisul Său."

17. Relatat de Muslim, Cartea căinței, 4/2109, nr. 2755.

Al-Bukhārī l-a relatat și el în Cartea înduioșării inimilor, 11/301, nr. 6469, pe calea lui Saʿīd ibn Abī Saʿīd al-Maqburī, de la Abū Hurayrah, cu același sens și cu un adaos.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 11/303:

S-a spus: Sensul este că, dacă necredinciosul ar cunoaște nemărginirea milei, aceasta ar acoperi ceea ce știe despre măreția pedepsei și i-ar aduce nădejde. Sau sensul este că faptul de a cunoaște nemărginirea milei, fără să ia în seamă ceea ce i se opune, îl face să nădăjduiască la milă. Cine știe că printre însușirile lui Allah Preaînaltul se află mila față de cel pe care voiește să îl miluiască și pedepsirea celui pe care voiește să îl pedepsească, acela, dacă nădăjduiește la mila Lui, nu se socotește la adăpost de pedeapsa Sa, iar dacă se teme de pedeapsa Sa, nu își pierde nădejdea în mila Lui. Aceasta îndeamnă la ferirea de fapta rea, chiar dacă este mică, și la stăruința în ascultare, chiar dacă este puțină. S-a mai spus: A doua propoziție ridică o dificultate, căci Paradisul nu a fost creat pentru necredincios, iar el nu are ce nădăjdui la el. Nu ar fi, așadar, de mirare ca acela care nu se socotește pe sine necredincios să nădăjduiască la Paradis, ceea ce face dificilă legătura răspunsului cu cele de dinainte.

S-a răspuns: Aceste cuvinte au fost rostite pentru a-l încuraja pe credincios să nădăjduiască la nemărginirea milei lui Allah. Dacă ar cunoaște-o chiar și necredinciosul despre care s-a scris că va sfârși fără parte de milă, el ar râvni la ea și nu și-ar pierde nădejdea: fie prin credință, care este condiția ei, fie neluând în seamă condiția, deși știe cu certitudine că urmează neadevărul și

stăruie în el din încăpățânare. Dacă aceasta este starea necredinciosului, cum să nu nădăjduiască la ea credinciosul pe care Allah l-a călăuzit la credință?! Sfârșitul citatului.

Apropierea Paradisului și a Focului de om

18. *Al-Bukhārī relatează de la Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Paradisul este mai aproape de unul dintre voi decât cureaua sandalei sale, iar Focul este la fel."*

18. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea înduioșării inimilor, 11/321, nr. 6488.

Al-shirāk este cureaua în care intră degetul piciorului. Cuvântul se folosește și pentru orice curea care apără piciorul.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 11/321:

Ibn Baṭṭāl a spus: *„În el se află dovada că ascultarea duce la Paradis, iar neascultarea apropie de Foc și că ascultarea și neascultarea pot fi dintre cele mai ușoare lucruri. Într-un hadith se spune: «Robul rostește un cuvânt dintre cele care aduc mulțumirea lui Allah, fără să-i acorde însemnătate, iar Allah îl înalță prin el cu mai multe trepte. Și robul rostește un cuvânt dintre cele care aduc mânia lui Allah, fără să-i acorde însemnătate, iar prin el cade în Gheena.»"* [9]

El a mai spus:

Omul nu trebuie să disprețuiască săvârșirea unui bine, oricât de mic, și nici ferirea de un rău, oricât de mic. El nu știe care este fapta bună prin care Allah îl va milui și nici fapta rea pentru care Allah Se va mânia asupra lui.

Ibn al-Jawzī a spus:

Sensul hadithului este că dobândirea Paradisului este ușoară prin îndreptarea intenției și împlinirea ascultării, iar în Foc se ajunge la fel de ușor, prin urmarea poftei și săvârșirea neascultării.

9 Consemnat de Al-Bukhārī, 11/308, de la Abū Hurayrah.

Mila lui Allah față de cel care are milă în inimă

19. *De la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, într-o relatare atribuită Profetului:*
„O prostituată a văzut, într-o zi călduroasă, un câine care dădea târcoale unei fântâni, cu limba scoasă de sete. Și-a scos încălțămintea și i-a dat să bea, iar pentru aceasta a fost iertată."

19. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea relatărilor despre profeți, 6/511, nr. 3467, și de Muslim, Cartea salutului de pace, 4/1761, nr. 2245. Formularea îi aparține lui Muslim.

Al-mūq: încălțămintea din piele.

Hadithul îndeamnă la binefacere față de oameni, căci, dacă iertarea a fost dobândită pentru adăparea unui câine, a-i da să bea unui musulman aduce o răsplată mai mare.

Din el s-a dedus și permisiunea milosteniei de bunăvoie pentru politeiști. Aceasta ar trebui să se aplice atunci când nu se găsește acolo un musulman, fiindcă musulmanul are întâietate. La fel, dacă alegerea este între un animal și un om a cărui viață este ocrotită și amândoi au aceeași nevoie, omul are întâietate. Allah știe cel mai bine.

Interdicția de a ucide pisica

20. *El a mai spus: „O femeie a intrat în Foc din pricina unei pisici pe care o închisese: nici nu a hrănit-o, nici nu i-a dat drumul să mănânce din vietățile pământului."*
Al-Zuhrī a spus: [10] Pentru ca nimeni să nu se bizuie nepăsător și nimeni să nu deznădăjduiască.
Relatat de amândoi.

20. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea creației, 6/356, nr. 3318, și de Muslim, Cartea salutului de pace, 4/1760, nr. 2242.

Khashāsh al-arḍ: Sunt avute în vedere micile vietăți și insectele pământului, precum șoarecii și altele asemenea.

10 Cuvintele lui Al-Zuhrī au fost consemnate de Muslim.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 6/357: Din sensul vădit al hadithului reiese că femeia a fost pedepsită pentru că a ucis această pisică ținând-o închisă.

ʿIyāḍ a spus: Este posibil ca femeia să fi fost necredincioasă și să fi fost pedepsită cu Focul în mod real ori prin socoteală, deoarece *„cel căruia i se cercetează socoteala este pedepsit”*. [11] Este posibil și ca femeia să fi fost necredincioasă, fiind pedepsită pentru necredința sa și primind o pedeapsă în plus.

Sensul cuvintelor lui Al-Zuhrī este că, atunci când a amintit primul hadith, s-a temut că ascultătorul se va bizui pe nemărginirea milei și pe marea nădejde cuprinse în el. De aceea, i-a alăturat hadithul pisicii, care cuprinde avertizarea opusă, pentru ca frica și nădejdea să fie împreună.

Afirmarea mirării lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul

21. *Tot de la el, într-o relatare atribuită Profetului: „Domnul nostru S-a mirat de niște oameni care sunt conduși* [12] *în Paradis în lanțuri.” Relatat de Aḥmad și Al-Bukhārī.*

21. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea luptei pe calea lui Allah, 6/145, nr. 3010, și de Aḥmad, 2/457.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 6/145:

Ibn al-Jawzī a spus: Sensul este că au fost luați prizonieri și legați, apoi, când au cunoscut adevărul Islamului, l-au îmbrățișat de bunăvoie și au intrat în Paradis. Astfel, constrângerea de a fi luați prizonieri și legați a fost cauza dintâi. Este ca și cum prin constrângere s-ar fi avut în vedere înlănțuirea, iar întrucât aceasta a fost cauza intrării în Paradis, efectul a fost pus în locul cauzei.

11 Acest lucru este transmis în mod autentic de la Profet ﷺ. Relatat de Al-Bukhārī, 1/176, și de Muslim, nr. 2876, de la ʿĀ’ishah.

12 „Sunt conduși” este formularea lui Abū Dāwūd. Formularea lui Al-Bukhārī este „intră în Paradis”, iar formularea lui Aḥmad este „sunt aduși”.

Răbdarea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, față de cei care Îi atribuie un copil

22. *Abū Mūsā al-Ashʿarī, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Nimeni nu este mai răbdător decât Allah față de o ofensă pe care o aude. Ei Îi atribuie un copil, iar El le dă sănătate și cele de trebuință.”*
Relatat de Al-Bukhārī.

22. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea bunei purtări, 10/511, nr. 6099, și Cartea tawḥīdului, 13/360, nr. 7378; și de Muslim, nr. 2804.

Acest hadith afirmă răbdarea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Fatḥ al-Bārī, 13/361:

Aṣbar este forma comparativului și a superlativului de la răbdare. Printre numele Sale preafrumoase, Preaslăvitul și Preaînaltul, se află Al-Ṣabūr, adică Cel care nu Se grăbește să-i pedepsească pe cei neascultători…

Hadithul arată puterea de a le face bine, în ciuda răului pe care îl săvârșesc, spre deosebire de firea omului. Acesta nu poate face bine celui care îi face rău decât silindu-se să urmeze ceea ce îi cere Legea. Motivul este că este împins să se grăbească a răspunde prin pedeapsă. Allah, Preaslăvitul, are putere să facă aceasta acum și mai târziu; nimic nu Îl împiedică și nimic nu Îi scapă. Sfârșitul citatului, cu o ușoară adaptare.

Afirmarea iubirii lui Allah

23. *Tot el relatează de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Când Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, iubește un rob, îl cheamă pe Jibrīl: «O, Jibrīl! Allah îl iubește pe cutare, așadar iubește-l!» Atunci, Jibrīl îl iubește. Apoi Jibrīl vestește în cer: «Allah îl iubește pe cutare, așadar iubiți-l!» Locuitorii cerului îl iubesc și i se face o bună primire pe pământ.”*

23. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea tawḥīdului, 13/461, nr. 7485.

În acest hadith se afirmă iubirea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, și vorbirea Sa. Prin *„buna primire"* se are în vedere primirea lui de către inimi, cu iubire, înclinare spre el și mulțumire față de el.

Din el se înțelege că iubirea inimilor oamenilor este un semn al iubirii lui Allah. Aceasta este întărită de hadithul: *„Voi sunteți martorii lui Allah pe pământ."* [13]

Afirmarea faptului că cei credincioși Îl vor vedea pe Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, în Ziua Învierii

24. *Jarīr ibn ʿAbd Allāh al-Bajalī, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Ședeam lângă Profet ﷺ când a privit luna într-o noapte cu lună plină și a spus:*
„Îl veți vedea pe Domnul vostru așa cum vedeți această lună, fără să vă înghesuiți pentru a-L vedea. Dacă puteți să nu fiți împiedicați de la o rugăciune înainte de răsăritul soarelui și de la una înainte de apusul său, atunci faceți aceasta." Apoi a citit:

﴿وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ ٱلشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا﴾

Slăvește-L pe Domnul tău, lăudându-L, înainte de răsăritul soarelui și înainte de apusul său.
Ṭā Hā 20:130 · fragment

Relatat de autorii culegerilor de hadith.

24. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea timpilor de rugăciune, 2/33, nr. 554; Cartea exegezei, 8/597, nr. 4851; și Cartea tawḥīdului, 13/419, nr. 7434 și 7435; și de Muslim, Cartea moscheilor, 1/439, nr. 632.

13 Consemnat de Al-Bukhārī (1367) și Muslim (949), de la Anas.

Acest hadith afirmă faptul că cei credincioși Îl vor vedea pe Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, în Ziua Învierii. Aceasta este cea mai mare binefacere dăruită locuitorilor Paradisului. Muslim, 1/163, nr. 181, și alții au consemnat de la Șuhayb, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:

„Când locuitorii Paradisului vor intra în Paradis, Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, va spune: «Vreți să vă mai dăruiesc ceva?» Ei vor spune: «Oare nu ne-ai luminat fețele? Oare nu ne-ai făcut să intrăm în Paradis și nu ne-ai izbăvit de Foc?» Atunci, El va da vălul la o parte și nu li se va fi dăruit nimic mai iubit decât vederea Domnului lor, Atotputernicul și Mărețul."

Pedeapsa lui Allah pentru cel care arată dușmănie unui apropiat al Său

25. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, a spus: «Cine arată dușmănie unui apropiat al Meu, aceluia îi vestesc război. Robul Meu nu se apropie de Mine prin nimic mai iubit Mie decât împlinirea celor pe care i le-am făcut obligatorii. Robul Meu continuă să se apropie de Mine prin fapte de adorare de bunăvoie, până când îl iubesc. Când îl iubesc, sunt auzul cu care aude, văzul cu care vede, mâna cu care apucă și piciorul cu care merge. Dacă Îmi cere, îi voi da negreșit, iar dacă Îmi cere ocrotire, îl voi ocroti negreșit. Nu șovăiesc în nimic din ceea ce urmează să fac așa cum șovăiesc în a lua sufletul robului Meu credincios: lui îi displace moartea, iar Mie Îmi displace să-l mâhnesc, însă el nu poate scăpa de ea.»"
Relatat de Al-Bukhārī.

25. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea înduioșării inimilor, 11/340, nr. 6502.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 11/342:

Prin *„apropiatul lui Allah”* se are în vedere cel care Îl cunoaște pe Allah, stăruie în ascultarea de El și Îi consacră în întregime adorarea.

„Îi vestesc”: adică îl înștiințez. Al-īdhān înseamnă înștiințarea.

Al-Fākihānī a spus: În aceasta se află o amenințare aspră, căci pe acela împotriva căruia Allah poartă război îl nimicește. Dacă acest lucru este statornicit în privința dușmăniei, este statornicit și în privința prieteniei: pe cel care îi iubește și îi sprijină pe apropiații lui Allah, Allah îl cinstește…

Din hadith se înțelege că împlinirea îndatoririlor obligatorii este cea mai iubită faptă înaintea lui Allah. Al-Ṭūfī a spus: *„Porunca îndatoririlor obligatorii este categorică, iar părăsirea lor atrage pedeapsa, spre deosebire de faptele de bunăvoie în ambele privințe. Deși acestea au în comun cu îndatoririle obligatorii dobândirea răsplății, îndatoririle obligatorii sunt mai depline. De aceea, ele sunt mai iubite de Allah și apropie mai mult de El. De asemenea, îndatorirea obligatorie este asemenea rădăcinii și temeliei, iar fapta de bunăvoie este asemenea ramurii și clădirii. Împlinirea îndatoririlor obligatorii în felul poruncit cuprinde ascultarea poruncii, respectarea Celui care poruncește și preamărirea Lui prin supunere față de El, arătarea măreției stăpânirii Sale și a smereniei robiei. De aceea, apropierea prin acestea este cea mai însemnată faptă. Cel care împlinește îndatorirea obligatorie o poate face de frica pedepsei, pe când cel care împlinește fapta de bunăvoie o face numai pentru că alege slujirea. El este răsplătit prin iubire, care este ținta cea mai înaltă a celui care se apropie prin slujirea sa.”* Sfârșitul citatului.

Al-Ḥāfiẓ a spus: Ibn Hubayrah a spus: Din cuvintele *„Robul Meu nu se apropie…”* și cele ce urmează se înțelege că fapta de bunăvoie nu este pusă înaintea celei obligatorii. Ea a fost numită nāfilah tocmai pentru că se adaugă îndatoririi obligatorii. Cât timp îndatorirea obligatorie nu este împlinită, nu se dobândește fapta de bunăvoie. Cine împlinește îndatorirea obligatorie, apoi îi adaugă fapta de bunăvoie și stăruie în aceasta, dovedește dorința de apropiere.

Coborârea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul

26. *Tot de la el s-a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Domnul nostru, Binecuvântatul și Preaînaltul, coboară în fiecare noapte la cerul cel mai de jos, când rămâne ultima treime a nopții, și spune: «Cine Mă invocă, pentru a-i răspunde? Cine Îmi cere, pentru a-i da? Cine Îmi cere iertare, pentru a-l ierta?»”*
Relatat de Al-Bukhārī și Muslim.

26. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea rugăciunii de noapte, 3/29, nr. 1145; Cartea invocațiilor, 11/128, nr. 6321; și Cartea tawḥīdului, 13/464, nr. 7494; și de Muslim, Cartea rugăciunii călătorilor, 1/521, nr. 758.

Coborârea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, este dovedită. Este o coborâre care se cuvine slavei Sale și măreției stăpânirii Sale, fără denaturare, fără negare, fără stabilirea modalității și fără asemănare cu făpturile.

Imamul Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, are o carte întinsă în care a explicat limpede însușirea coborârii prin dovezi din Lege și argumente. Să fie cercetată.

Descrierea grădinilor Paradisului și vederea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul

27. *Abū Mūsā al-Ashʿarī, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Două grădini ale căror vase și tot ceea ce se află în ele sunt din aur și două grădini ale căror vase și tot ceea ce se află în ele sunt din argint. Între oameni și vederea Domnului lor nu se află decât veșmântul măreției de pe Fața Sa, în Grădina ʿAdn.”
Relatat de Al-Bukhārī.

27. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea exegezei, 8/623, nr. 4878 și 4880, și Cartea tawḥīdului, 13/423, nr. 7444.

Muslim l-a relatat în Cartea credinței, 1/163, nr. 180.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 13/432:

Cuvintele *„două grădini”* fac trimitere la cuvântul Preaînaltului

﴿وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ﴾

Mai prejos de acestea două se află alte două grădini
Coran, 55:62

și îl explică. Din sensul vădit al primei relatări reiese că cele două grădini sunt din aur, fără argint în ele, și invers. Aceasta pare să contrazică hadithul lui Abū Hurayrah: Am spus: *„Vorbește-ne despre Paradis! Din ce este zidit?”* El a spus: *„O cărămidă din aur și o cărămidă din argint”*, și restul hadithului. L-au consemnat Aḥmad și Al-Tirmidhī, iar Ibn Ḥibbān l-a socotit autentic. [14]

Cele două relatări se împacă astfel: prima descrie vasele și celelalte lucruri din fiecare grădină, iar a doua descrie zidurile tuturor grădinilor. Aceasta este întărită de relatarea consemnată de Al-Bayhaqī în Al-Baʿth, [15] de la Abū Saʿīd: *„Allah a împrejmuit Paradisul cu un zid alcătuit dintr-o cărămidă de aur și o cărămidă de argint.”*

După ce a amintit părerile învățaților, Al-Ḥāfiẓ a spus despre veșmântul măreției:

În esență, veșmântul măreției împiedică vederea. Este ca și cum ar fi omis ceva din exprimare, astfel încât după cuvintele *„decât veșmântul măreției”* s-ar înțelege: El le dăruiește înlăturarea lui, iar ei dobândesc fericirea de a-L vedea. Sensul ar fi că, după ce credincioșii își ocupă locurile în Paradis, dacă nu ar fi copleșiți de

14 Relatat de Aḥmad, 2/304–305 și 445; Al-Tirmidhī (2526); Ibn Ḥibbān (2387); Al-Ṭayālisī (2583); și Al-Dārimī, 2/333, cu un lanț de transmitere slab. Hadithul are însă relatări care îl întăresc; vezi Ṣifat al-jannah, nr. 100 și 136, de imamul Abū Nuʿaym al-Aṣbahānī.

15 La nr. 261. L-au mai relatat Abū Nuʿaym în Al-Ḥilyah, 6/204; Al-Bazzār în Musnad-ul său, 4/189, Zawāʾid; Abū al-Shaykh, după cum se află în Ḥādī al-arwāḥ, p. 95; și Ibn Abī al-Dunyā, după cum se află în Al-Bidāyah wa-l-nihāyah, 2/384. Lanțul său de transmitere este bun, întrucât Wuhayb ibn Khālid a relatat de la Al-Jurayrī înainte de tulburarea memoriei acestuia, după cum se află în Al-Kawākib al-nayyirāt, p. 174.

venerația față de Cel plin de slavă, nimic nu i-ar despărți de vederea Lui. Când voiește să îi cinstească, El îi învăluie în îndurarea Sa și le dăruiește puterea de a-L privi, Preaslăvitul.

2 Cuvântul lui Allah și ascultarea îngerilor

﴿حَتَّىٰٓ إِذَا فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمْ قَالُوا۟ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمْ ۖ قَالُوا۟
ٱلْحَقَّ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْكَبِيرُ﴾

Când spaima va fi îndepărtată din inimile lor, vor spune: «Ce a spus Domnul vostru?» Vor răspunde: «Adevărul. El este Cel Preaînalt, Cel Mare».

Saba', 34:23 · fragment

Minciuna și înșelătoria ghicitorilor

28. *Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Un bărbat dintre companionii Profetului ﷺ, din rândul anșār-ilor, mi-a povestit că, pe când stăteau într-o noapte cu Trimisul lui Allah ﷺ, a fost aruncată o stea care a luminat cerul. El a întrebat: „Ce obișnuiați să spuneți când era aruncată o asemenea stea?"*
Ei au răspuns: „Spuneam: «În noaptea aceasta s-a născut un om însemnat sau a murit un om însemnat»."
Atunci el a spus:
„Ele nu sunt aruncate pentru moartea sau nașterea cuiva. Însă, când Domnul nostru, Atotputernicul și Mărețul, hotărăște un lucru, purtătorii Tronului Îl preaslăvesc, apoi Îl preaslăvesc locuitorii cerului aflați în apropierea lor, până când preaslăvirea ajunge la locuitorii cerului cel mai de jos. Cei aflați lângă purtătorii Tronului întreabă: «Ce a spus Domnul vostru?» Aceștia le spun ce a spus El, iar locuitorii cerurilor se întreabă

unii pe alții, până când vestea ajunge la locuitorii cerului cel mai de jos. Djinnii prind pe ascuns ceea ce aud și le transmit aliaților lor. Ceea ce redau întocmai este adevărul, însă ei amestecă minciuni[16] și adaugă."
Relatat de Muslim, Al-Tirmidhī și Al-Nasāʾī.

28. Relatat de Muslim, Cartea salutului, 4/1750, nr. 2229.

Acest hadith respinge credința oamenilor din epoca ignoranței că acești meteori vestesc nașterea sau moartea unui om însemnat.

El arată, de asemenea, că djinnii prind pe ascuns ceea ce aud, iar djinnul îi transmite vorba aliatului său, ghicitorul, după ce a auzit-o; apoi acesta îi adaugă o sută de vorbe. De aceea, în hadithul ʿĀʾishei relatat de Muslim, nr. 2228, se spune: *„ʿĀʾishah a întrebat: «O, Trimis al lui Allah, ghicitorii ne spuneau unele lucruri pe care le găseam adevărate!» El a răspuns: «Acea vorbă adevărată o prinde djinnul și o aruncă în urechea aliatului său, iar acesta îi adaugă o sută de minciuni»."*

29. *Al-Nawwās ibn Samʿān, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Când Allah vrea să reveleze o poruncă, El rostește revelația, iar cerurile sunt cuprinse de o zguduire puternică — sau a spus: de un tremur puternic —, de frica lui Allah, Atotputernicul și Mărețul. Când locuitorii cerurilor aud aceasta, leșină — sau a spus: cad — prosternându-se înaintea lui Allah. Primul care își ridică capul este Jibrāʾīl, pacea fie asupra lui. Allah îi spune din revelația Sa ceea ce voiește. Apoi Jibrāʾīl trece pe la îngeri. Ori de câte ori trece printr-un cer, îngerii acelui cer îl întreabă: «Ce a spus Domnul nostru, o, Jibrāʾīl?» El răspunde: «A spus adevărul, iar El este Cel Preaînalt, Cel Mare». Toți spun ceea ce a spus Jibrāʾīl. Apoi Jibrīl duce revelația acolo unde i-a poruncit Allah, Atotputernicul și Mărețul."

16 Formularea lui Muslim, Al-Tirmidhī și Al-Nasāʾī este „yaqrifūn", adică amestecă minciuni cu acel adevăr.

Relatat de Ibn Ǧarīr, Ibn Khuzaymah, Al-Ṭabarānī și Ibn Abī Ḥātim; formularea îi aparține acestuia din urmă.

29. Relatat de Ibn Khuzaymah în Al-Tawḥīd, 1/348, nr. 206; Al-Ājurrī în Al-Sharīʿah, p. 294; Ibn Abī ʿĀṣim în Al-Sunnah, 1/226, nr. 515; Ibn al-Aʿrābī în Al-Muʿjam, nr. 883; Abū Nuʿaym în Al-Ḥilyah, 5/152; Al-Bayhaqī în Al-Asmāʾ wa-l-ṣifāt, pp. 202–203; Ibn Jarīr în Al-Tafsīr, 2/63; și Al-Baghawī în Maʿālim al-tanzīl, 5/290–291.

Toți îl transmit prin Nuʿaym ibn Ḥammād al-Khuzāʿī, de la Al-Walīd ibn Muslim, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn Yazīd ibn Jābir, de la ʿAbd Allāh ibn Abī Zakariyyā, de la Rajāʾ ibn Ḥaywah, de la Al-Nawwās.

Ibn Abī Ḥātim a spus, după cum se află în Tafsīr Ibn Kathīr, 3/537: L-am auzit pe tatăl meu spunând:

«Acest hadith nu este transmis în întregime de la Al-Walīd ibn Muslim, Allah să aibă milă de el».

Șeicul Nāșir a spus în adnotarea sa la Al-Sunnah: *„Lanțul său de transmitere este slab. Nuʿaym ibn Ḥammād avea o memorie slabă. Al-Walīd ibn Muslim este demn de încredere, însă practica tadlīs al-taswiyah."* Aici se încheie citatul.

Eu spun: Sensul său este susținut de hadithul autentic precedent.

3 Măreția și puterea lui Allah

3. Capitol despre cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿وَمَا قَدَرُواْ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦ وَٱلْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ مَطْوِيَّٰتُۢ بِيَمِينِهِۦ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

Ei nu L-au prețuit pe Allah așa cum I se cuvine. Întregul pământ va fi în pumnul Său în Ziua Învierii, iar cerurile vor fi înfășurate în dreapta Sa. Slavă Lui! El este mai presus de ceea ce Îi asociază ei!

Al-Zumar, 39:67

Allah, Preaslăvitul, va cuprinde pământul și va înfășura cerul în dreapta Sa

30. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a spus: L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:*
„Allah va cuprinde pământul și va înfășura cerul în dreapta Sa, apoi va spune: «Eu sunt Regele! Unde sunt regii pământului?»”
Relatat de Al-Bukhārī.

30. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea tawḥīdului, 13/367, nr. 7382.

L-a relatat și Muslim, Cartea descrierii Paradisului și a Focului, 4/2148, nr. 2787.

Acest hadith afirmă că Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, cuprinde pământul cu una dintre mâinile Sale și înfășoară cerul cu cealaltă. Amândouă sunt drepte pentru Domnul nostru,

Preaslăvitul; El nu are o stângă. Domnul nostru este cu mult mai presus de însușirile făpturilor.

31. *Tot Al-Bukhārī relatează de la Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „În Ziua Învierii, Allah va cuprinde pământurile, iar cerurile se vor afla în dreapta Sa. Apoi va spune: «Eu sunt Regele!»”*

31. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea tawḥīdului, 13/393, nr. 7412, prin Al-Qāsim ibn Yaḥyā, de la ʿUbayd Allāh, de la Nāfiʿ, de la Ibn ʿUmar.

L-a relatat și Muslim, nr. 2788.

32. *Într-o altă relatare de la el se spune: Într-o zi, Trimisul lui Allah ﷺ a recitat de pe amvon acest verset:*

﴿وَمَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦ وَٱلْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُۥ
يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ مَطْوِيَّٰتٌۢ بِيَمِينِهِۦ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ
وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

Ei nu L-au prețuit pe Allah așa cum I se cuvine. Întregul pământ va fi în pumnul Său în Ziua Învierii, iar cerurile vor fi înfășurate în dreapta Sa. Slavă Lui! El este mai presus de ceea ce Îi asociază ei!

Coran, 39:67

[17] Trimisul lui Allah ﷺ făcea astfel cu mâna, mișcând-o înainte și înapoi, și spunea: «Domnul Se preamărește pe Sine: Eu sunt Cel Atotputernic, Eu sunt Cel Prea Măreț, Eu sunt Cel Puternic, Eu sunt Cel Generos!» Amvonul s-a zguduit sub Trimisul lui

17 Sura Al-Zumar, 39:67.

Allah ﷺ, încât am spus că avea să cadă cu el. Relatat de Aḥmad.

32. Relatat de Aḥmad în Al-Musnad, 2/72; Ibn Abī ʿĀṣim în Al-Sunnah, 1/240, nr. 546; și Ibn Khuzaymah în Al-Tawḥīd, 1/170, nr. 95–96, prin Ḥammād ibn Salamah, care a spus: Ne-a înștiințat Isḥāq ibn ʿAbd Allāh, de la ʿUbayd Allāh ibn Miqsam, de la Ibn ʿUmar. Șeicul Nāșir a spus: *„Autentic, după criteriile lui Muslim."*

***33.** Muslim a relatat de la ʿUbayd Allāh ibn Miqsam că l-a privit pe ʿAbd Allāh ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, arătând cum făcuse Trimisul lui Allah ﷺ. El a spus: „Allah va lua cerurile și pământurile Sale în mâinile Sale și le va cuprinde, spunând: «Eu sunt Regele!»" Trimisul lui Allah ﷺ își strângea și își desfăcea degetele, spunând: „Eu sunt Regele!" Am privit amvonul: se mișca din partea lui cea mai de jos, încât îmi spuneam: „Oare va cădea cu Trimisul lui Allah ﷺ?!"*

33. Relatat de Muslim, nr. 2788; și Ibn Mājah, 1/71, nr. 198, prin Abū Ḥāzim, de la ʿUbayd Allāh ibn Miqsam, care l-a privit pe ʿAbd Allāh ibn ʿUmar arătând cum făcuse Trimisul lui Allah ﷺ, până la sfârșitul hadithului.

Ce a fost la începutul acestei creații?

***34.** În cele două Ṣaḥīḥ-uri se relatează de la ʿImrān ibn Ḥuṣayn, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Primiți vestea bună, o, fii ai lui Tamīm!"
Ei au spus: „Ne-ai dat vestea bună; dă-ne și ceva!"
El a spus: „Primiți vestea bună, o, oameni ai Yemenului!"
Aceștia au răspuns: „Am primit-o. Spune-ne, așadar, despre începutul acestei creații."
El a spus: „Allah era înaintea oricărui lucru. Tronul Său era pe apă și a scris în Tabla Păstrată pomenirea tuturor lucrurilor."
ʿImrān a spus: Atunci a venit cineva la mine și mi-a zis: „O, ʿImrān, cămila ta a scăpat din legătură!"

Am ieșit în urma ei și nu știu ce s-a mai spus după plecarea mea.

34. Relatat de Al-Bukhārī, Începutul creației, 6/286, nr. 3190–3191, și Cartea tawḥīdului, 13/403, nr. 7418.

Ibn Kathīr a menționat hadithul în Tafsīr-ul său, 2/437, și a spus: *„Acest hadith este consemnat în cele două Ṣaḥīḥ-uri, ale lui Al-Bukhārī și Muslim, în numeroase formulări…"*

Eu spun: Nu l-am găsit în Ṣaḥīḥ Muslim.

„Primiți vestea bună" înseamnă: Primiți de la mine ceea ce, dacă urmați, vă va aduce vestea bună a Paradisului, precum înțelegerea religiei și punerea ei în practică. Al-Fatḥ, 6/288.

Hadithul arată că nu exista nimic în afară de El: nici apa, nici Tronul, nici altceva; toate acestea sunt altceva decât Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Cuvintele

﴿وَكَانَ عَرْشُهُۥ عَلَى ٱلْمَآءِ﴾

Tronul Său era pe apă
Coran, 11:7 · fragment

înseamnă că El a creat mai întâi apa, apoi a creat Tronul deasupra apei. Muslim a relatat de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr un hadith atribuit Profetului ﷺ: *„Allah a hotărât destinele făpturilor cu cincizeci de mii de ani înainte de a crea cerurile și pământul, iar Tronul Său era pe apă."*[18] Cuvintele

﴿وَكَانَ عَرْشُهُۥ عَلَى ٱلْمَآءِ﴾

Tronul Său era pe apă
Coran, 11:7 · fragment

18 Relatat de Muslim (2653).

arată că apa și Tronul au fost începutul acestei lumi, fiind create înaintea cerurilor și a pământului. Pe atunci, sub Tron nu se afla decât apa…

Aḥmad și Al-Tirmidhī, care l-a declarat autentic, au relatat de la Abū Razīn al-ʿUqaylī un hadith atribuit Profetului ﷺ, potrivit căruia *„apa a fost creată înaintea Tronului”*.[19] Cât despre hadithul relatat de Aḥmad și Al-Tirmidhī, care l-a declarat autentic, de la ʿUbādah ibn al-Ṣāmit, atribuit Profetului ﷺ: *„Primul lucru pe care Allah l-a creat a fost condeiul. Apoi i-a spus: «Scrie!» Și el a scris tot ce avea să fie până în Ziua Învierii”*,[20] acesta se armonizează cu cele dinainte astfel: întâietatea condeiului se referă la celelalte lucruri, în afara apei și a Tronului; sau se referă la scrierea pe care a făcut-o, adică i s-a spus să scrie de îndată ce a fost creat… Al-Fatḥ, 6/289.

Allah nu este luat ca mijlocitor pe lângă nimeni

35. *Jubayr ibn Muḥammad ibn Jubayr ibn Muṭʿim a relatat de la tatăl său, de la bunicul său: Un beduin a venit la Trimisul lui Allah ﷺ și i-a spus: „O, Trimis al lui Allah, oamenii sunt istoviți, familiile sunt lăsate în lipsuri, averile s-au împuținat și vitele au pierit. Roagă-L pe Domnul tău să ne dea ploaie! Noi te luăm ca mijlocitor pe lângă Allah și Îl luăm pe Allah ca mijlocitor pe lângă tine.”*
Trimisul lui Allah ﷺ a spus:
„Vai ție! Știi ce spui?” Trimisul lui Allah a început să-L preaslăvească pe Allah și a continuat până când aceasta s-a văzut pe chipurile companionilor săi. Apoi a spus: „Vai ție! Allah nu este luat ca mijlocitor pe lângă vreuna dintre făpturile Sale. Măreția lui Allah este mai presus de aceasta. Vai ție! Știi tu cine

19 Relatat de Aḥmad, 4/11–12; Ibn Mājah (182); și Al-Tirmidhī (3109). Lanțul său de transmitere este slab, deoarece statutul lui Wakīʿ ibn ʿUdus nu este cunoscut.

20 Relatat de Al-Tirmidhī (2155 și 3319); Aḥmad, 5/317; Al-Ṭayālisī (577); Ibn Abī ʿĀṣim (107); și Al-Ājurrī, p. 177, pe două căi de transmitere care se întăresc reciproc.

este Allah? Tronul Său se află deasupra cerurilor Sale, astfel" — și a arătat cu degetele forma unei bolți deasupra — „și scârțâie sub El, așa cum scârțâie șaua sub călăreț."
Relatat de Aḥmad și Abū Dāwūd.

35. Relatat de Abū Dāwūd (4726); Ibn Khuzaymah în Al-Tawḥīd, p. 69; Al-Ājurrī în Al-Sharīʿah, p. 293; și Ibn Abī ʿĀṣim în Al-Sunnah (575), cu un lanț de transmitere slab. Ibn Isḥāq îl transmite cu formula *„de la"*, deși practica tadlīs.

Observație: Nu am găsit hadithul în Al-Musnad.

Răbdarea lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, față de tăgada fiului lui Adam

36. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Allah, Atotputernicul și Mărețul, a spus: «Fiul lui Adam M-a socotit mincinos, deși nu avea dreptul să facă aceasta, și M-a insultat, deși nu avea dreptul să facă aceasta. M-a socotit mincinos spunând: Nu mă va readuce la viață așa cum m-a creat la început. Însă prima creație nu Îmi este mai ușoară decât readucerea ei la viață. Iar insulta lui este afirmația: Allah Și-a luat un copil. Eu sunt Cel Unic, Al-Ṣamad, Cel care nu a născut și nu a fost născut, și nimeni nu este egal cu El»."

36. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea tâlcuirii Coranului, 8/739, nr. 4974.

Al-Ṣamad este unul dintre numele lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul. Înseamnă Stăpânul a cărui măreție a atins deplinătatea. S-a mai spus: Cel care dăinuie veșnic; Cel care nu are cavitate lăuntrică; Cel către care oamenii se îndreaptă pentru nevoile lor... Al-Nihāyah, 3/52.

Al-Bukhārī a spus în Ṣaḥīḥ-ul său: *„Arabii îi numesc pe oamenii lor de seamă ṣamad."*

***37.** Într-o altă relatare, de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, se spune:*
„Iar insulta lui la adresa Mea este afirmația că aș avea un copil. Slavă Mie! Sunt mai presus de a-Mi lua o soție sau un copil.”
Relatat de Al-Bukhārī.

37. Relatat de Al-Bukhārī în Cartea tâlcuirii Coranului, 8/168, nr. 4482: Ne-a relatat Abū al-Yamān; ne-a înștiințat Shuʿayb, de la ʿAbd Allāh ibn Abī Ḥusayn; ne-a relatat Nāfiʿ ibn Jubayr, de la Ibn ʿAbbās.
Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 8/168:
„A numit-o insultă deoarece implică o înjosire. Copilul provine dintr-o mamă care îl poartă, apoi îl naște, ceea ce presupune mai întâi unirea conjugală. Cel care se unește astfel are nevoie de un imbold care să-l îndemne la aceasta. Allah, Preaslăvitul, este mai presus de toate acestea.”
Al-Ḥāfiẓ a mai spus, 8/740:
Întrucât Domnul, Preaslăvitul, există în mod necesar prin Sine, este fără început și exista înaintea tuturor lucrurilor, iar orice ființă născută are un început, El nu poate fi născut. Și, întrucât nimeni dintre făpturile Sale nu Îi seamănă și nu este de același fel cu El, astfel încât să aibă o soție de același fel și să aibă copii, El nu poate avea copii. Din acest motiv, Allah Preaînaltul spune:

﴿أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُۥ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُن لَّهُۥ صَٰحِبَةٌ﴾

Cum să aibă El un copil, când nu are o soție?
Coran, 6:101 · fragment

Interdicția de a blestema timpul

***38.** Cei doi relatează de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Allah Preaînaltul a spus: «Fiul lui Adam Mă ofensează: el blestemă timpul, iar Eu sunt timpul. În mâna Mea se află cârmuirea; Eu fac să se succeadă noaptea și ziua».”

38. Relatat de Al-Bukhārī în Cartea tâlcuirii Coranului, 8/574, nr. 4826, și Cartea tawḥīdului, 13/464, nr. 7491; și de Muslim, Cartea bunei purtări, 4/1762, nr. 2246. Despre sensul cuvintelor *„Eu sunt timpul”*, Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 8/575: Al-Khaṭṭābī a spus: *„Eu sunt Stăpânul timpului și Cel care rânduiește lucrurile pe care ei le atribuie timpului. Cine blestemă timpul pentru că l-ar socoti făptuitorul acestor lucruri își îndreaptă blestemul împotriva Domnului său, Cel care le săvârșește.”*

Al-Nawawī a spus, 15/3: Arabii blestemau timpul când se abăteau asupra lor nenorociri, întâmplări și suferințe, precum moartea, bătrânețea, pierderea averii sau altele. Spuneau: *«Ce timp nenorocit!»* și alte asemenea vorbe. Sensul este: Nu-L blestemați pe Cel care face să se petreacă nenorocirile! Dacă Îl blestemați pe Cel care le face să se petreacă, blestemul Îl vizează pe Allah Preaînaltul, deoarece El este Cel care le săvârșește și le trimite. Cât despre dahr, care înseamnă timpul, acesta nu săvârșește nimic; este o făptură dintre făpturile lui Allah Preaînaltul.

Iar sensul cuvintelor *«Allah este timpul»* este că El face să se petreacă nenorocirile și întâmplările și este Creatorul tuturor lucrurilor. Allah știe cel mai bine.

4 Credința în predestinare

Cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُم مِّنَّا ٱلْحُسْنَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ﴾

Cei cărora le-am hotărât dinainte răsplata cea bună vor fi ținuți departe de Foc.

Al-Anbiyā', 21:101

Și cuvintele Sale:

﴿وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ قَدَرًا مَّقْدُورًا﴾

Porunca lui Allah este o hotărâre statornicită.

Al-Aḥzāb, 33:38 · fragment

Și cuvintele Sale:

﴿وَٱللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ﴾

Allah v-a creat pe voi și ceea ce faceți.

Al-Ṣāffāt, 37:96

Și cuvintele Sale:

﴿إِنَّا كُلَّ شَىْءٍ خَلَقْنَٰهُ بِقَدَرٍ﴾

Noi am creat orice lucru după o măsură hotărâtă.

Al-Qamar, 54:49

Când au fost hotărâte destinele făpturilor?

39. *În Ṣaḥīḥ Muslim se relatează de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ, Allah să fie mulțumit de amândoi, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Allah a hotărât destinele făpturilor cu cincizeci de mii de ani înainte de a crea cerurile și pământul.” El a mai spus: „Tronul Său era pe apă.”

39. Relatat de Muslim, Cartea predestinării, 4/2044, nr. 2653, prin Ibn Wahb, care a spus: M-a înștiințat Abū Hāniʾ al-Khawlānī, de la Abū ʿAbd al-Raḥmān al-Ḥubulī, de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr.

Qadar: Al-Ḥāfiẓ a spus, 11/477: Al-Kirmānī a spus: *„Prin qadar se înțelege hotărârea lui Allah.”* Învățații au spus: *„Qaḍāʾ este hotărârea generală și cuprinzătoare din veșnicie, iar qadar reprezintă cazurile particulare ale acelei hotărâri și detaliile ei.”*

Abū al-Muẓaffar al-Samʿānī a spus: *„Calea cunoașterii acestui subiect este primirea celor transmise în Carte și Sunnah, nu simpla analogie și rațiune. Cine se abate aici de la cele transmise rătăcește și se pierde în mările nedumeririi, fără a ajunge la o lămurire sau la ceva care să-i liniștească inima. Predestinarea este una dintre tainele lui Allah Preaînaltul, pe care Cel Atotștiutor și Binestiutor Și-a rezervat-o. El a pus văluri înaintea ei și a ascuns-o de mințile și cunoașterea făpturilor, potrivit înțelepciunii Sale. Niciun profet trimis și niciun înger apropiat nu a cunoscut-o.”* Aici se încheie citatul.

Al-Ḥāfiẓ a spus: Al-Ṭabarānī a consemnat, cu un lanț de transmitere bun, de la Ibn Masʿūd un hadith atribuit Profetului ﷺ: *„Când se vorbește despre predestinare, abțineți-vă!”*[21] Șeicul și marele învățat ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, a spus:

Credința în predestinare cuprinde credința în patru lucruri:

21 Hadithul este consemnat și verificat în Al-Silsilah al-ṣaḥīḥah, nr. 34.

Primul: Allah, Preaslăvitul, a cunoscut tot ce a fost și tot ce va fi. A cunoscut stările robilor Săi, mijloacele lor de trai, termenele vieții lor, faptele lor și toate celelalte lucruri care îi privesc. Nimic din acestea nu Îi este ascuns, Preaslăvit fie El și Preaînalt! El spune:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ﴾

Allah cunoaște orice lucru.

Și spune, Atotputernicul și Mărețul:

﴿لِّتَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدۡ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عِلۡمَۢا﴾

Ca să știți că Allah are putere asupra oricărui lucru și că Allah cuprinde orice lucru cu știința Sa.

Coran, 65:12 · fragment

Al doilea: El a scris tot ce a rânduit și a hotărât. Allah, Preaslăvitul, spune:

﴿قَدۡ عَلِمۡنَا مَا تَنقُصُ ٱلۡأَرۡضُ مِنۡهُمۡۖ وَعِندَنَا كِتَٰبٌ حَفِيظُۢ﴾

Noi știm ce mistuie pământul din ei și avem o Carte care păstrează totul.

Coran, 50:4

Și spune Preaînaltul:

﴿وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَٰهُ فِىٓ إِمَامٍ مُّبِينٍ﴾

Noi am cuprins orice lucru într-o Carte limpede.

Coran, 36:12 · fragment

Și spune Preaînaltul:

﴿أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ
فِى كِتَٰبٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ﴾

Oare nu știi că Allah cunoaște tot ce este în cer și pe pământ? Toate acestea sunt într-o Carte. Acest lucru Îi este ușor lui Allah.

Coran, 22:70

Al treilea: Credința în voia Sa, care se împlinește fără greș. Ceea ce voiește El se întâmplă, iar ceea ce nu voiește nu se întâmplă. Allah, Preaslăvitul, spune:

﴿إِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ﴾

Allah face ceea ce voiește.

Coran, 22:18 · fragment

Și spune, Atotputernicul și Mărețul:

﴿إِنَّمَآ أَمْرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ شَيْـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ﴾

Când voiește un lucru, porunca Sa este numai să-i spună: Fii! Și el este.

Coran, 36:82

Și spune Preaslăvitul:

﴿وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ﴾

Voi nu voiți decât dacă voiește Allah, Domnul lumilor.
Coran, 81:29

Al patrulea: El a creat toate cele existente. Nu există alt creator în afară de El și alt domn în afara Sa. Allah, Preaslăvitul, spune:

﴿ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ وَكِيلٌ﴾

Allah este Creatorul tuturor lucrurilor și El veghează asupra tuturor lucrurilor.
Coran, 39:62

Și spune Preaînaltul:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ ۚ هَلْ مِنْ خَٰلِقٍ غَيْرُ ٱللَّهِ يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ﴾

O, oameni, amintiți-vă de binefacerea lui Allah asupra voastră! Există oare alt creator în afară de Allah care vă dă cele de trebuință din cer și de pe pământ? Nu există altă divinitate în afară de El! Cum de vă lăsați întorși de la adevăr?
Coran, 35:3

Pentru Ahl al-Sunnah wa-l-Jamāʿah, credința în predestinare cuprinde aceste patru lucruri, spre deosebire de adepții inovațiilor, care au negat unele dintre ele. Aici se încheie citatul.

Obligația de a făptui și de a nu se lăsa în voia sorții

40. *ʿAlī ibn Abī Ṭālib, Allah să fie mulțumit de el, a relatat: Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Nu este nimeni dintre voi căruia să nu-i fi fost scris locul în Foc și locul în Paradis.” Ei au întrebat: „O, Trimis al lui Allah, atunci să nu ne bizuim pe ceea ce ne-a fost scris și să lăsăm faptele?” El a răspuns:
„Făptuiți! Fiecăruia îi este înlesnit ceea ce a fost creat să facă. Celui care se numără printre cei fericiți îi vor fi înlesnite faptele celor fericiți, iar celui care se numără printre cei nefericiți îi vor fi înlesnite faptele celor nefericiți.” Apoi a recitat:

﴿فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَٱتَّقَىٰ وَصَدَّقَ بِٱلْحُسْنَىٰ
فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْيُسْرَىٰ﴾

Cât despre cel care dăruiește, se teme de Allah și crede în răsplata cea bună, Noi îi vom înlesni calea cea ușoară.
Al-Layl, 92:5–7

Relatat de Al-Bukhārī și Muslim.

40. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea înmormântărilor, 3/225, nr. 1362, și Cartea tâlcuirii Coranului, 8/709, nr. 4948–4949; și de Muslim, Cartea predestinării, 4/2039, nr. 2647.
Al-Baghawī a spus, 1/133: Al-Khaṭṭābī a spus: Întrebarea lor *«Atunci să nu ne bizuim pe ceea ce ne-a fost scris și să lăsăm faptele?»* era o cerere care ar fi dus la părăsirea îndatoririi de rob al lui Allah. Ceea ce Profetul ﷺ le-a spus despre hotărârea scrisă dinainte era o înștiințare despre cunoașterea nevăzută a lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, cu privire la ei și constituia o dovadă împotriva lor. Ei au vrut însă să o folosească drept dovadă în favoarea lor, pentru a părăsi faptele. Profetul ﷺ le-a arătat că aici sunt două lucruri, dintre care niciunul nu îl anulează pe celălalt: unul ascuns, care este cauza hotărâtoare în virtutea stăpânirii

divine, și unul vădit, care este semnul necesar în îndatorirea de rob. Acesta este un indiciu care sugerează, fără să ofere o cunoaștere certă. Se pare — și Allah știe cel mai bine — că au fost tratați și îndatorați astfel pentru ca teama lor să fie legată de ceea ce le este ascuns, iar speranța lor, de ceea ce le este vădit. Teama și speranța sunt cele două trepte ale adorării, prin care să-și desăvârșească credința. El le-a arătat că fiecăruia îi este înlesnit ceea ce a fost creat să facă și că faptele sale de acum sunt un indiciu al sorții sale de apoi. A recitat cuvintele lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul:

﴿فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَٱتَّقَىٰ﴾

Cât despre cel care dăruiește și se teme de Allah
Coran, 92:5

și

﴿وَأَمَّا مَنۢ بَخِلَ وَٱسْتَغْنَىٰ﴾

Cât despre cel care este zgârcit și se socotește de sine stătător.
Coran, 92:8

Aceste lucruri țin de ceea ce este vădit. Dincolo de ele se află cunoașterea lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, cu privire la ei. El este Cel Înțelept și Binestiutor: El nu este întrebat despre ceea ce face, însă ei vor fi întrebați.

Găsești ceva asemănător în alte două situații: mijloacele de trai sunt împărțite dinainte, dar există porunca de a munci pentru ele; și durata vieții este hotărâtă, dar omul recurge la tratamentul medical. În amândouă, ceea ce este ascuns constituie cauza hotărâtoare, iar ceea ce este vădit, un mijloc ce sugerează rezultatul. Oamenii, atât cei de seamă, cât și cei de rând, au căzut de acord că, în aceste două situații, cele vădite nu se părăsesc din pricina celor ascunse.

Allah a luat legământul de la noi pe când ne aflam în spatele lui Adam, pacea fie asupra lui

41. *Muslim ibn Yasār al-Ǧuhanī a spus: ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, a fost întrebat despre acest verset:*

﴿وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنۢ بَنِىٓ ءَادَمَ مِن ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ﴾

Când Domnul tău a scos din fiii lui Adam, din spatele lor, urmașii lor...
Al-Aʿrāf, 7:172 · fragment

ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, a răspuns: L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ fiind întrebat despre el. A spus:
Allah l-a creat pe Adam, apoi i-a trecut mâna dreaptă peste spate și a scos din el urmași. A spus:
«Pe aceștia i-am creat pentru Paradis, iar ei vor face faptele locuitorilor Paradisului». Apoi i-a trecut mâna peste spate și a scos alți urmași. A spus: «Pe aceștia i-am creat pentru Foc, iar ei vor face faptele locuitorilor Focului». Un bărbat a întrebat: „O, Trimis al lui Allah, atunci la ce mai folosesc faptele?”
El a răspuns: „Când Allah îl creează pe rob pentru Paradis, îl face să lucreze faptele locuitorilor Paradisului, până când moare făcând una dintre faptele locuitorilor Paradisului, iar prin ea îl introduce în Paradis. Iar când îl creează pe rob pentru Foc, îl face să lucreze faptele locuitorilor Focului, până când moare făcând una dintre faptele locuitorilor Focului, iar prin ea îl introduce în Foc.”
Relatat de Mālik și Al-Ḥākim, care a spus: „După criteriile lui Muslim.”
Abū Dāwūd l-a relatat pe o altă cale, de la Muslim ibn Yasār, de la Nuʿaym ibn Rabīʿah, de la ʿUmar.

41. Relatat de Mālik în Al-Muwaṭṭaʾ, Cartea predestinării, 2/898–899. Prin Mālik l-au consemnat: Abū Dāwūd, Cartea Sunnei, 4/226, nr. 4703; Al-Tirmidhī, Cartea tâlcuirii Coranului,

5/248, nr. 3075; Al-Nasāʾī în Al-Kubrā, 6/247, nr. 11190; Al-Ājurrī în Al-Sharīʿah, p. 170; Ibn Ḥibbān, 14/37, nr. 6166; Al-Bayhaqī în Al-Asmāʾ wa-l-ṣifāt, p. 325; Al-Baghawī în Sharḥ al-Sunnah, 1/138, nr. 77; și Al-Ḥākim în Al-Mustadrak, 1/27. Toți îl transmit prin Mālik, de la Zayd ibn Abī Unaysah, de la ʿAbd al-Ḥamīd ibn ʿAbd al-Raḥmān ibn Zayd, de la Muslim.

Al-Tirmidhī a spus: *„Bun. Muslim ibn Yasār nu a primit relatări direct de la ʿUmar. Unii au menționat în acest lanț de transmitere, între Muslim ibn Yasār și ʿUmar, un bărbat necunoscut."*

Al-Ḥākim a spus: *„Autentic, după criteriile celor doi."*

Al-Dhahabī a spus: *„Lanțul său este întrerupt."*

Al-Ḥākim a spus și în 2/324–325: *„Autentic, după criteriile lui Muslim"*, iar Al-Dhahabī a fost de acord.

Al-Ḥākim a mai spus în 2/544: *„Autentic, după criteriile celor doi șeici"*, iar Al-Dhahabī a fost de acord.

Abū Dāwūd l-a relatat în Cartea Sunnei, 4/226, nr. 4704, prin ʿUmar ibn Jaʿtham, care a spus: Mi-a relatat Zayd ibn Abī Unaysah, de la ʿAbd al-Ḥamīd ibn ʿAbd al-Raḥmān, de la Muslim ibn Yasār, de la Nuʿaym ibn Rabīʿah, care a spus: *„Eram la ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb"*, după care a relatat acest hadith. Relatarea lui Mālik este mai completă, iar Nuʿaym este necunoscut.

Al-Mundhirī a spus: *„Sensul acestui hadith a fost însă transmis în mod autentic de la Profet ﷺ pe numeroase căi bine întemeiate, a căror enumerare ar fi prea lungă, de la ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb și de la alții."* Faptul că a fost întrebat despre acest verset înseamnă că a fost întrebat despre felul în care Allah a scos urmașii fiilor lui Adam din spatele lor, așa cum se menționează în verset.

„Când a luat" înseamnă: a scos.

„Apoi i-a trecut mâna peste spate" înseamnă: peste spatele lui Adam.

„Atunci la ce mai folosesc faptele?" înseamnă: Dacă lucrurile sunt așa cum ai spus, o, Trimis al lui Allah, și predestinarea a fost hotărâtă dinainte, la ce folosesc faptele? De ce depind ele? Sau: De ce ni s-a poruncit să făptuim?

„Îl face să lucreze faptele locuitorilor Paradisului" înseamnă: Îl face să le împlinească și îi dă izbândă în împlinirea lor.

42. *Isḥāq ibn Rāhawayh a spus: Ne-a relatat Baqiyyah ibn al-Walīd, care a spus: M-a înștiințat Al-Zubaydī, Muḥammad ibn al-Walīd, de la Rāshid ibn Saʿd, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn Abī Qatādah, de la tatăl său, de la Hishām ibn Ḥakīm ibn Ḥizām, că un bărbat a întrebat: „O, Trimis al lui Allah, faptele sunt abia începute sau hotărârea a fost deja luată?" El a răspuns:*
„Când Allah a scos urmașii lui Adam din spatele lui, i-a făcut să mărturisească împotriva lor înșiși. Apoi i-a așezat în cele două palme ale Sale și a spus: «Aceștia sunt pentru Paradis, iar aceștia sunt pentru Foc». Locuitorilor Paradisului le sunt înlesnite faptele locuitorilor Paradisului, iar locuitorilor Focului le sunt înlesnite faptele locuitorilor Focului."

42. Autentic.
Relatat de Al-Bukhārī în Al-Tārīkh al-kabīr, 8/191–192.

Scrierea faptelor, a duratei vieții, a celor de trebuință și a sorții fericite sau nefericite, pe când ne aflăm în pântecele mamelor noastre

43. *ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Trimisul lui Allah ﷺ, cel sincer și demn de crezare, ne-a relatat: „Crearea fiecăruia dintre voi este adunată în pântecele mamei sale timp de patruzeci de zile, ca picătură de sămânță; apoi este un cheag de sânge pentru o perioadă asemănătoare, apoi o bucată de carne pentru o perioadă asemănătoare. Apoi Allah trimite la el un înger, însărcinat cu patru lucruri: îi scrie faptele, termenul vieții, cele de trebuință și dacă va fi nefericit sau fericit. Apoi îi este suflat sufletul. Pe Cel în afară de care nu există altă divinitate, unul dintre voi poate face faptele locuitorilor Paradisului până când între el și Paradis nu mai rămâne decât un cot; atunci ceea ce i-a fost scris îl ajunge, face faptele locuitorilor Focului și intră în el. Iar unul dintre voi poate face faptele locuitorilor Focului până când între el și Foc*

nu mai rămâne decât un cot; atunci ceea ce i-a fost scris îl ajunge, face faptele locuitorilor Paradisului și intră în el." Relatat de Al-Bukhārī și Muslim.

43. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea începutului creației, 6/303, nr. 3208; Cartea profeților, 6/363, nr. 3332; Cartea predestinării, 11/477, nr. 6594; și Cartea tawḥīdului, 13/440, nr. 7454; și de Muslim, Cartea predestinării, 4/2036, nr. 2643.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 11/479:

Prin nuṭfah se înțelege sămânța; sensul de bază al cuvântului este o cantitate mică de apă limpede. Temelia acestui lucru este că, atunci când lichidul bărbatului întâlnește lichidul femeii prin unirea conjugală, iar Allah voiește să creeze din aceasta un făt, El pregătește mijloacele pentru aceasta.

Ibn al-Athīr a spus în Al-Nihāyah: Este posibil ca prin *«adunare»* să se înțeleagă rămânerea picăturii în uter. Ea rămâne patruzeci de zile, în care se pregătește să primească o formă, apoi este alcătuită după aceea.

«Apoi este un cheag de sânge»: verbul *«este»* are aici sensul de *«devine»*. Picătura rămâne în acea stare timp de patruzeci de zile, apoi trece la starea următoare.

ʿAlaqah înseamnă sângele închegat, gros. Este numit astfel datorită umezelii sale și faptului că se agață de ceea ce întâlnește.

Muḍghah înseamnă o bucată de carne. Este numită astfel deoarece are mărimea unei îmbucături pe care o mestecă omul.

Scrierea celor de trebuință înseamnă hotărârea cantității lor, puține sau multe, și a naturii lor, permise sau interzise; termenul vieții înseamnă dacă aceasta va fi lungă sau scurtă; iar faptele, dacă vor fi bune sau rele.

Sensul cuvintelor *«nefericit sau fericit»* este că îngerul scrie unul dintre cei doi termeni. De pildă, scrie: Viața acestui făt va dura atât, va avea aceste mijloace de trai și va face aceste fapte. El este nefericit în funcție de sfârșitul său sau fericit în funcție de sfârșitul său, după cum arată relatarea.

Hadithul îndeamnă la mulțumire cu ceea ce ai și oprește cu asprime lăcomia. Dacă cele de trebuință au fost hotărâte dinainte,

înverșunarea în căutarea lor nu aduce folos. Dobândirea lor prin muncă a fost totuși legiferată, fiindcă face parte dintre mijloacele cerute de înțelepciune în această viață.

El arată și că faptele sunt un mijloc de a intra în Paradis sau în Foc. Aceasta nu contrazice hadithul *«Niciunul dintre voi nu va intra în Paradis prin faptele sale»*,[22] deoarece, fără îndurarea lui Allah față de robul Său, El nu l-ar introduce în Paradis. Fapta, de una singură, oricât de mare ar fi, nu îndreptățește la intrarea în Paradis și nici nu poate fi un preț pentru el. Chiar dacă ar fi împlinită așa cum Îi place lui Allah, ea nu poate egala binefacerea Lui. Toate faptele nu cântăresc cât o singură binefacere; celelalte binefaceri ale Sale rămân să ceară recunoștință, iar robul nu le-a mulțumit așa cum se cuvine. Dacă Allah l-ar pedepsi în această stare, l-ar pedepsi fără să fie nedrept; iar dacă S-ar îndura de el în această stare, îndurarea Sa ar fi mai bună decât faptele lui. Hadithul arată că starea celui scris drept nefericit nu este cunoscută în această viață; la fel și în cazul opus. Ea poate fi totuși cunoscută prin semne care întemeiază o presupunere puternică. Aceasta este cu atât mai întemeiată în cazul celui despre care s-a răspândit o bună mărturie de bine și evlavie.

Hadithul îndeamnă și la căutarea ocrotirii lui Allah împotriva unui sfârșit rău.

Venirea îngerului la picătura de sămânță după ce aceasta se statornicește în uter

44. *Ḥudhayfah ibn Asīd, Allah să fie mulțumit de el, a relatat de la Profet ﷺ că acesta a spus:*
„Îngerul vine la picătura de sămânță la patruzeci sau patruzeci și cinci de nopți după ce aceasta s-a statornicit în uter. Întreabă: «Doamne, va fi nefericit sau fericit?» Și se scrie răspunsul. Apoi întreabă: «Doamne, va fi băiat sau fată?» Și se scrie răspunsul. Îi sunt scrise faptele, urmele pe care le va lăsa, termenul vieții și

22 Relatat de Al-Bukhārī și Muslim.

cele de trebuință. Apoi filele sunt strânse și nu se mai adaugă și nu se mai scade nimic din ele."
Relatat de Muslim.

44. Relatat de Muslim, Cartea predestinării, 4/2037, nr. 2644. Muslim l-a relatat și în 4/2038, prin ʿIkrimah ibn Khālid și Kulthūm, de la Abū al-Ṭufayl, de la Ḥudhayfah, într-o formulare asemănătoare.
Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 11/482:
„«Vine îngerul»: este vorba despre îngerii însărcinați cu uterele, după cum s-a transmis în relatarea lui Ḥudhayfah ibn Asīd: un înger este însărcinat cu uterul."

Allah a creat oameni pentru Paradis și oameni pentru Foc, pe când se aflau încă în șalele părinților lor

***45.** În Ṣaḥīḥ Muslim se relatează de la ʿĀ'ishah, Allah să fie mulțumit de ea, că a spus:*
Trimisul lui Allah ﷺ a fost chemat la înmormântarea unui copil dintre anṣār-i. Eu am spus: „Ferice de el! O vrăbiuță dintre vrăbiile Paradisului! Nu a făcut rău și nici nu a ajuns la vârsta la care să-l facă." El a spus:
„Sau poate altfel, o, ʿĀ'ishah! Allah a creat oameni pentru Paradis; i-a creat pentru el pe când se aflau în șalele părinților lor. Și a creat oameni pentru Foc; i-a creat pentru el pe când se aflau în șalele părinților lor."

45. Relatat de Muslim, Cartea predestinării, 4/2050, nr. 2662.
Al-Nawawī a spus, 16/207:
Învățații musulmani a căror opinie este luată în seamă sunt de acord că orice copil musulman care moare este dintre locuitorii Paradisului, deoarece nu este încă răspunzător pentru îndatoririle religioase. Unii, a căror opinie nu este luată în seamă, s-au abținut de la o hotărâre, din pricina acestui hadith al ʿĀ'ishei.
Învățații au răspuns că poate el i-a interzis să se grăbească a afirma cu certitudine ceva fără să aibă o dovadă hotărâtoare, așa

cum l-a corectat pe Saʿd ibn Abī Waqqāṣ când acesta a spus: *«Dă-i, căci eu îl socotesc credincios!»* El a răspuns: *«Sau musulman»*, până la sfârșitul hadithului.[23]

Este posibil și ca el ﷺ să fi spus aceasta înainte să afle că toți copiii musulmanilor se află în Paradis. După ce a aflat, a spus: *«Orice musulman căruia îi mor trei copii înainte de a ajunge la vârsta răspunderii pentru păcate va fi introdus de Allah în Paradis, datorită îndurării Sale față de ei»*,[24] precum și alte hadithuri. Allah știe cel mai bine.

Cât despre copiii politeiștilor, există trei opinii. Cei mai mulți au spus că sunt în Foc, urmându-și părinții; o parte s-au abținut de la o hotărâre. A treia opinie, care este cea corectă și a fost adoptată de învățații care au cercetat în profunzime, este că ei se numără printre locuitorii Paradisului. În sprijinul ei sunt aduse mai multe dovezi, între care hadithul despre Ibrāhīm, pacea fie asupra lui: Profetul ﷺ l-a văzut în Paradis, iar în jurul său se aflau copiii oamenilor. Cineva a întrebat: *«O, Trimis al lui Allah, și copiii politeiștilor?»* El a răspuns: *«Și copiii politeiștilor»*. Relatat de Al-Bukhārī în Ṣaḥīḥ-ul său.

Totul este predestinat

***46.** Ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Totul este predestinat, până și neputința și priceperea."*
Relatat de Muslim.

46. Relatat de Mālik în Al-Muwaṭṭaʾ, Cartea predestinării, 2/899; prin el l-a relatat Muslim, Cartea predestinării, 4/2045, nr. 2655; și Al-Bukhārī în Khalq afʿāl al-ʿibād, nr. 25.

ʿAjz înseamnă neputință. S-a mai spus că înseamnă părăsirea lucrului care trebuie făcut, amânarea lui și întârzierea lui dincolo

23 Relatat de Al-Bukhārī și Muslim.

24 Relatat de Aḥmad cu un lanț de transmitere bun, după cum se arată în Ṣaḥīḥ al-jāmiʿ, nr. 5772.

de timpul cuvenit. Poate însemna și neputința de a împlini faptele de ascultare.

Kays este opusul neputinței: vioiciunea și priceperea în lucruri. Sensul este că celui neputincios i-a fost hotărâtă neputința, iar celui priceput i-a fost hotărâtă priceperea.

Sensul cuvintelor lui Allah: „În ea coboară îngerii și Duhul"

47. *Qatādah, Allah să fie mulțumit de el, a spus despre cuvintele lui Allah Preaînaltul*

﴿تَنَزَّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ﴾

În ea coboară îngerii și Duhul, cu îngăduința Domnului lor, pentru orice poruncă:
Al-Qadr, 97:4

„În ea se hotărăște ceea ce se va întâmpla în acel an, până la aceeași noapte din anul următor."
Relatat de ʿAbd al-Razzāq și Ibn Jarīr.
Același sens a fost relatat de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, Al-Ḥasan, Abū ʿAbd al-Raḥmān al-Sulamī, Saʿīd ibn Jubayr și Muqātil.

47. Relatat de ʿAbd al-Razzāq în Tafsīr-ul său, 3/386; și de Ibn Jarīr, 15/260. Vezi și Al-Durr al-manthūr, 8/568–569.

Tabla Păstrată este dintr-o perlă albă

48. *Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, a spus: Allah a creat o Tablă Păstrată dintr-o perlă albă. Cele două coperți ale ei sunt din rubin roșu, condeiul ei este lumină și scrisul ei este lumină. Lățimea ei este cât distanța dintre cer și pământ. El privește în ea în fiecare zi de trei sute șaizeci de ori; la fiecare privire creează, dă cele de trebuință, dă viață, dă moarte, înalță,*

înjosește și face ceea ce voiește. Acesta este sensul cuvintelor Sale:

﴿كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾

În fiecare zi El împlinește o lucrare.
Al-Raḥmān, 55:29 · fragment

Relatat de ʿAbd al-Razzāq, Ibn al-Mundhir, Al-Ṭabarānī și Al-Ḥākim.
După ce a menționat aceste hadithuri și altele cu același sens, Ibn al-Qayyim, Allah Preaînaltul să aibă milă de el, a spus:[25]
Aceasta este o hotărâre zilnică. Cea dinainte este o hotărâre anuală. Cea de dinaintea ei este o hotărâre pentru durata vieții, la legarea sufletului de trup. Cea de dinaintea ei este, de asemenea, o hotărâre la începutul alcătuirii lui, când este o bucată de carne. Cea de dinaintea ei precedă existența lui, dar urmează creării cerurilor și a pământului. Cea de dinaintea ei precedă crearea cerurilor și a pământului cu cincizeci de mii de ani. Fiecare dintre aceste hotărâri este ca o detaliere a celei anterioare.
În aceasta se află o dovadă a desăvârșirii cunoașterii, puterii și înțelepciunii Domnului, precum și a faptului că El le face îngerilor și robilor Săi credincioși tot mai cunoscute Ființa Sa și numele Sale.
Apoi a spus:
Aceste hadithuri și altele asemănătoare sunt de acord că predestinarea hotărâtă dinainte nu împiedică faptele și nu cere să te bizui pe ea lăsând faptele. Dimpotrivă, ea cere seriozitate și străduință.
De aceea, când unul dintre companioni a auzit aceasta, a spus: «Nu am fost niciodată mai sârguincios decât acum».
Abū ʿUthmān al-Nahdī i-a spus lui Salmān: «Mă bucur mai mult de începutul acestui lucru decât de sfârșitul lui».

25 Shifāʾ al-ʿalīl, 1/61–74.

Aceasta deoarece, dacă Allah i-a hotărât dinainte un bine și l-a pregătit și i-a înlesnit să ajungă la el, bucuria sa pentru binele pe care Allah i l-a hotărât dinainte este mai mare decât bucuria pentru mijloacele care urmează după el.

48. Relatat de ʿAbd al-Razzāq, Ibn al-Mundhir, Al-Ḥākim și Al-Ṭabarānī, 12/72, nr. 12511, prin Ziyād ibn ʿAbd Allāh, de la Layth, de la ʿAbd al-Malik ibn Saʿīd ibn Jubayr, de la tatăl său, de la Ibn ʿAbbās, ca relatare atribuită Profetului ﷺ.

Al-Haythamī a spus, 3/221: *„În lanțul său se află Layth ibn Abī Sulaym. El este demn de încredere, însă practică tadlīs; ceilalți transmițători ai săi sunt demni de încredere."*

Credința în predestinare îl face pe om să simtă dulceața credinței

49. *Al-Walīd ibn ʿUbādah a spus: Am intrat la tatăl meu pe când era bolnav și mi se părea că se apropie de moarte. I-am spus: „Tată, dă-mi un sfat și străduiește-te să-mi dai cel mai bun îndemn!" El a spus: „Ridicați-mă în șezut!" Când l-au ridicat, a spus: „Fiule, nu vei simți dulceața credinței și nu vei ajunge la adevărata cunoaștere a lui Allah, Binecuvântatul și Preaînaltul, până când nu vei crede în predestinare, în binele și răul ei." Am întrebat: „Tată, cum să cunosc binele și răul predestinării?" A răspuns: Să știi că ceea ce te-a ocolit nu avea să te atingă și ceea ce te-a atins nu avea să te ocolească. Fiule, l-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:*
«Primul lucru pe care Allah l-a creat a fost condeiul. I-a spus: Scrie! Și în acel ceas a scris tot ce avea să fie până în Ziua Învierii...» Fiule, dacă mori fără această credință, vei intra în Foc.
Relatat de Aḥmad.

49. Autentic. Relatat de Aḥmad în Al-Musnad, 5/317; și Ibn Abī ʿĀṣim în Al-Sunnah, 1/48, nr. 103, prin Ibn Lahīʿah, de la Yazīd ibn Abī Ḥabīb, de la Al-Walīd ibn ʿUbādah, de la tatăl său, într-o

formă prescurtată. Ibn Abī ʿĀṣim, 1/51, nr. 111, a relatat începutul său prin Sulaymān ibn Ḥabīb al-Muḥāribī, de la Al-Walīd ibn ʿUbādah, de la tatăl său.

L-a relatat Al-Tirmidhī în Cartea predestinării, 4/398, nr. 2155, prin Yaḥyā ibn Mūsā, care a spus: Ne-a relatat Abū Dāwūd al-Ṭayālisī; ne-a relatat ʿAbd al-Wāḥid ibn Sulaym, de la ʿAṭāʾ, de la Al-Walīd. În această relatare este cuprinsă și o întâmplare. L-au mai relatat Al-Tirmidhī, Cartea tâlcuirii Coranului, 5/394, nr. 3319; și Ibn Abī ʿĀṣim în Al-Sunnah, 1/49, nr. 105, prin Abū Dāwūd al-Ṭayālisī, care a spus: Ne-a relatat ʿAbd al-Wāḥid ibn Sulaym, de la ʿAṭāʾ ibn Abī Rabāḥ, care a spus: Mi-a relatat Al-Walīd, de la tatăl său, într-o formă prescurtată. Al-Tirmidhī a spus: *„Ḥasan gharīb."* Abū Dāwūd l-a relatat în Cartea Sunnei, 5/317, prin Ibrāhīm ibn Abī ʿAblah, de la Abū Ḥafṣah: *„ʿUbādah i-a spus fiului său..."*, până la sfârșitul relatării.

L-a relatat Ibn Abī ʿĀṣim, 1/48, nr. 104, prin ʿAbd Allāh ibn al-Sāʾib, de la ʿAṭāʾ, de la Al-Walīd.

L-au relatat Aḥmad, 5/317; și Ibn Abī ʿĀṣim, 1/50, nr. 107, prin Muʿāwiyah ibn Ṣāliḥ, care a spus: Ne-a relatat Ayyūb Abū Zayd al-Ḥimṣī, de la ʿUbādah ibn al-Walīd ibn ʿUbādah.

L-a relatat Al-Ājurrī, p. 178, prin Al-Zuhrī, de la Muḥammad ibn ʿUbādah, de la tatăl său.

Hadithul este susținut de relatări de la Ibn ʿAbbās și Ibn ʿUmar. Vezi Al-Sunnah de Ibn Abī ʿĀṣim, 1/49–51.

Porunca de a recurge la tratament și de a folosi mijloacele

50. *Abū Khizāmah a relatat de la tatăl său, Allah să fie mulțumit de el, că acesta a spus: Am întrebat: „O, Trimis al lui Allah, ce spui despre recitările de ruqyah pe care le cerem, leacurile cu care ne tratăm și mijloacele prin care ne ferim de primejdii? Înlătură ele ceva din predestinarea lui Allah?" El a răspuns:*
„Ele fac parte din predestinarea lui Allah."
Relatat de Aḥmad și Al-Tirmidhī, care l-a calificat drept bun.

50. Autentic. Relatat de Aḥmad, 3/421; Al-Tirmidhī, Cartea medicinei, 4/349, nr. 2065, și Cartea predestinării, 4/395, nr. 2148; și Ibn Mājah, Cartea medicinei, 2/1137, nr. 3437. Toți îl transmit prin Sufyān ibn ʿUyaynah, de la Al-Zuhrī, de la Abū Khizāmah.

Aḥmad l-a relatat, 3/421, prin Muḥammad ibn al-Walīd al-Zubaydī, de la Al-Zuhrī.

Aḥmad l-a relatat, 3/421, prin ʿAmr, de la Ibn Shihāb.

Al-Tirmidhī a spus: *„Bun și autentic."*

În Musnad Aḥmad, într-o relatare a lui Al-Tirmidhī și în Ibn Mājah apare: *„Ibn Abī Khizāmah, de la tatăl său."*

Credinciosul puternic este mai bun și mai iubit de Allah decât credinciosul slab

51. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Credinciosul puternic este mai bun și mai iubit de Allah decât credinciosul slab, însă în fiecare se află bine. Străduiește-te pentru ceea ce îți folosește, cere ajutorul lui Allah și nu te lăsa cuprins de neputință. Dacă te lovește ceva, nu spune: «Dacă aș fi făcut așa, s-ar fi întâmplat așa și așa!» Spune însă: «Allah a hotărât și a făcut ceea ce a voit», căci «dacă» deschide calea lucrării lui Satan."
Relatat de Muslim.

51. Relatat de Muslim, Cartea predestinării, 4/2052, nr. 2664.

5 Credința în îngeri

Allah Preaînaltul spune:

﴿لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ
وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ
وَٱلْكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّۦنَ﴾

Evlavia nu stă în a vă întoarce fețele spre răsărit sau apus. Evlavia este a celui care crede în Allah, în Ziua de Apoi, în îngeri, în Carte și în profeți,

Al-Baqarah, 2:177 · fragment

până la sfârșitul versetului.
Și spune Preaînaltul:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُوا۟ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ
أَلَّا تَخَافُوا۟ وَلَا تَحْزَنُوا۟ وَأَبْشِرُوا۟ بِٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ﴾

Cei care spun: «Domnul nostru este Allah» și apoi rămân statornici — asupra lor coboară îngerii: «Nu vă temeți și nu vă întristați! Primiți vestea bună a Paradisului care vă era făgăduit!»

Fuṣṣilat, 41:30

Și spune Preaînaltul:

﴿لَّن يَسْتَنكِفَ ٱلْمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبْدًا لِّلَّهِ وَلَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ٱلْمُقَرَّبُونَ﴾

Mesia nu va socoti înjositor să fie rob al lui Allah și nici îngerii apropiați.

Al-Nisāʾ, 4:172 · fragment

Și spune Preaînaltul:

﴿وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَمَنْ عِندَهُۥ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِۦ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ يُسَبِّحُونَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ﴾

Ai Lui sunt cei din ceruri și de pe pământ. Cei de lângă El nu se trufesc să-L adore și nu obosesc. Îl preaslăvesc noaptea și ziua, fără să înceteze.

Al-Anbiyāʾ, 21:19–20

Și spune Preaînaltul:

﴿جَاعِلِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا أُو۟لِىٓ أَجْنِحَةٍ مَّثْنَىٰ وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَ﴾

Cel care face din îngeri trimiși, cu câte două, trei și patru aripi,

Fāṭir, 35:1 · fragment

până la sfârșitul versetului.

Și spune Preaînaltul:

﴿ٱلَّذِينَ يَحۡمِلُونَ ٱلۡعَرۡشَ وَمَنۡ حَوۡلَهُۥ يُسَبِّحُونَ بِحَمۡدِ رَبِّهِمۡ وَيُؤۡمِنُونَ بِهِۦ وَيَسۡتَغۡفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ﴾

Cei care poartă Tronul și cei din jurul său Îl preaslăvesc cu laudă pe Domnul lor, cred în El și cer iertare pentru cei care cred,

Al-Mu'min, 40:7 · fragment

până la sfârșitul versetului.

Îngerii au fost creați din lumină

52. *ʿĀ'ishah, Allah să fie mulțumit de ea, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Îngerii au fost creați din lumină, djinnii au fost creați din flacăra focului, iar Adam a fost creat din ceea ce v-a fost descris."
Relatat de Muslim.

52. Relatat de Muslim, Cartea renunțării la cele lumești, 4/2294, nr. 2996.

Al-jānn înseamnă djinnii.

Mārij înseamnă flacăra amestecată cu negreala focului.

Șeicul și marele învățat ʿAbd al-ʿAzīz ibn ʿAbd Allāh ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, a spus:

Credința în îngeri cuprinde credința în ei în general și în detaliu. Musulmanul crede că Allah are îngeri pe care i-a creat pentru a-I da ascultare și pe care i-a descris drept

﴿عِبَادٞ مُّكۡرَمُونَ لَا يَسۡبِقُونَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ وَهُم بِأَمۡرِهِۦ يَعۡمَلُونَ﴾

robi cinstiți, care nu vorbesc înaintea Lui și lucrează după porunca Sa…

Coran, 21:26–27 · fragment

Ei sunt de multe feluri: unii sunt însărcinați cu purtarea Tronului; unii sunt păzitorii Paradisului și ai Focului; iar alții sunt însărcinați cu consemnarea faptelor robilor.

Credem în mod amănunțit în cei pe care Allah și Trimisul Său i-au numit, precum Jibrīl, Mīkāʾīl, Mālik, păzitorul Focului, și Isrāfīl, cel însărcinat să sufle în trâmbiță.

În fiecare zi intră în Casa cea Vizitată șaptezeci de mii de îngeri

53. *În unele hadithuri despre înălțarea la cer s-a transmis că Profetului ﷺ i-a fost arătată Casa cea Vizitată, care se află în al șaptelea cer; s-a mai spus că se află în al șaselea. Ea este asemenea Kaʿbei pe pământ și se află în dreptul Kaʿbei. Sfințenia ei în cer este asemenea sfințeniei Kaʿbei pe pământ. În fiecare zi intră în ea șaptezeci de mii de îngeri, care apoi nu se mai întorc acolo niciodată.*

53. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea începutului creației, 6/302, nr. 3207; și de Muslim, Cartea credinței, 1/149, nr. 164.

Muslim l-a relatat și la nr. 162, prin Thābit al-Bunānī, de la Anas, de la Profet ﷺ.

54. *ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
În cer nu există loc cât un picior pe care să nu se afle un înger prosternat sau un înger în picioare. Acesta este sensul cuvintelor îngerilor:

﴿وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلصَّآفُّونَ وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلْمُسَبِّحُونَ﴾

Noi suntem cei așezați în rânduri și noi suntem cei care Îl preaslăvesc.

Al-Ṣāffāt, 37:165–166

Relatat de Muḥammad ibn Naṣr, Ibn Abī Ḥātim, Ibn Ǧarīr și Abū al-Shaykh.

54. Autentic. Relatat de Muḥammad ibn Naṣr al-Marwazī în Cartea rugăciunii, 1/260; Ibn Jarīr al-Ṭabarī în Al-Tafsīr, 23/111–112; și Abū al-Shaykh în Al-ʿAẓamah, 3/984, nr. 508. Toți îl transmit prin Al-Faḍl ibn Khālid Abū Muʿādh al-Naḥwī, care a spus: Ne-a relatat ʿUbayd ibn Sulaymān; l-am auzit pe Al-Ḍaḥḥāk, Allah să aibă milă de el, spunând despre cuvintele

﴿وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلصَّآفُّونَ وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلْمُسَبِّحُونَ﴾

Noi suntem cei așezați în rânduri și noi suntem cei care Îl preaslăvesc:
Coran, 37:165–166

Masrūq ibn al-Ajdaʿ relata de la ʿĀʾishah că Profetul lui Allah ﷺ a spus acest hadith.

În lanțul său de transmitere se află Al-Faḍl ibn Khālid, pe care numai Ibn Ḥibbān l-a declarat demn de încredere. Hadithul este susținut de relatări de la Abū Dharr; el a fost menționat mai sus, la nr. 15.

Vezi Al-ʿAẓamah de Abū al-Shaykh, 3/982–986; Cartea rugăciunii de Al-Marwazī; și Al-Silsilah al-ṣaḥīḥah, nr. 1059.

***55.** Al-Ṭabarānī a relatat de la Ǧābir ibn ʿAbd Allāh, Allah să fie mulțumit de amândoi, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „În cele șapte ceruri nu există loc cât un picior, o șchioapă sau o palmă pe care să nu se afle un înger în picioare, un înger prosternat sau un înger aplecat. Când va veni Ziua Învierii, vor spune cu toții: «Slavă Ție! Nu Te-am adorat așa cum Ți se cuvine! Însă nu Ți-am asociat nimic».”*

55. Relatat de Al-Ṭabarānī în Al-Kabīr, 2/200, nr. 1751, prin ʿUrwah ibn Marwān; și de Al-Marwazī în Taʿẓīm qadr al-ṣalāh, 1/267, prin Zakariyyā ibn ʿAdī. Amândoi îl transmit de la ʿUbayd

Allāh ibn ʿAmr, de la ʿAbd al-Karīm ibn Mālik, de la ʿAṭāʾ ibn Abī Rabāḥ, de la Jābir. Al-Haythamī a spus în Majmaʿ al-zawāʾid, 1/52: *„În lanțul său se află ʿUrwah ibn Marwān."*

Eu spun: Zakariyyā ibn ʿAdī îl urmează în transmitere în relatarea consemnată de Al-Marwazī.

El este susținut de hadithul precedent și de altele.

Descrierea purtătorilor Tronului

56. *Jābir, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Mi s-a îngăduit să vorbesc despre un înger al lui Allah dintre purtătorii Tronului: între lobul urechii și umărul său se află o distanță de șapte sute de ani de mers."*
Relatat de Abū Dāwūd, Al-Bayhaqī în Al-Asmāʾ wa-l-ṣifāt și Al-Ḍiyāʾ în Al-Mukhtārah.
Unul dintre conducătorii lor este Ǧibrāʾīl, pacea fie asupra lui. Allah Preaînaltul l-a descris prin credincioșie, înfățișare frumoasă și putere, spunând:

﴿عَلَّمَهُۥ شَدِيدُ ٱلْقُوَىٰ ذُو مِرَّةٍ فَٱسْتَوَىٰ﴾

L-a învățat cel cu puteri mari, înzestrat cu tărie, care s-a arătat în forma sa deplină.
Al-Najm, 53:5–6

O dovadă a puterii sale mari este că a ridicat cetățile neamului lui Lūṭ, pacea fie asupra lui, care erau șapte, cu toți oamenii aflați în ele, aproape patru sute de mii, cu toate dobitoacele și animalele lor, cu pământurile și clădirile acelor cetăți, pe vârful aripii sale. Le-a ridicat până în înaltul cerului, încât îngerii au auzit lătratul câinilor și cântatul cocoșilor lor. Apoi le-a răsturnat, punând partea de sus dedesubt.
Acesta este cel cu puteri mari.
Cuvintele „înzestrat cu tărie" înseamnă: cu o înfățișare frumoasă, strălucire, splendoare și o putere mare.

Acesta este sensul dat de Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi.
Alții au spus că „înzestrat cu tărie" înseamnă: înzestrat cu putere.
Allah Preaînaltul l-a mai descris astfel:

﴿إِنَّهُۥ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ذِى قُوَّةٍ عِندَ ذِى ٱلْعَرْشِ مَكِينٍ مُّطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ﴾

Acesta este cuvântul unui trimis nobil, înzestrat cu putere, cu rang înalt la Stăpânul Tronului, ascultat acolo și demn de încredere.
Al-Takwīr, 81:19–21

Adică are putere și tărie mare și se bucură de o poziție înaltă și aleasă la Stăpânul Tronului.

﴿مُّطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ﴾

Ascultat acolo și demn de încredere
Coran, 81:21

înseamnă că este ascultat în adunarea cea înaltă și înzestrat cu o mare credincioșie. De aceea, el este solul dintre Allah și trimișii Săi.

56. Autentic. Relatat de Abū Dāwūd, Cartea Sunnei, 4/332, nr. 4727; și Al-Bayhaqī în Al-Asmāʾ wa-l-ṣifāt, nr. 846, prin Ibrāhīm ibn Ṭahmān, de la Mūsā ibn ʿUqbah, de la Muḥammad ibn al-Munkadir, de la Jābir ibn ʿAbd Allāh.

Abū Nuʿaym l-a relatat, 3/158, de la Jābir și Ibn ʿAbbās, într-o formă asemănătoare, cu un adaos.

Abū Nuʿaym a spus: Ne-a relatat ʿAbd Allāh ibn Khālid al-Makkī Ibn ʿAbdān; ne-a relatat Saʿīd ibn Muḥammad; ne-a

relatat Jaʿfar ibn ʿUmar; ne-a relatat Muḥammad ibn ʿAjlān, de la Muḥammad, de la Jābir și Ibn ʿAbbās.

Hadithul este susținut de o relatare de la Anas, consemnată de Al-Ṭabarānī în Al-Awsaṭ, 2/425. Al-Ḥāfiẓ a calificat-o drept autentică în Al-Fatḥ, 8/665.

Vezi Al-Silsilah al-ṣaḥīḥah, nr. 150–151.

Aripile lui Jibrīl, pacea fie asupra lui

57. *El venea la Trimisul lui Allah ﷺ în mai multe înfățișări. Profetul l-a văzut de două ori în înfățișarea în care Allah îl crease, având șase sute de aripi.*
Al-Bukhārī a relatat aceasta de la Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el.

57. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea începutului creației, 6/313, nr. 3232, și Cartea tâlcuirii Coranului, 8/610, nr. 4856–4857; și de Muslim, Cartea credinței, 1/158, nr. 174.

58. *Imamul Aḥmad a relatat de la ʿAbd Allāh, care a spus: „Trimisul lui Allah ﷺ l-a văzut pe Jibrīl în înfățișarea sa, având șase sute de aripi. Fiecare aripă acoperea orizontul, iar din aripile sale cădeau podoabe de multe culori, perle și rubine, într-o măsură pe care numai Allah o cunoaște.”*
Lanțul său de transmitere este puternic.

58. Autentic. Relatat de Aḥmad în Al-Musnad, 1/395, prin Ḥajjāj, care a spus: Ne-a relatat Sharīk, de la ʿĀṣim, de la Abū Wāʾil, de la Ibn Masʿūd.

Abū al-Shaykh l-a relatat în Al-ʿAẓamah, 3/978, nr. 502, prin Ādam, de la Sharīk.

Aḥmad l-a relatat în Al-Musnad, 1/407, prin Ḥusayn, de la ʿĀṣim, de la Abū Wāʾil.

L-au relatat Aḥmad, 1/412 și 460; Abū al-Shaykh, 3/977, nr. 501; și Abū Yaʿlā, 8/409, nr. 4993, și 9/243, nr. 5360, prin Ḥammād ibn Salamah, de la ʿĀṣim, de la Zirr, de la ʿAbd Allāh ibn Masʿūd.

Hadithul are numeroase alte căi de transmitere, pe care Ibn Kathīr le-a menționat în Al-Bidāyah wa-l-nihāyah. El a spus: *„Acestea sunt lanțuri de transmitere bune și puternice, consemnate numai de Aḥmad."*

Descrierea veșmintelor lui Jibrīl

59. *ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Trimisul lui Allah ﷺ l-a văzut pe Jibrīl într-un veșmânt verde, umplând spațiul dintre cer și pământ."*
Relatat de Muslim.

59. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea tâlcuirii Coranului, 5/369, nr. 3283; Aḥmad în Al-Musnad, 1/394 și 418; Abū Yaʿlā în Musnad-ul său, 8/434, nr. 5018; și Al-Bayhaqī în Dalāʾil al-nubuwwah, 2/367. Toți îl transmit prin Isrāʾīl, de la Abū Isḥāq, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn Yazīd, de la ʿAbd Allāh, într-o formulare asemănătoare.

Al-Ṭayālisī l-a relatat, p. 43, nr. 323, prin Qays, de la Abū Isḥāq, într-o formulare asemănătoare.

Nu am găsit hadithul în Ṣaḥīḥ Muslim. Al-Suyūṭī a spus în Al-Durr al-manthūr, 6/123: Al-Firyābī, ʿAbd ibn Ḥumayd, Al-Tirmidhī, care l-a declarat autentic, Ibn Jarīr, Ibn al-Mundhir, Al-Ṭabarānī, Abū al-Shaykh, Al-Ḥākim, care l-a declarat autentic, Ibn Mardawayh, precum și Abū Nuʿaym și Al-Bayhaqī, amândoi în Dalāʾil al-nubuwwah, au consemnat de la Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, despre cuvintele

﴿مَا كَذَبَ ٱلْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ﴾

Inima nu a tăgăduit ceea ce a văzut,
Coran, 53:11

că acesta a spus: *«Trimisul lui Allah ﷺ l-a văzut pe Jibrīl purtând două veșminte de mătase verde, umplând spațiul dintre cer și pământ».*

60. *ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „L-am văzut pe Jibrīl coborând, umplând spațiul dintre răsărit și apus, purtând veșminte de mătase fină, împodobite cu perle și rubine.”*
Relatat de Abū al-Shaykh.

60. Nu l-am găsit cu această formulare în Al-ʿAẓamah de Abū al-Shaykh. Ceea ce am găsit în Al-ʿAẓamah de Abū al-Shaykh, 3/972, nr. 495, este relatarea de la ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, potrivit căreia Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„L-am văzut pe Jibrīl, pacea fie asupra lui, coborând din cer, măreția făpturii sale acoperind spațiul dintre cer și pământ.”

Poate că autorul, Allah să aibă milă de el, l-a redat după sens. Muslim l-a relatat cu această formulare, 1/158.

61. *Ibn Jarīr a relatat de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, că acesta a spus: „Jibrāʾīl înseamnă robul lui Allah, iar Mīkāʾīl înseamnă micul rob al lui Allah. Orice nume care cuprinde īl înseamnă robul lui Allah.”*

61. Relatat de Al-Ṭabarī, nr. 1620.

62. *Tot el a relatat ceva asemănător de la ʿAlī ibn al-Ḥusayn, adăugând: „Isrāfīl înseamnă robul Celui Milostiv.”*

62. Relatat de Al-Ṭabarī, nr. 1625 și 1655.

Jibrīl este cel mai de seamă dintre îngeri

63. *Al-Ṭabarānī a relatat de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Să nu vă spun cine este cel mai de seamă dintre îngeri? Jibrāʾīl.”*

63. Relatat de Al-Ṭabarānī în Al-Kabīr, 11/160, nr. 11361: Ne-a relatat Ibrāhīm ibn Nāʾilah al-Aṣbahānī; ne-a relatat Shaybān ibn Farrūkh; ne-a relatat Nāfiʿ Abū Hurmuz, de la ʿAṭāʾ ibn Abī Rabāḥ, de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de el, care a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„Să nu vă spun cine este cel mai de seamă dintre îngeri? Jibrīl, pacea fie asupra lui. Cel mai de seamă dintre profeți este Adam, iar cea mai de seamă dintre femei este Maryam, fiica lui ʿImrān."

Al-Haythamī a spus în Majmaʿ al-zawāʾid, 8/198: *„În lanțul său se află Nāfiʿ ibn Hurmuz, ale cărui relatări sunt abandonate."*

El a mai spus, 3/140: *„Este slab."*

A spus același lucru și în 2/165.

Teama îngerilor de Foc

64. *Abū ʿImrān al-Jawnī a relatat că i-a ajuns vestea că Jibrāʾīl a venit la Profet ﷺ plângând. Trimisul lui Allah ﷺ l-a întrebat:*
„Ce te face să plângi?"
El a răspuns: „Cum să nu plâng? Pe Allah, ochii mei nu s-au uscat de când Allah a creat Focul, de teamă să nu-I dau neascultare și să mă arunce în el."
Relatat de imamul Aḥmad în Al-Zuhd.

64. Al-Suyūṭī l-a atribuit lucrării Al-Zuhd în Al-Durr al-manthūr, 1/93, însă nu l-am găsit în ediția tipărită.

Abū ʿImrān al-Jawnī se numește ʿAbd al-Malik ibn Ḥabīb. Este un tābiʿī demn de încredere; prin urmare, hadithul are un lanț de transmitere întrerupt înainte de Profet ﷺ.

Îngerii nu coboară decât cu îngăduința lui Allah

65. *Al-Bukhārī a relatat de la Ibn ʿAbbās, Allah Preaînaltul să fie mulțumit de amândoi, că Trimisul lui Allah ﷺ i-a spus lui Jibrāʾīl:*
„De ce nu ne vizitezi mai des?" Atunci a fost revelat:

﴿وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ ۖ لَهُۥ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا﴾

Noi nu coborâm decât la porunca Domnului tău. Ale Lui sunt cele dinaintea noastră și cele din urma noastră,

Maryam, 19:64 · fragment

până la sfârșitul versetului.

Unul dintre conducătorii lor este Mīkāʾīl, pacea fie asupra lui, însărcinat cu ploaia și vegetația.

65. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea începutului creației, 6/305, nr. 3218; Cartea tâlcuirii Coranului, 8/428, nr. 4731; și Cartea tawḥīdului, 13/440, nr. 7455.

***66.** Imamul Aḥmad a relatat de la Anas, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ i-a spus lui Ǧibrāʾīl: „De ce nu l-am văzut niciodată pe Mīkāʾīl râzând?" El a răspuns: „Mīkāʾīl nu a mai râs de când a fost creat Focul."*

Unul dintre conducătorii lor este Isrāfīl, pacea fie asupra lui. Este unul dintre purtătorii Tronului și cel care suflă în trâmbiță.

66. Relatat de Aḥmad, 3/224: Ne-a relatat Abū al-Yamān; ne-a relatat Ibn ʿAyyāsh, de la ʿUmārah ibn Ghaziyyah al-Anṣārī, care l-a auzit pe Jubayr ibn ʿUbayd, clientul lui Ibn al-Muʿallā, spunând: L-am auzit pe Thābit al-Bunānī relatând de la Anas.

Al-Ājurrī l-a relatat, p. 395, cu același lanț de transmitere.

Al-Haythamī a spus în Majmaʿ al-zawāʾid, 1/385: *„Aḥmad l-a relatat prin Ismāʿīl ibn ʿAyyāsh de la transmițători medinezi, iar relatările sale de la ei sunt slabe. Ceilalți transmițători ai lanțului sunt demni de încredere."*

Cel însărcinat cu trâmbița a dus-o la gură, gata să sufle

67. *Al-Tirmidhī, care l-a calificat drept bun, și Al-Ḥākim au relatat de la Abū Saʿīd al-Khudrī, Allah Preaînaltul să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Cum să mă bucur de tihnă, când cel însărcinat cu trâmbița a dus-o la gură, și-a plecat fruntea și ascultă cu luare-aminte, așteptând să i se poruncească să sufle?”
Ei au întrebat: „Atunci ce să spunem, o, Trimis al lui Allah?”
El a răspuns: „Spuneți: «Allah ne este de ajuns și ce minunat Ocrotitor este El! În Allah ne-am încrezut».”

67. Relatat de Ibn al-Mubārak în Al-Zuhd, p. 557, nr. 1597; prin el l-a relatat Al-Tirmidhī, Cartea descrierii Învierii, 4/536, nr. 2431. L-a relatat și Aḥmad, 4/374, prin Khālid ibn Ṭahmān, de la ʿAṭiyyah, de la Abū Saʿīd.

L-au relatat Al-Ḥumaydī, 2/333, nr. 754; Aḥmad, 3/7; și Abū Nuʿaym în Al-Ḥilyah, 7/312, prin Sufyān, de la Muṭarrif, de la ʿAṭiyyah.

Al-Ḥākim l-a relatat, 4/559, prin Muṭarrif, de la ʿAṭiyyah.

Abū al-Shaykh l-a relatat în Al-ʿAẓamah, 3/854, nr. 397, prin ʿAmmār al-Duhnī, de la ʿAṭiyyah.

Abū Nuʿaym l-a relatat, 2/105, prin Sufyān al-Thawrī, de la ʿAmr ibn Umayyah, de la ʿAṭiyyah.

În lanțul său de transmitere se află ʿAṭiyyah al-ʿAwfī, care este slab.

El este urmat în transmitere de Abū Ṣāliḥ:

L-au relatat Abū Yaʿlā, 2/339, nr. 1084; și Ibn Ḥibbān, 3/105, nr. 823, prin Jarīr, de la Al-Aʿmash, de la Abū Ṣāliḥ, de la Abū Saʿīd.

L-au relatat Abū al-Shaykh în Al-ʿAẓamah, 3/851, nr. 396; și Al-Ḥākim, 4/559, prin Al-Aʿmash, de la Abū Ṣāliḥ, de la Abū Saʿīd.

Descrierea lui Isrāfīl, unul dintre purtătorii Tronului

68. *Ibn ʿAbbās, Allah Preaînaltul să fie mulțumit de amândoi, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*

„Un înger dintre purtătorii Tronului se numește Isrāfīl. Un colț al Tronului se află pe umerii săi. Picioarele sale au străbătut al șaptelea pământ de jos, iar capul său a trecut de al șaptelea cer de sus.” Relatat de Abū al-Shaykh și Abū Nuʿaym în Al-Ḥilyah.

68. Relatat de Abū al-Shaykh, 2/697, nr. 288, și 3/949, nr. 477; și Abū Nuʿaym în Al-Ḥilyah, 6/65, prin Muḥammad ibn Muṣaffā, care a spus: Ne-a relatat Yaḥyā ibn Saʿīd, de la Ismāʿīl ibn ʿAyyāsh, de la Al-Aḥwaṣ ibn Ḥakīm, de la Shahr ibn Ḥawshab, de la Ibn ʿAbbās.

În lanțul său de transmitere se află Yaḥyā ibn Saʿīd al-ʿAṭṭār, care este slab, și Al-Aḥwaṣ ibn Ḥakīm, care are o memorie slabă.

69. *Abū al-Shaykh a relatat de la Al-Awzāʿī, care a spus: „Nimeni dintre făpturile lui Allah nu are glas mai frumos decât Isrāfīl. Când începe să-L preaslăvească pe Allah, îi face pe locuitorii celor șapte ceruri să-și întrerupă rugăciunea și preaslăvirea.”*
Unul dintre conducătorii lor este îngerul morții, pacea fie asupra lui.
Numele său nu este menționat explicit nici în Coran, nici în hadithurile autentice. În unele relatări a fost numit ʿAzrāʾīl,[26] *iar Allah știe cel mai bine. Acestea sunt cuvintele lui Al-Ḥāfiẓ Ibn Kathīr. El a mai spus că îngerii se împart în categorii, potrivit însărcinărilor pentru care au fost pregătiți:*
Unii sunt purtătorii Tronului.
Unii sunt al-karūbiyyūn,[27] *cei din jurul Tronului. Împreună cu purtătorii Tronului, ei sunt cei mai de seamă dintre îngeri, îngerii apropiați, după cum spune Allah Preaînaltul:*

26 Această numire nu este stabilită printr-o relatare autentică. Vezi Muʿjam al-manāhī al-lafẓiyyah, p. 238, de șeicul Bakr Abū Zayd.

27 Nici această denumire nu este stabilită printr-o relatare autentică. Vezi Silsilat al-aḥādīth al-ḍaʿīfah, nr. 923, de șeicul Al-Albānī.

﴿لَّن يَسْتَنكِفَ ٱلْمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبْدًا لِّلَّهِ وَلَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ٱلْمُقَرَّبُونَ﴾

Mesia nu va socoti înjositor să fie rob al lui Allah și nici îngerii apropiați.
Al-Nisāʾ, 4:172 · fragment

Unii sunt locuitorii celor șapte ceruri, pe care le umplu cu adorare neîncetată, noaptea și ziua, dimineața și seara, după cum spune Allah Preaînaltul:

﴿يُسَبِّحُونَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ﴾

Îl preaslăvesc noaptea și ziua, fără să înceteze.
Al-Anbiyāʾ, 21:20

Unii sunt cei care intră pe rând în Casa cea Vizitată.
Eu spun: Se pare că cei care intră pe rând în Casa cea Vizitată sunt locuitorii cerurilor.
Unii sunt însărcinați cu grădinile Paradisului: pregătesc cinstirile pentru oamenii săi și cele pentru primirea locuitorilor săi — veșminte, mâncăruri, băuturi, podoabe, locuințe și alte lucruri pe care niciun ochi nu le-a văzut, nicio ureche nu le-a auzit și care nu i-au trecut prin minte niciunui om. Unii sunt însărcinați cu Focul — Allah să ne ferească de el! Ei sunt al-zabāniyah; conducătorii lor sunt nouăsprezece, iar păzitorul Focului este Mālik, mai-marele păzitorilor. Ei sunt cei menționați în cuvintele lui Allah Preaînaltul:

﴿وَقَالَ ٱلَّذِينَ فِى ٱلنَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ٱدْعُوا۟ رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ ٱلْعَذَابِ﴾

Cei din Foc le vor spune păzitorilor Gheenei: «Rugați-L pe Domnul vostru să ne ușureze măcar pentru o zi chinul!»

Al-Mu'min, 40:49

Și spune Preaînaltul:

﴿وَنَادَوْا۟ يَـٰمَـٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُم مَّـٰكِثُونَ﴾

Vor striga: «O, Mālik, să ne pună capăt Domnul tău!» El va răspunde: «Voi veți rămâne aici».

Al-Zukhruf, 43:77

Și spune Preaînaltul:

﴿عَلَيْهَا مَلَـٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَّا يَعْصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ﴾

Peste el sunt îngeri aspri și puternici, care nu-I dau neascultare lui Allah în ceea ce le poruncește și fac ceea ce li se poruncește.

Al-Taḥrīm, 66:6 · fragment

Și spune Preaînaltul:

﴿عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ وَمَا جَعَلْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلنَّارِ إِلَّا مَلَٰٓئِكَةً﴾

Peste el sunt nouăsprezece. Noi nu i-am făcut păzitori ai Focului decât pe îngeri,
Coran, 74:30–31 · fragment

până la cuvintele:

﴿وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ﴾

Nimeni nu cunoaște oștile Domnului tău în afară de El.
Al-Muddaththir, 74:30–31 · fragment

Unii sunt însărcinați cu păzirea fiilor lui Adam, după cum spune Allah Preaînaltul:

﴿لَهُۥ مُعَقِّبَٰتٌ مِّنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦ يَحْفَظُونَهُۥ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ﴾

El are îngeri care se succed, înaintea și în urma lui, care îl păzesc la porunca lui Allah.
Al-Raʿd, 13:11 · fragment

Ibn ʿAbbās a spus: „Sunt îngeri care îl păzesc dinainte și din urmă; când vine porunca lui Allah, se dau la o parte.”[28]
Mujāhid a spus: „Nu există rob care să nu aibă un înger însărcinat să-l păzească, în somn și în stare de veghe, de djinni, oameni și vietăți primejdioase. Când vreunul dintre acestea vine să-i facă rău, îngerul îi spune: «Înapoi!» Afară de un lucru pe care Allah Preaînaltul îl îngăduie și care îl lovește.”
Unii sunt însărcinați cu consemnarea faptelor robilor, după cum spune Allah Preaînaltul:

28 Vezi Al-Durr al-manthūr de Al-Suyūṭī, 4/613.

﴿إِذْ يَتَلَقَّى ٱلْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ قَعِيدٌ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ﴾

Când cei doi primitori primesc, așezați în dreapta și în stânga, el nu rostește nicio vorbă fără să aibă lângă el un supraveghetor pregătit.

Qāf, 50:17–18

Și spune Preaînaltul:

﴿وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَٰفِظِينَ كِرَامًا كَٰتِبِينَ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ﴾

Peste voi sunt păzitori, scribi cinstiți, care știu ceea ce faceți.

Al-Infiṭār, 82:10–12

69. Relatat de Abū al-Shaykh în Al-ʿAẓamah, 3/856, nr. 400: Ne-a relatat Muḥammad ibn Isḥāq ibn al-Walīd; ne-a relatat Salamah, care a spus: L-am auzit pe Rawwād ibn al-Jarrāḥ spunând că l-a auzit pe Al-Awzāʿī, Allah să aibă milă de el, menționând această relatare.

În lanțul său se află Rawwād ibn al-Jarrāḥ, ale cărui facultăți s-au tulburat la sfârșitul vieții, astfel că relatările sale au fost abandonate.

Obligația de a avea sfială față de îngerii lui Allah și interdicția dezgolirii

70. *Al-Bazzār a relatat de la Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Allah vă interzice să vă dezgoliți. Aveți sfială față de îngerii lui Allah care sunt cu voi, scribii cinstiți, care nu se despart de voi

decât în una dintre aceste trei împrejurări: împlinirea nevoilor, starea de impuritate rituală majoră și îmbăierea. Când unul dintre voi se îmbăiază într-un loc deschis, să se acopere cu veșmântul său, cu o rămășiță de zid sau cu altceva."
Al-Ḥāfiẓ Ibn Kathīr a spus: „A-i cinsti înseamnă a avea sfială față de ei, astfel încât omul să nu le dicteze faptele urâte pe care aceștia le scriu. Allah i-a creat nobili la înfățișare și în purtare."
Apoi a spus, în esență: O dovadă a nobleței lor este că nu intră într-o casă în care se află un câine, o imagine, o persoană în stare de impuritate rituală majoră sau o statuie; și nu însoțesc un grup care are cu el un câine sau un clopot.

70. Relatat de Al-Bazzār în Musnad-ul său, după cum se află în Kashf al-astār, Cartea purificării, 1/160, nr. 317, prin Ḥafṣ ibn Sulaymān, de la ʿAlqamah ibn Marthad, de la Mujāhid, de la Ibn ʿAbbās.

Al-Bazzār a spus: *„Nu știm să fi fost relatat de la Ibn ʿAbbās decât pe această cale. Ḥafṣ este slab în transmiterea hadithurilor."*

Al-Haythamī a spus, 1/268: *„L-a relatat Al-Bazzār, care a spus: Nu este relatat de la Ibn ʿAbbās decât pe această cale, iar Jaʿfar ibn Sulaymān este slab."*

Eu spun — adică Al-Haythamī: *„Jaʿfar ibn Sulaymān este dintre transmițătorii Ṣaḥīḥ-ului, la fel și ceilalți transmițători ai săi. Allah știe cel mai bine."* Aici se încheie citatul.

Eu spun: În lanțul său nu se află Jaʿfar, ci Ḥafṣ. Este Ḥafṣ ibn Sulaymān al-Asadī, Abū ʿUmar al-Bazzār, cunoscut și ca Ḥafṣ ibn Abī Dāwūd, recitatorul și însoțitorul lui ʿĀṣim. Poate că numele i-a fost redat greșit.

Al-Ḥāfiẓ a spus despre acest Ḥafṣ: *„Relatările sale de hadith sunt abandonate, deși este un imam în recitarea Coranului."*

Relatarea are o mărturie de sprijin în hadithul lui Yaʿlā ibn Umayyah, atribuit Profetului ﷺ: *„Allah, Atotputernicul și Mărețul, este plin de sfială și este Cel care acoperă; iubește sfiala și acoperirea. Când unul dintre voi se îmbăiază, să se acopere."* A spus aceasta unui bărbat care se îmbăia singur, dezbrăcat. Relatat de Abū Dāwūd, 4/39, nr. 4012. Și în hadithul lui Bahz ibn Ḥakīm, de

la tatăl său, de la bunicul său, atribuit Profetului ﷺ: *„Allah este mai îndreptățit decât oamenii să ai sfială față de El."* Relatat de cei patru autori ai Sunan-urilor.

Al-Nawawī a spus, 4/32: *„Este îngăduit să fie descoperite părțile intime în singurătate atunci când este nevoie, precum în timpul îmbăierii, al urinării, al relațiilor cu soția și altele asemenea. În toate acestea este îngăduită dezgolirea în singurătate. În prezența oamenilor este însă interzisă descoperirea părților intime în toate aceste situații. Învățații au spus că, la îmbăierea în singurătate, acoperirea cu un izăr sau cu ceva asemănător este mai bună decât dezgolirea. Aceasta este îngăduită numai atât cât durează nevoia, la îmbăiere și în situații asemănătoare. Potrivit opiniei mai corecte, depășirea duratei necesare este interzisă."*

Îngerii care se succed printre noi noaptea și ziua

71. *Mālik, Al-Bukhārī și Muslim au relatat de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Printre voi se succed îngeri noaptea și îngeri ziua. Ei se întâlnesc la rugăciunea de Fajr și la rugăciunea de ʿAṣr. Apoi urcă la El cei care au petrecut noaptea printre voi, iar El îi întreabă, deși știe mai bine: «Cum i-ați lăsat pe robii Mei?» Ei răspund: «I-am lăsat rugându-se și am venit la ei tot când se rugau.»"*

71. Relatat de Mālik în Al-Muwaṭṭaʾ, Cartea scurtării rugăciunii în călătorie, 1/170. Prin el l-au relatat Al-Bukhārī, Cartea timpilor rugăciunii, 2/33, nr. 555, și Cartea unicității lui Allah, 13/415, nr. 7429, și 13/461, nr. 7468, precum și Muslim, Cartea moscheilor, 1/439, nr. 632. L-au mai relatat Al-Bukhārī, Cartea începutului creației, 6/306, nr. 3223, Muslim, 1/429, nr. 632, și Aḥmad, 2/312. Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ:

«Se succed printre voi» înseamnă: printre cei care se roagă sau printre credincioși în general.

Despre *«îngeri»* s-a spus că sunt îngerii păzitori. Al-Qurṭubī a spus: *«După părerea mea, este mai probabil să fie alții. Aceasta este susținută de faptul că nu s-a transmis că îngerii păzitori îl părăsesc*

pe rob și nici că îngerii păzitori ai nopții sunt alții decât cei ai zilei. De asemenea, dacă ar fi fost îngerii păzitori, întrebarea adresată lor nu s-ar fi limitat la starea în care i-au lăsat pe oameni, fără celelalte stări, prin cuvintele: ‹Cum i-ați lăsat pe robii Mei?›»

ʿIyāḍ a spus: *«Înțelepciunea întâlnirii lor la aceste două rugăciuni ține de bunătatea lui Allah Preaînaltul față de robii Săi și de cinstea pe care le-o acordă. El a făcut ca îngerii Săi să se întâlnească atunci când robii Săi Îi dau ascultare, pentru ca mărturia lor despre ei să fie cea mai bună mărturie.»*

Din acest hadith se înțelege că rugăciunea este cea mai înaltă formă de adorare, deoarece despre ea s-a pus întrebarea și s-a dat răspunsul. El arată și măreția acestor două rugăciuni: la ele se întâlnesc cele două cete, pe când la celelalte este prezentă doar una. Arată cinstea celor două momente pomenite și ne face cunoscută dragostea îngerilor lui Allah pentru noi, ca să-i iubim și mai mult și să ne apropiem prin aceasta de Allah. Totodată, arată că Allah Preaînaltul vorbește cu îngerii Săi.

***72.** Într-o altă relatare, Abū Hurayrah a spus: Citiți, dacă voiți:*

﴿وَقُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ ۖ إِنَّ قُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا﴾

Și recitarea din zori; recitarea din zori are, într-adevăr, martori.
Al-Isrāʾ, 17:78 · fragment

---

72. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea exegezei, 8/399, nr. 4717, prin ʿAbd al-Razzāq, de la Maʿmar, de la Al-Zuhrī, de la Abū Salamah și Ibn al-Musayyab, de la Abū Hurayrah.
L-a relatat și Muslim, Cartea moscheilor, 1/450, nr. 649, prin ʿAbd al-Aʿlā, de la Maʿmar, de la Al-Zuhrī, de la Saʿīd ibn al-Musayyab, de la Abū Hurayrah. Ambele relatări provin de la Abū Hurayrah și sunt atribuite Profetului ﷺ, cu formularea: *„Rugăciunea în adunare întrece rugăciunea omului de unul singur cu douăzeci și cinci de trepte."* A mai spus: *„Îngerii nopții și îngerii zilei se*

întâlnesc la rugăciunea de Fajr." Abū Hurayrah a spus: Citiți, dacă voiți:

﴿وَقُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ ۖ إِنَّ قُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا﴾

Și recitarea din zori; recitarea din zori are, într-adevăr, martori.
Coran, 17:78 · fragment

Aceasta este formularea lui Muslim.

Îngerii înconjoară adunările de învățătură

***73.** Imamul Aḥmad și Muslim au relatat hadithul: „Ori de câte ori un grup de oameni se adună într-una dintre casele lui Allah, recitând Cartea lui Allah și studiind-o împreună, liniștea coboară asupra lor, îndurarea îi învăluie, îngerii îi înconjoară, iar Allah îi pomenește între cei aflați la El. Pe cel pe care faptele sale îl țin în urmă, obârșia nu-l va face să înainteze."*

73. Relatat de Muslim, Cartea pomenirii lui Allah și a invocării, 4/2074, nr. 2699.

Cuvintele *„studiind-o împreună"* cuprind tot ceea ce ține de Coran: predarea și învățarea lui, precum și studiul împreună al cunoștințelor și al exegezei sale.

„Liniștea coboară asupra lor" înseamnă tihna în care își găsește odihna inima: pace, demnitate, statornicie și curăție a inimii.

„Îndurarea îi învăluie" înseamnă că îi acoperă.

„Îngerii îi înconjoară" înseamnă că se află de jur împrejurul lor.

„Pe cel pe care faptele sale îl țin în urmă" înseamnă că pe acela pe care faptele rele și neglijarea faptelor bune îl fac să rămână în urmă nu-l vor ajuta în Viața de Apoi noblețea obârșiei și vrednicia strămoșilor și nici nu-l vor grăbi spre Paradis. Dimpotrivă, cel care împlinește fapte de ascultare, chiar dacă este un rob abisinian, va fi înaintea celui care nu le împlinește, chiar dacă acesta este un nobil qurayshit.

Îngerii își coboară aripile pentru cel care caută cunoașterea

***74.** În Al-Musnad și în culegerile Al-Sunan se găsește hadithul: „Îngerii își coboară aripile pentru cel care caută cunoașterea, mulțumiți de ceea ce face."*
Hadithurile care îi pomenesc pe îngeri, pacea fie asupra lor, sunt foarte numeroase.

74. Autentic. Relatat de Aḥmad în Al-Musnad, 4/239, nr. 240, 241; Al-Tirmidhī, Cartea invocărilor, 5/519, nr. 3535, 3536; Al-Nasāʾī, Cartea purificării, 1/105, nr. 158; ʿAbd al-Razzāq în Al-Muṣannaf, 1/204, nr. 793, 795; Ibn Khuzaymah, 1/97, nr. 193; Al-Dārimī, 1/85, nr. 363; Ibn Ḥibbān, 1/285, nr. 85; și Al-Ṭabarānī în Al-Kabīr, 8/66, nr. 7352, 7373, 7382, 7388. Toți l-au relatat prin ʿĀṣim ibn Abī al-Najūd, de la Zirr ibn Ḥubaysh, de la Ṣafwān ibn ʿAssāl, care a spus: *„Trimisul lui Allah ﷺ a spus..."* — și a pomenit hadithul.

L-a relatat și Al-Ḥākim, 1/200, prin ʿAbd al-Wahhāb ibn Bukht, de la Zirr ibn Ḥubaysh, de la Ṣafwān.

L-a relatat și Al-Ṭabarānī, 8/63, nr. 7347, prin Al-Minhāl ibn ʿAmr, de la Zirr ibn Ḥubaysh, de la ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, de la Ṣafwān.

6 Urmarea Cărții lui Allah

Allah Preaînaltul spune:

﴿ٱتَّبِعُوا۟ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ ۗ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ﴾

Urmați ceea ce v-a fost pogorât de la Domnul vostru și nu urmați alți ocrotitori în afara Lui. Cât de puțin luați aminte!

Al-Aʿrāf, 7:3

Obligația de a ne ține de Cartea lui Allah și de Sunnah Profetului ﷺ

75. *Zayd ibn Arqam, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a ținut o predică. L-a lăudat pe Allah și L-a preamărit, apoi a spus:*
„Acestea fiind spuse, oameni! Eu sunt doar un om. Curând va veni la mine trimisul Domnului meu și îi voi răspunde. Las între voi două lucruri de mare însemnătate. Primul este Cartea lui Allah, în care se află călăuzire și lumină. Luați, așadar, Cartea lui Allah și țineți-vă de ea!" A îndemnat la Cartea lui Allah și a stârnit dorința de a o urma. Apoi a spus: „Și oamenii casei mele." Într-o altă formulare: „Cartea lui Allah este frânghia cea trainică a lui Allah. Cine o urmează este călăuzit, iar cine o părăsește rătăcește."
Relatat de Muslim.

75. Relatat de Muslim, Cartea virtuților companionilor, 4/1873, nr. 2408.

Părăsirea Cărții și a Sunnei Profetului ﷺ este rătăcire

76. *Tot Muslim relatează, în hadithul lung al lui Jābir, că Profetul ﷺ a spus în predica din ziua de ʿArafah:*
„V-am lăsat ceva de care, dacă vă veți ține strâns, nu veți rătăci: Cartea lui Allah. Veți fi întrebați despre mine. Ce veți spune?" Ei au răspuns: „Mărturisim că ai transmis, ți-ai împlinit însărcinarea și ai povățuit." Atunci, ridicând degetul arătător spre cer și îndreptându-l spre oameni, a spus de trei ori: „O, Allah, fii martor!"

76. Relatat de Muslim, Cartea pelerinajului, 2/886, nr. 1218.

Pe cel care părăsește judecata după Cartea lui Allah, Allah îl frânge

77. *ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el, a spus: L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:*
«Va veni, negreșit, o încercare tulburătoare.»
Am întrebat: «Care este ieșirea din ea, Trimis al lui Allah?»
El a răspuns: Cartea lui Allah. În ea se află vestea celor de dinaintea voastră, știrea celor de după voi și judecata dintre voi. Ea este cuvântul care desparte adevărul de fals, nicidecum o glumă. Pe orice tiran care o părăsește, Allah îl frânge, iar pe cel care caută călăuzirea în altceva, Allah îl lasă să rătăcească. Ea este frânghia cea trainică a lui Allah, pomenirea plină de înțelepciune și calea cea dreaptă. Prin ea, patimile nu abat de la adevăr și limbile nu se încurcă. Învățații nu se satură de ea. Nu se învechește prin repetare neîncetată și minunile ei nu se sfârșesc. Când au auzit-o, djinnii nu s-au putut opri până ce au spus:

﴿إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا عَجَبًا يَهْدِىٓ إِلَى ٱلرُّشْدِ فَـَٔامَنَّا بِهِۦ﴾

Noi am auzit un Coran minunat, care călăuzește spre dreapta purtare, și am crezut în el.
Al-Jinn, 72:1–2 · fragment

Cine vorbește potrivit ei spune adevărul, cine făptuiește după ea este răsplătit, cine judecă după ea este drept, iar cine cheamă la ea este călăuzit pe o cale dreaptă.
Relatat de Al-Tirmidhī, care a spus: „Este un hadith gharīb."

77. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea virtuților Coranului, 5/158, nr. 2906, și de Al-Dārimī, 2/312, nr. 3334, prin Ḥusayn ibn ʿAlī al-Juʿfī, de la Ḥamzah al-Zayyāt, de la Abū al-Mukhtār al-Ṭāʾī, de la fiul fratelui lui Al-Ḥārith al-Aʿwar, de la Al-Ḥārith al-Aʿwar, de la ʿAlī.

Al-Tirmidhī a spus: *„Nu cunoaștem acest hadith decât pe această cale. Lanțul său de transmitere este necunoscut, iar Al-Ḥārith a fost criticat."* Eu spun: În lanț se află fiul fratelui lui Al-Ḥārith, care este necunoscut; cât despre Al-Ḥārith, el este slab.

***78.** Abū al-Dardāʾ, Allah să fie mulțumit de el, a relatat de la Profet ﷺ:*
„Ceea ce Allah a îngăduit în Cartea Sa este îngăduit, ceea ce a interzis este oprit, iar ceea ce a trecut sub tăcere este o îngăduință. Primiți, așadar, îngăduința lui Allah, căci Allah nu avea să uite ceva." Apoi a recitat:

﴿وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا﴾

Domnul tău nu este uituc.
Maryam, 19:64 · fragment

Relatat de Al-Bazzār, Ibn Abī Ḥātim și Al-Ṭabarānī.

78. Relatat de Al-Bazzār, după cum se găsește în Kashf al-astār, Cartea cunoașterii, 1/78, nr. 123, și Cartea exegezei, 3/58, nr. 2231: Ibrāhīm ibn ʿAbd Allāh ne-a relatat; Sulaymān ibn ʿAbd al-Raḥmān al-Dimashqī ne-a relatat; Ismāʿīl ibn ʿAyyāsh ne-a relatat, de la ʿĀṣim ibn Rajāʾ ibn Ḥaywah, de la tatăl său, de la Abū al-Dardāʾ, care a spus: *„Trimisul lui Allah ﷺ a spus..."*

Al-Bazzār a spus: *„Lanțul său de transmitere este acceptabil."*

Al-Haythamī a spus, 1/171: *„L-au relatat Al-Bazzār și Al-Ṭabarānī în Al-Kabīr. Lanțul său este bun, iar transmițătorii săi sunt considerați de încredere."*

Eu spun: În lanț se află Sulaymān, care este sincer, dar greșește, și ʿĀṣim, care este sincer, dar face erori.

Calea cea dreaptă este Islamul

***79.** Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Allah a dat o pildă: o cale dreaptă, de o parte și de alta a căreia se află două ziduri cu uși deschise. Peste uși sunt lăsate perdele. La începutul căii se află un chemător care spune: «Țineți-vă de calea cea dreaptă și nu vă abateți!» Deasupra se află un alt chemător care, ori de câte ori un rob se gândește să deschidă una dintre acele uși, strigă: «Vai ție! Nu o deschide! Dacă o deschizi, vei intra.»"
Apoi a explicat pilda: calea cea dreaptă este Islamul; ușile deschise sunt cele oprite de Allah; perdelele lăsate sunt hotarele lui Allah; chemătorul de la începutul căii este Coranul; iar chemătorul de deasupra este povățuitorul de la Allah aflat în inima fiecărui credincios.
Relatat de Razīn. Aḥmad și Al-Tirmidhī au relatat ceva asemănător de la Al-Nawwās ibn Samʿān.

---

79. Relatat de Razīn, după cum se găsește în Mishkāt al-maṣābīḥ, 1/67, nr. 191.

Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea pildelor, 5/133, nr. 2859, și de Al-Nasāʾī în Al-Kubrā, Cartea exegezei, 6/361, nr. 11233, prin

Baqiyyah ibn al-Walīd, de la Buḥayr ibn Saʿd, de la Khālid ibn Maʿdān, de la Jubayr ibn Nufayr, de la Al-Nawwās.

L-au relatat și Aḥmad în Al-Musnad, 4/182, Al-Ājurrī în Al-Sharīʿah, p. 11, și Al-Ḥākim, 1/73, prin Al-Layth ibn Saʿd, de la Muʿāwiyah ibn Ṣāliḥ, căruia ʿAbd al-Raḥmān ibn Jubayr i-a relatat de la tatăl său, de la Al-Nawwās.

Al-Tirmidhī a spus: *„Este un hadith gharīb."*

Al-Ḥākim a spus: *„Este autentic potrivit condițiilor lui Muslim și nu-i cunosc niciun viciu ascuns."* Al-Dhahabī a fost de acord cu el.

Avertisment împotriva celor care urmează pasajele neclare ale Coranului

80. *ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, a spus:*
Trimisul lui Allah ﷺ a recitat:

﴿هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ مِنْهُ ءَايَٰتٌ مُّحْكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ﴾

El este Cel care ți-a pogorât Cartea. În ea sunt versete limpezi, care sunt temelia Cărții.
Coran, 3:7 · fragment

A citit până la cuvintele:

﴿وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ﴾

Și nu iau aminte decât cei dăruiți cu înțelegere.
Āl ʿImrān, 3:7 · fragment

Apoi a spus:
«Când îi vedeți pe cei care urmează ceea ce este neclar din ea, aceia sunt cei pe care Allah i-a numit. Feriți-vă, așadar, de ei!»
Relatat de Al-Bukhārī și Muslim.

80. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea exegezei, 8/209, nr. 4547, și de Muslim, Cartea cunoașterii, 4/2053.

Autorul îl va repeta la nr. 106. Vezi comentariul de acolo.

Avertisment împotriva urmării căilor lui Șayṭān

81. *ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Trimisul lui Allah ﷺ a tras pentru noi o linie cu mâna sa și a spus:*
«Aceasta este calea lui Allah.» Apoi a tras alte linii la dreapta și la stânga ei și a spus:
«Acestea sunt căi; pe fiecare dintre ele se află un diavol care cheamă la ea.» A recitat:

﴿وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِى مُسْتَقِيمًا فَٱتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا۟
ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّىٰكُم بِهِۦ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

Aceasta este calea Mea cea dreaptă: urmați-o! Nu urmați căile care v-ar împrăștia, îndepărtându-vă de calea Sa. Aceasta v-a poruncit, ca să aveți teamă de El.
Al-Anʿām, 6:153

Relatat de Aḥmad, Al-Dārimī și Al-Nasāʾī.

81. Relatat de Aḥmad, 1/435; Al-Dārimī, 1/60, nr. 208; Al-Nasāʾī în Al-Kubrā, Cartea exegezei, 6/343, nr. 11174; Al-Ṭayālisī, p. 33, nr. 244; Ibn Ḥibbān, 1/181, nr. 746; Al-Ājurrī în Al-Sharīʿah, p. 10; și Al-Ḥākim, 2/318, prin Ḥammād ibn Zayd, de la ʿĀṣim ibn Abī al-Najūd, de la Wāʾil, de la Ibn Masʿūd.

L-a relatat și Al-Nasāʾī, 6/343, nr. 11175: Al-Faḍl ibn al-ʿAbbās ibn Ibrāhīm ne-a relatat; Aḥmad ibn Yūnus ne-a relatat; Abū Bakr ne-a relatat, de la ʿĀṣim, de la Zirr, de la ʿAbd Allāh ibn Masʿūd.

Avertisment împotriva urmării altcuiva în locul Trimisului ﷺ

82. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Unii dintre companionii Profetului ﷺ copiau din Tora. I-au pomenit aceasta Trimisului lui Allah ﷺ, iar el a spus: «Cea mai mare nechibzuință și cea mai adâncă rătăcire este aceea a unor oameni care se îndepărtează de ceea ce le-a adus profetul lor, îndreptându-se spre un alt profet și spre o altă comunitate decât a lor.» Atunci Allah a pogorât:*

﴿أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ أَنَّآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾

Oare nu le este de ajuns că ți-am pogorât Cartea care le este recitată? În aceasta este, într-adevăr, îndurare și aducere-aminte pentru oamenii care cred.

Al-ʿAnkabūt, 29:51

Relatat de Al-Ismāʿīlī în Muʿjam-ul său și de Ibn Mardawayh.

82. Relatat de Al-Ismāʿīlī în Muʿjam-ul său, 3/772, nr. 384: Dāwūd ibn Rushayd ne-a relatat; Fihr ibn Ziyād al-Raqqī ne-a relatat; Ibrāhīm ibn Yazīd ne-a relatat, de la ʿAmr ibn Dīnār, de la Yaḥyā ibn Jaʿd, de la Abū Hurayrah.

Nu am găsit o prezentare biografică a lui Fihr.

În Al-Durr al-manthūr, relatarea este atribuită lui Ibn Mardawayh și lui Al-Daylamī, în Musnad al-Firdaws.

83. *ʿAbd Allāh ibn Thābit ibn al-Ḥārith al-Anṣārī, Allah să fie mulțumit de el, a spus: ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, a intrat la Profet ﷺ cu o scriere care cuprindea pasaje din Tora și a spus: «Le-am găsit la un om dintre oamenii Scripturii și ți le înfățișez.» Chipul Trimisului lui Allah ﷺ s-a schimbat atunci puternic, cum nu-l mai văzusem niciodată. ʿAbd Allāh ibn al-Ḥārith i-a spus lui ʿUmar, Allah să fie mulțumit de amândoi: «Nu vezi chipul Trimisului lui Allah ﷺ?!» ʿUmar a spus: «Suntem mulțumiți cu Allah ca Domn, cu Islamul ca religie și cu Muḥammad ca profet.» Supărarea Trimisului lui Allah ﷺ s-a risipit și el a spus:*
«Dacă Mūsā ar coborî, iar voi l-ați urma pe el și m-ați părăsi pe mine, ați rătăci. Eu sunt partea voastră dintre profeți, iar voi sunteți partea mea dintre comunități.»
Relatat de ʿAbd al-Razzāq, Ibn Saʿd și Al-Ḥākim în Al-Kunā.

83. Relatat de ʿAbd al-Razzāq în Al-Muṣannaf, 6/113, nr. 10164, și, prin el, de Aḥmad în Al-Musnad, 3/470 și 4/265, prin Sufyān al-Thawrī, de la Jābir, de la Al-Shaʿbī, de la ʿAbd Allāh ibn Thābit.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Iṣābah, 4/30: *„Al-Bukhārī a spus: «Hadithul său nu este autentic.»"*

Al-Haythamī a spus în Majmaʿ al-zawāʾid, 1/173: *„L-au relatat Aḥmad și Al-Ṭabarānī. Transmițătorii săi sunt cei ai culegerii Al-Ṣaḥīḥ, numai că în lanț se află Jābir al-Juʿfī, care este slab."*

Eu spun: Hadithul are relatări de sprijin care îl întăresc și îl fac autentic. Vezi-le în Irwāʾ al-ghalīl, nr. 1589, de marele învățat Al-Albānī.

7 Drepturile Profetului ﷺ

Allah Preaînaltul spune:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِى ٱلْأَمْرِ مِنكُمْ﴾

O, voi cei care credeți! Ascultați de Allah, ascultați de Trimis și de cei dintre voi învestiți cu autoritate

Al-Nisāʾ, 4:59 · fragment

— până la sfârșitul versetului. El mai spune:

﴿وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ﴾

Împliniți rugăciunea, dați zakāt și ascultați de Trimis, ca să vi se arate îndurare.

Al-Nūr, 24:56

Și Allah Preaînaltul spune:

﴿وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُواْ﴾

Luați ceea ce vă dă Trimisul și opriți-vă de la ceea ce vă oprește

Al-Ḥashr, 59:7 · fragment

— până la sfârșitul versetului.

Obligația de a lupta împotriva celor care nu cred în Trimis ﷺ și în ceea ce a adus

84. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Mi s-a poruncit să lupt împotriva oamenilor până ce mărturisesc că nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah și cred în mine și în ceea ce am adus. Dacă fac aceasta, sângele și averile lor sunt ocrotite față de mine, în afara dreptului datorat, iar socoteala lor Îi revine lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț."*
Relatat de Muslim.

84. Relatat de Muslim, Cartea credinței, 1/52, nr. 21. Hadithul are numeroase căi de transmitere de la Abū Hurayrah. Vezi-le în notele la Ṣaḥīḥ Ibn Ḥibbān, 1/399 și 1/452.

Șeicul Muḥammad Muḥammad Abū Shahbah, Allah să aibă milă de el, a spus:
Companionii au înțeles că tot ceea ce a adus Sunnah se întemeiază pe Coran, din cuvintele Celui Preaînalt:

﴿وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ﴾

Luați ceea ce vă dă Trimisul.
Coran, 59:7 · fragment

Imamul Al-Bukhārī a relatat în Al-Ṣaḥīḥ de la ʿAbd Allāh ibn Masʿūd că a spus: *«Allah le-a blestemat pe cele care tatuează și pe cele care cer să fie tatuate, pe cele care își smulg sprâncenele și pe cele care își creează spații între dinți pentru frumusețe, schimbând creația lui Allah.»* Umm Yaʿqūb a întrebat: *«Ce sunt aceste cuvinte?»* ʿAbd Allāh a răspuns: *«De ce să nu le blestem pe cele pe care Trimisul lui Allah le-a blestemat, când aceasta se află și în Cartea lui Allah?»* Ea a spus:

«Pe Allah, am citit tot ce se află între cele două coperte și nu am găsit aceasta!»

El a răspuns: Pe Allah, dacă ai citit-o, ai găsit-o! Allah Preaînaltul spune:

﴿وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟﴾

Luați ceea ce vă dă Trimisul și opriți-vă de la ceea ce vă oprește.
Coran, 59:7 · fragment

Acest verset constituie temelia pentru tot ceea ce a adus Sunnah fără să fie pomenit aparte în Coran. Pe această cale limpede au mers, după companioni, imamii cunoașterii și ai religiei.
S-a relatat că Al-Shāfiʿī, Allah Preaînaltul să aibă milă de el, stătea în Moscheea cea Sfântă și le vorbea oamenilor. El a spus: *«Nu mă veți întreba despre nimic fără să vă răspund din Cartea lui Allah.»* Un om l-a întrebat: *«Ce spui despre cel aflat în iḥrām care omoară o viespe?»* El a răspuns: *«Nu i se impune nimic.»* Omul a întrebat: *«Unde se află aceasta în Cartea lui Allah?»* El a răspuns:

﴿وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟﴾

‹Luați ceea ce vă dă Trimisul și opriți-vă de la ceea ce vă oprește.›
Coran, 59:7 · fragment

Apoi a pomenit un lanț de transmitere până la ʿUmar, care a spus: *«Celui aflat în iḥrām îi este îngăduit să omoare o viespe.»*[29]

Unde găsești dulceața credinței?

85. *Al-Bukhārī și Muslim au relatat de la Anas, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Cel în care se află trei însușiri gustă prin ele dulceața credinței: să-i fie Allah și Trimisul Său mai dragi decât orice altceva; să iubească un om numai de dragul lui Allah; și să urască

29 Maʿrifat al-sunan wa-al-āthār, nr. 10755, de Al-Bayhaqī.

întoarcerea la necredință, după ce Allah l-a salvat din ea, așa cum urăște să fie aruncat în Foc."

85. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea credinței, 1/72, nr. 21, și Cartea bunei purtări, 10/463, nr. 6041; și de Muslim, Cartea credinței, 1/66, nr. 43. L-au mai relatat Al-Bukhārī, Cartea credinței, 1/60, nr. 16, și Cartea constrângerii, 12/315, nr. 6941, precum și Muslim, 1/66.

86. *Tot Al-Bukhārī și Muslim au relatat de la Anas, atribuind cuvintele Profetului ﷺ:*
„Niciunul dintre voi nu crede până când nu-i sunt mai drag decât copilul său, părintele său și toți oamenii."

86. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea credinței, 1/58, nr. 15, și de Muslim, Cartea credinței, 1/67, nr. 44, și Al-Nasāʾī, Cartea credinței, 8/488, nr. 5028.

Răspuns celor care se mulțumesc cu Coranul, lăsând Sunnah deoparte

87. *Al-Miqdām ibn Maʿdīkarib al-Kindī, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Se apropie vremea când unui om, rezemat pe divanul său, i se va relata un hadith de-al meu, iar el va spune: «Între noi și voi stă Cartea lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț. Ceea ce găsim în ea îngăduit socotim îngăduit, iar ceea ce găsim în ea oprit socotim oprit!» Dar ceea ce a oprit Trimisul lui Allah ﷺ este asemenea celor oprite de Allah."
Relatat de Al-Tirmidhī și Ibn Mājah.

87. Bun. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea cunoașterii, 5/37, nr. 2664; Ibn Mājah, Introducere, 1/6, nr. 12; Aḥmad, 4/132; Al-Dārimī, 1/117, nr. 592; Al-Ṭabarānī, 20/274, nr. 649; Al-Bayhaqī, 7/76 și 9/331; și Al-Ḥākim, 1/109, prin Muʿāwiyah ibn Ṣāliḥ, de la Al-Ḥasan ibn Jābir al-Lakhmī, de la Al-Miqdām.

Aceasta este formularea lui Ibn Mājah.

L-au relatat și Abū Dāwūd, Cartea Sunnei, 4/200, nr. 4604; Aḥmad, 4/131; Al-Ṭabarānī, 20/283, nr. 670; și Al-Bayhaqī în Dalāʾil al-nubuwwah, 6/549, prin Ḥarīz ibn ʿUthmān, de la Ibn Abī ʿAwf, de la Al-Miqdām.

L-au relatat și Ibn Ḥibbān, 1/189, nr. 12; Al-Ṭabarānī, 20/283, nr. 669; și Al-Bayhaqī, 9/332, prin Marwān ibn Ruʾbah, de la Ibn Abī ʿAwf, de la Al-Miqdām, într-o formă asemănătoare.

Hadithul are relatări de sprijin, printre care hadithul lui Abū Rāfiʿ:

L-au relatat Abū Dāwūd, nr. 4605; Al-Tirmidhī, nr. 2663; Ibn Mājah, nr. 13; Al-Ḥumaydī, nr. 551; și Ibn Ḥibbān, 1/190, nr. 13.

Imamul Al-Khaṭṭābī, Allah să aibă milă de el, a spus:

Cuvintele sale: *«Mi s-a dat Cartea și încă ceva asemenea ei, alături de ea»* pot avea două înțelesuri:

Primul: i s-a dat din revelația lăuntrică, nerecitată, ceva asemenea revelației vădite, recitate.

Al doilea: i s-a dat Cartea ca revelație recitată și i s-a dat, pe măsura ei, puterea de a o lămuri. Adică i s-a îngăduit să explice cele cuprinse în Carte: să enunțe înțelesuri generale, să le particularizeze, să adauge și să lămurească ceea ce se află în Carte. Astfel, obligația de a urma și de a primi acestea este asemenea obligației de a urma revelația vădită, recitată, a Coranului.

Prin cuvintele: *«Se apropie vremea când un om sătul...»*, el avertizează împotriva încălcării rânduielilor pe care le-a statornicit și care nu sunt pomenite în Coran, așa cum au făcut khārijiții și rāfiḍiții. Aceștia s-au agățat de sensul aparent al Coranului și au părăsit rânduielile Sunnei care cuprind lămurirea Cărții, ajungând astfel în nedumerire și rătăcire.

Prin cuvintele: *«Rezemat pe divanul său»*, a avut în vedere oamenii dedați belșugului și tihnei, care rămân în case și nu caută cunoașterea acolo unde se găsește.

Hadithul arată și o minune a Profetului ﷺ.

Șeicul Muḥammad Muḥammad Abū Shahbah, Allah să aibă milă de el, a spus:

„Hadithul arată și o minune a Profetului ﷺ. În trecut, ca și în vremurile noastre, au apărut oameni care susțin această chemare rea: să ne mulțumim cu Coranul, lăsând hadithurile deoparte. Scopul lor este să dărâme jumătate din religie sau, dacă vrei, spune: religia întreagă! Căci, dacă hadithurile și Sunnah sunt neglijate, multe pasaje ale Coranului vor ajunge, fără îndoială, de neînțeles pentru comunitate, iar sensul lor nu va mai fi cunoscut. Dacă hadithurile sunt neglijate și Coranul devine de neînțeles, spune adio Islamului!"

8 Ținerea de Sunnah și ferirea de inovații

Allah Preaînaltul spune:

﴿لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُواْ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْآخِرَ وَذَكَرَ ٱللَّهَ كَثِيرًا﴾

Aveți în Trimisul lui Allah o pildă frumoasă pentru cel care nădăjduiește în Allah și în Ziua de Apoi și Îl pomenește mult pe Allah.

Al-Aḥzāb, 33:21

El mai spune:

﴿إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمْ وَكَانُواْ شِيَعًا لَّسْتَ مِنْهُمْ فِى شَىْءٍ﴾

Tu nu ai nicio legătură cu aceia care și-au dezbinat religia și au devenit secte

Al-Anʿām, 6:159 · fragment

— până la sfârșitul versetului.

Și El Preaînaltul spune:

﴿شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ ۖ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ﴾

El v-a rânduit din religie ceea ce i-a poruncit lui Nūḥ, ceea ce ți-am revelat ție și ceea ce le-am poruncit lui Ibrāhīm, Mūsā și ʿĪsā: să statorniciți religia și să nu vă dezbinați în ea

Al-Shūrā, 42:13 · fragment

— până la sfârșitul versetului.

Îndemnul de a urma Sunnah Trimisului lui Allah ﷺ și Sunnah califilor drept călăuziți; avertisment împotriva inovațiilor

88. *Al-ʿIrbāḍ ibn Sāriyah, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Trimisul lui Allah ﷺ ne-a dat un îndemn atât de pătrunzător încât ochii au lăcrimat și inimile s-au cutremurat. Cineva a spus: «Trimis al lui Allah, parcă ar fi îndemnul de rămas-bun al cuiva. Ce ne încredințezi, așadar?» El a răspuns: «Vă îndemn să aveți teamă de Allah, să ascultați și să vă supuneți, chiar dacă ar fi un rob abisinian. Cel dintre voi care va trăi va vedea multe neînțelegeri. Țineți-vă, așadar, de Sunnah mea și de Sunnah califilor drept călăuziți de după mine. Țineți-vă strâns de ea și apucați-o cu măselele! Feriți-vă de lucrurile nou introduse, căci orice lucru nou introdus este o inovație, iar orice inovație este rătăcire.»”*
Relatat de Abū Dāwūd, de Al-Tirmidhī, care l-a declarat autentic, și de Ibn Mājah.
Într-o altă relatare a lui Ibn Mājah:

„V-am lăsat pe o cale luminoasă, a cărei noapte este precum ziua. După mine, nimeni nu se abate de la ea decât cel sortit pieirii. Cel dintre voi care va trăi va vedea multe neînțelegeri...” Apoi a pomenit hadithul cu același înțeles.

88. Autentic. Relatat de Abū Dāwūd, Cartea Sunnei, 4/200, nr. 4607; Aḥmad, 4/126–127; Al-Ājurrī în Al-Sharīʿah, p. 46; Ibn Abī ʿĀṣim în Kitāb al-sunnah, 1/19, nr. 32, 57, într-o formă prescurtată; și Ibn Ḥibbān, 1/178, nr. 5. Toți l-au relatat prin Al-Walīd ibn Muslim: Thawr ibn Yazīd ne-a relatat; Khālid ibn Maʿdān mi-a relatat; ʿAbd al-Raḥmān ibn ʿAmr al-Sulamī și Ḥujr ibn Ḥujr mi-au relatat de la Al-ʿIrbāḍ.

L-au relatat și Al-Tirmidhī, Cartea cunoașterii, 5/44, nr. 2676; Ibn Mājah, Introducere, 1/17, nr. 44; Al-Ṭaḥāwī în Al-Mushkil, 2/69; Al-Ājurrī, p. 47; Al-Dārimī, 1/43, nr. 96; Ibn Abī ʿĀṣim, 1/29, nr. 54; și Al-Ḥākim, 1/109. Toți l-au relatat prin Thawr ibn Yazīd, fără să-l pomenească pe Ḥujr ibn Ḥujr.

Al-Tirmidhī a spus: *„Bun și autentic.”*

Al-Ḥākim a spus: *„Autentic.”* Al-Dhahabī a fost de acord cu el.

L-au relatat și Al-Tirmidhī, 5/43, nr. 2676; Ibn Abī ʿĀṣim, 1/17, nr. 27, într-o formă prescurtată; și Al-Bayhaqī, 6/541, prin Baqiyyah ibn al-Walīd, de la Buḥayr ibn Saʿd, de la Khālid ibn Maʿdān, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn ʿAmr, de la Al-ʿIrbāḍ.

L-au relatat și Ibn Mājah, 1/15, nr. 42, și Ibn Abī ʿĀṣim, 1/17, nr. 26, într-o formă prescurtată, prin Al-Walīd ibn Muslim, de la ʿAbd Allāh ibn al-ʿAlāʾ: Yaḥyā ibn Abī al-Muṭāʿ mi-a relatat de la Al-ʿIrbāḍ.

Ibn Abī ʿĀṣim, 1/18, nr. 28, 29, l-a relatat pe scurt prin Al-Muhājir ibn Ḥabīb, de la Al-ʿIrbāḍ. L-a relatat pe scurt și la nr. 30, prin Yaḥyā ibn Jābir, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn ʿAmr, de la Al-ʿIrbāḍ.

Cuvintele *„apucați-o cu măselele”* înseamnă: străduiți-vă să urmați Sunnah, țineți-vă de ea și păstrați-o cu grijă, așa cum cel care mușcă un lucru cu măselele îl ține strâns, de teamă să nu-i scape.

Al-nawājidh sunt caninii sau, după altă explicație, măselele.

Cât despre cealaltă relatare, lanțul ei este:

Autentic. Au relatat-o Ibn Mājah, Introducere, 1/16, nr. 43; Al-Ājurrī în Al-Sharīʿah, p. 47; și Ibn Abī ʿĀṣim în Al-Sunnah, 1/26, nr. 48, prin Muʿāwiyah ibn Ṣāliḥ, căruia Ḍamrah ibn Ḥabīb i-a relatat că ʿAbd al-Raḥmān ibn ʿAmr i-a relatat că l-a auzit pe Al-ʿIrbāḍ.

Ibn Abī ʿĀṣim, nr. 49, a relatat-o și prin Khālid ibn Maʿdān, de la Jubayr ibn Nufayr, de la Al-ʿIrbāḍ.

„Calea luminoasă" înseamnă religia și dovada limpede, care nu lasă loc îndoielilor. De aceea, aducerea unor îndoieli împotriva ei este asemenea lămuririi și înlăturării lor. La aceasta se referă cuvintele *„a cărei noapte este precum ziua"*.

Cea mai bună călăuzire este călăuzirea Profetului ﷺ

89. *Muslim a relatat de la Jābir, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Acestea fiind spuse, cea mai bună vorbire este Cartea lui Allah, iar cea mai bună călăuzire este călăuzirea lui Muḥammad ﷺ. Cele mai rele lucruri sunt cele nou introduse, iar orice inovație este rătăcire."

89. Relatat de Muslim, Cartea rugăciunii de vineri, 1/592, nr. 867.

Al-Ḥāfiẓ Ibn Ḥajar a spus în Al-Fatḥ, 13/253:

„Al-muḥdathāt este pluralul lui muḥdathah și desemnează ceea ce a fost introdus fără să aibă un temei în Legea revelată. În terminologia Legii, aceasta se numește bidʿah, inovație. Ceea ce are un temei dovedit de Lege nu este o inovație. Astfel, inovația este condamnabilă în terminologia Legii, spre deosebire de sensul ei lingvistic. În limbă, orice lucru nou creat fără un model anterior este numit bidʿah, fie că este vrednic de laudă, fie că este condamnabil. Același lucru se aplică termenului muḥdathah și lucrului nou introdus pomenit în hadithul relatat de ʿĀʾishah: «Cine introduce în această rânduială a noastră ceva ce nu face parte din ea, acel lucru

este respins.»”[30]

Al-Shāfiʿī a spus: *„Inovația este de două feluri: vrednică de laudă și condamnabilă. Ceea ce este în acord cu Sunnah este vrednic de laudă, iar ceea ce contrazice Sunnah este condamnabil.”*[31]

Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a spus: *„Vă aflați pe firea cea dreaptă. Voi veți introduce lucruri noi și vi se vor aduce lucruri noi. Când vedeți un lucru nou introdus, țineți-vă de călăuzirea cea dintâi.”*

Neascultarea față de Trimis ﷺ duce la intrarea în Foc

90. *Al-Bukhārī a relatat de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Toți cei din comunitatea mea vor intra în Paradis, în afara celui care refuză.”
A fost întrebat: „Și cine refuză?”
El a răspuns: „Cine mă ascultă intră în Paradis, iar cine nu mă ascultă a refuzat.”

90. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea ținerii strânse de Coran și Sunnah, 13/249, nr. 7280: Muḥammad ibn Sinān ne-a relatat; Fulayḥ ne-a relatat; Hilāl ibn ʿAlī ne-a relatat, de la ʿAṭāʾ ibn Yasār, de la Abū Hurayrah.

Abā înseamnă *„a refuzat”*.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 13/254:
Caracterul general al afirmației rămâne valabil, deoarece niciunul dintre ei nu ar refuza să intre în Paradis. De aceea au întrebat: *«Și cine refuză?»* Le-a arătat atunci că atribuirea refuzului de a intra în Paradis este o exprimare figurată pentru refuzul de a-i urma Sunnah, adică neascultarea față de Trimis ﷺ. În hadithul autentic al lui Abū Hurayrah se spune: *«Cine mă ascultă L-a ascultat pe Allah.»*[32] Acest hadith este desprins din cuvintele Celui Preaînalt:

30 Relatat de Al-Bukhārī și Muslim.
31 Autenticitatea atribuirii acestor cuvinte lui Al-Shāfiʿī este discutabilă.
32 Relatat de Muslim.

﴿مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ ٱللَّهَ﴾

Cine ascultă de Trimis L-a ascultat pe Allah.
Coran, 4:80 · fragment

Adică: eu nu poruncesc decât ceea ce Allah a poruncit. Cine împlinește ceea ce poruncesc Îl ascultă pe Cel care mi-a poruncit să poruncesc. Este posibil și ca sensul să fie: Allah a poruncit să fiu ascultat, așa că cine mă ascultă a urmat porunca lui Allah de a mă asculta. La fel stau lucrurile și în privința neascultării.

Cel care se îndepărtează de Sunnah Trimisului ﷺ nu este dintre ai săi

91. *Al-Bukhārī și Muslim au relatat de la Anas, Allah să fie mulțumit de el, că a spus: „Trei oameni au venit la soțiile Profetului ﷺ, întrebând despre adorarea sa. Când au aflat, li s-a părut puțină și au spus: «Unde suntem noi față de Profet ﷺ, căruia i-au fost iertate păcatele trecute și viitoare?» Unul a spus: «Eu mă voi ruga mereu toată noaptea.» Altul a spus: «Eu voi posti ziua și nu voi întrerupe postul.» Altul a spus: «Eu mă voi ține departe de femei și nu mă voi căsători niciodată.» Profetul ﷺ a venit la ei și a spus: «Voi sunteți cei care ați spus cutare și cutare? Pe Allah, eu mă tem de Allah mai mult decât voi și sunt mai evlavios față de El. Totuși, eu postesc și întrerup postul, mă rog și dorm, iar cu femeile mă căsătoresc. Cel care se îndepărtează de Sunnah mea nu este dintre ai mei.»”*

91. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea căsătoriei, 9/104, nr. 5063.
L-a relatat și Muslim, Cartea căsătoriei, 2/1020, nr. 1401.
Al-raht desemnează un grup de trei până la zece oameni.
Despre cuvintele: *„Eu mă tem de Allah mai mult decât voi”*, Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 9/105:
„Acestea resping premisa pe care și-au întemeiat hotărârea: cel iertat nu ar avea nevoie să sporească adorarea, spre deosebire de ceilalți. El le-a făcut cunoscut că, deși practică adorarea cu mare

rigoare, se teme de Allah și are mai multă evlavie decât cei care își impun asprime. Așa stau lucrurile deoarece cel care își impune asprime nu este ferit de istovire, spre deosebire de cel cumpătat, care poate stărui mai ușor. Cea mai bună faptă este cea în care omul stăruie."

Cuvintele *„cel care se îndepărtează de Sunnah mea nu este dintre ai mei"* se referă la Sunnah ca mod de a urma religia, nu la fapta recomandată, deosebită de cea obligatorie.

A se îndepărta de ceva înseamnă a-l părăsi pentru altceva. Sensul este: cel care părăsește calea mea și urmează o altă cale nu este dintre ai mei. Prin aceasta a făcut aluzie la calea monahismului, căci adepții săi au introdus asprimea, după cum i-a descris Allah Preaînaltul. El i-a mustrat pentru că nu au împlinit ceea ce și-au asumat.

Calea Profetului ﷺ este credința dreaptă și îngăduitoare: el întrerupe postul ca să capete putere pentru a posti, doarme ca să capete putere pentru rugăciunea de noapte și se căsătorește ca să-și potolească dorința, să-și păstreze castitatea și să aibă urmași numeroși.

Cât despre cuvintele *„nu este dintre ai mei"*, dacă îndepărtarea se întemeiază pe o interpretare pentru care omul poate fi scuzat, sensul lor este: *„nu urmează calea mea"*; aceasta nu înseamnă neapărat că iese din religie. Dar, dacă este o respingere și o exagerare care îl duc să creadă că fapta sa este mai bună, atunci sensul este: *„nu este de religia mea"*, deoarece o asemenea credință este un fel de necredință.

Invocarea Trimisului ﷺ pentru cei străini

92. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Islamul a început ca un străin și va redeveni străin așa cum a început. Fericire, așadar, celor străini!"
Relatat de Muslim.

92. Relatat de Muslim, Cartea credinței, 1/130, nr. 145.

Ṭūbā este un cuvânt derivat din al-ṭīb, binele. Învățații au avut păreri diferite despre înțelesul său:

Ibn ʿAbbās a spus că înseamnă bucurie și încântare a ochilor. ʿIkrimah a spus: *„Ce bună este răsplata lor!"*

Al-Nawawī a spus: *„Judecătorul ʿIyāḍ a spus: «Înțelesul aparent al hadithului este general. Islamul a început printre puțini oameni, răzleți, apoi s-a răspândit și a devenit puternic. După aceea va fi atins de împuținare și slăbire, până când va rămâne, din nou, doar printre puțini oameni, răzleți, așa cum a început.»"*

Credința este negată până când dorința omului urmează ceea ce a adus Trimisul lui Allah ﷺ

93. *ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, Allah să fie mulțumit de amândoi, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Niciunul dintre voi nu crede până când dorința sa nu urmează ceea ce am adus."
Relatat de Al-Baghawī în Sharḥ al-sunnah și declarat autentic de Al-Nawawī.

93. Relatat de Al-Baghawī în Sharḥ al-sunnah, 1/212, nr. 104; Ibn Abī ʿĀṣim în Al-Sunnah, nr. 15; și Al-Khaṭīb în Tārīkh Baghdād, 4/369, prin Hishām ibn Ḥassān, de la Muḥammad ibn Sīrīn, de la ʿAṭiyyah ibn Aws, de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ.

Al-Khaṭīb al-Tibrīzī a spus în Mishkāt al-maṣābīḥ, 1/59: *„Al-Nawawī a spus în culegerea sa de patruzeci de hadithuri: «Este autentic. L-am transmis în Kitāb al-ḥujjah, cu un lanț autentic.»"*

Imamul Ibn Rajab al-Ḥanbalī l-a socotit slab în Jāmiʿ al-ʿulūm wa-al-ḥikam, 2/393, din pricina mai multor vicii.

Însușirea comunității care scapă de Foc

94. *Tot ʿAbd Allāh ibn ʿAmr a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Comunității mele i se vor întâmpla aceleași lucruri care li s-au întâmplat fiilor lui Isrāʾīl, întocmai cum o sandală*

seamănă cu cealaltă. Chiar dacă printre ei a fost cineva care a avut relații cu propria mamă în văzul lumii, în comunitatea mea va fi cineva care va face același lucru. Fiii lui Isrāʾīl s-au împărțit în șaptezeci și două de comunități religioase, iar comunitatea mea se va împărți în șaptezeci și trei. Toate vor fi în Foc, în afara uneia."
Ei au întrebat: „Care este aceea, Trimis al lui Allah?"
El a răspuns: „Cea care urmează ceea ce urmez eu și companionii mei."
Relatat de Al-Tirmidhī.

94. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea credinței, 5/26, nr. 2641; Al-Ājurrī în Al-Sharīʿah, pp. 15–16; Al-Marwazī în Al-Sunnah, nr. 18; și Al-Lālakāʾī în Sharḥ uṣūl iʿtiqād ahl al-sunnah wa-al-jamāʿah, 1/99, nr. 145, 146, prin ʿAbd al-Raḥmān ibn Ziyād al-Ifrīqī, de la ʿAbd Allāh ibn Yazīd, de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn al-ʿĀṣ.

În lanțul său se află ʿAbd al-Raḥmān al-Ifrīqī, care este slab.

Hadithul are relatări de sprijin. Vezi cartea Darʾ al-irtiyāb ʿan ḥadīth mā anā ʿalayhi wa-al-aṣḥāb, a fratelui Salīm al-Hilālī.

Al-Munāwī a spus în Fayḍ al-qadīr, 5/347:
Imamul Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus:

«Această dezbinare este bine cunoscută ca fiind vestită de Cel Ales ﷺ, prin relatări transmise de mai mulți oameni de la mai mulți companioni.»

Al-Ṭībī a spus: *«Al-millah desemnează la origine ceea ce Allah le-a rânduit robilor Săi ca să ajungă la apropierea de El. Cuvântul se folosește pentru ansamblul unei legi religioase, nu pentru fiecare rânduială în parte. Apoi sensul său s-a lărgit, fiind folosit și pentru religiile false. Astfel s-a spus: ‹Necredința, în întregime, este o singură religie.› Sensul este că ei se împart în grupări, fiecare îmbrățișând o credință diferită de a celorlalte, iar calea fiecăreia este numită, în sens figurat, millah.»*

«Toate vor fi în Foc» înseamnă că se expun intrării în Foc prin faptele urâte pe care le săvârșesc.

«În afara unei singure comunități religioase» înseamnă: în afara adepților unei singure căi religioase.

«Ceea ce urmez eu și companionii mei» se referă la credințele adevărate și căile drepte. Cel care scapă este acela care se ține de călăuzirea lor, merge pe urmele lor și le urmează purtarea în temeiurile și ramurile religiei.

Ibn Taymiyyah a spus: Profetul, pacea și binecuvântarea fie asupra lui, a vestit că această comunitate se va împărți în șaptezeci și trei de grupări. Fără îndoială, ei sunt cei pomeniți în versetul:

﴿وَخُضْتُمْ كَٱلَّذِى خَاضُوٓا۟﴾

Și v-ați cufundat în vorbe deșarte asemenea celor care s-au cufundat înainte.

Coran, 9:69 · fragment

Dezbinarea vestită poate privi numai religia sau deopotrivă religia și viața lumească. Apoi ea poate ajunge să privească viața lumească ori poate privi numai viața lumească.

Păcatul celui care cheamă la rătăcire

95. *Muslim a relatat de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, atribuind cuvintele Profetului ﷺ:*
„Cine cheamă la călăuzire are o răsplată asemenea răsplăților celor care îl urmează, fără ca aceasta să le micșoreze cu nimic răsplățile. Iar cine cheamă la rătăcire poartă un păcat asemenea păcatelor celor care îl urmează, fără ca aceasta să le micșoreze cu nimic păcatele."

95. Relatat de Muslim, Cartea cunoașterii, 4/2060, nr. 2674.

Cel care îndrumă spre un bine are o răsplată asemenea celui care îl face

96. *Tot Muslim a relatat de la Abū Masʿūd al-Anṣārī, Allah să fie mulțumit de el, că a spus: Un om a venit la Profet ﷺ și a spus: «Am rămas fără mijloc de călătorie. Dă-mi, te rog, un animal pe care să călătoresc.» El a răspuns: «Nu am.» Atunci un alt om a spus: «Trimis al lui Allah, eu îi voi arăta pe cineva care îi poate da un animal.» Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Cel care îndrumă spre un bine are o răsplată asemenea celui care îl face.»*

96. Relatat de Muslim, Cartea conducerii, 3/1506, nr. 1893.

L-au relatat și Al-Bukhārī în Al-Adab al-mufrad, nr. 242, și Al-Ṭayālisī, p. 85, nr. 611. *„Am rămas fără mijloc de călătorie”* înseamnă: călătoria mi s-a întrerupt din pricina istovirii ori a morții animalului meu.

Răsplata celui care readuce la viață o rânduială din Sunnah Celui Ales ﷺ

97. *ʿAmr ibn ʿAwf, Allah să fie mulțumit de el, a relatat de la Profet ﷺ:*
„Cel care readuce la viață o rânduială din Sunnah mea, părăsită după mine, are o răsplată asemenea răsplății oamenilor care o urmează, fără să li se micșoreze cu nimic răsplățile. Iar cel care introduce o inovație de care Allah și Trimisul Său nu sunt mulțumiți poartă un păcat asemenea păcatului oamenilor care o urmează, fără să li se micșoreze cu nimic păcatele.”
Relatat de Al-Tirmidhī, care l-a socotit bun, și de Ibn Mājah; aceasta este formularea lui Ibn Mājah.

97. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea cunoașterii, 5/44, nr. 2677, și de Ibn Mājah, Introducere, 1/76, nr. 210. Amândoi l-au relatat prin Kathīr ibn ʿAbd Allāh ibn ʿAmr ibn ʿAwf al-Muzanī, de la tatăl său, de la bunicul său.

Al-Tirmidhī a spus: *„Este un hadith bun."*

Eu spun: În lanț se află Kathīr ibn ʿAbd Allāh, care este foarte slab.

Cauzele încercărilor tulburătoare

98. *Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Cum veți fi când vă va cuprinde o încercare tulburătoare în care copilul crește, adultul îmbătrânește, iar ea este luată drept o sunnah pe care oamenii o urmează? Dacă se schimbă ceva din ea, se spune: «A fost părăsită o sunnah!»" A fost întrebat: „Când va fi aceasta, Abū ʿAbd al-Raḥmān?" El a răspuns: „Când recitatorii voștri vor fi numeroși, iar cunoscătorii religiei puțini; când averile voastre vor fi multe, iar oamenii voștri de încredere puțini; când viața lumească va fi căutată prin faptele Vieții de Apoi și învățătura religioasă va fi dobândită pentru altceva decât religia."*
Relatat de Al-Dārimī.

98. Relatat de Al-Dārimī, Introducere, 1/58, nr. 191: Yaʿlā ne-a înștiințat; Al-Aʿmash ne-a relatat, de la Shaqīq, care a spus: *„ʿAbd Allāh a spus..."*

L-a relatat și Al-Dārimī, Introducere, 1/58, nr. 192: ʿAmr ibn ʿAwn ne-a relatat, de la Khālid ibn ʿAbd Allāh, de la Yazīd ibn Abī Ziyād, de la Ibrāhīm, de la ʿAlqamah, de la ʿAbd Allāh ibn Masʿūd.

L-a relatat și Al-Bayhaqī în Al-Madkhal, 1/64.

Cine dărâmă Islamul

99. *Ziyād ibn Ḥudayr, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, m-a întrebat: «Știi ce dărâmă Islamul?» Am răspuns: «Nu.» El a spus: «Îl dărâmă greșeala învățatului, disputa fățarnicului care se folosește de Carte și cârmuirea conducătorilor care îi rătăcesc pe oameni.»"*
Relatat tot de Al-Dārimī.

99. Relatat de Al-Dārimī, Introducere, 1/63, nr. 220: Muḥammad ibn ʿUyaynah ne-a înștiințat; ʿAlī — adică Ibn Mushir — ne-a înștiințat, de la Abū Isḥāq, de la Al-Shaʿbī, de la Ziyād ibn Ḥudayr.

Obligația de a-i urma pe înaintașii cei drepți, Allah să fie mulțumit de ei toți

---

100. *Ḥudhayfah, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Nu împliniți nicio formă de adorare pe care companionii Trimisului lui Allah ﷺ nu au împlinit-o. Cei dintâi nu le-au lăsat celor de pe urmă ceva de adăugat. Aveți, așadar, teamă de Allah, voi, recitatorilor, și urmați calea celor de dinaintea voastră!"*
Relatat de Abū Dāwūd.

---

100. Al-Bukhārī a relatat în Cartea ținerii strânse de Coran și Sunnah, 13/250, nr. 7282, de la Ḥudhayfah, care a spus: *„Recitatorilor, fiți statornici pe calea dreaptă! Ați luat un avans mare. Dar, dacă vă abateți la dreapta și la stânga, veți rătăci foarte departe."*

---

101. *Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Cel care vrea să urmeze o pildă să-i urmeze pe cei care au murit, căci cel viu nu este ferit de încercarea tulburătoare. Aceia sunt companionii lui Muḥammad ﷺ. Ei au fost cei mai buni din această comunitate: cei cu inimile cele mai evlavioase, cu știința cea mai adâncă și cu cea mai puțină afectare. Allah i-a ales să-I însoțească Profetul ﷺ și să statornicească religia Sa. Recunoașteți-le, așadar, meritul, mergeți pe urmele lor și țineți-vă, pe cât puteți, de purtarea și felul lor de a trăi, căci ei s-au aflat pe călăuzirea cea dreaptă."*
Relatat de Razīn.

---

101. Relatat de Razīn, după cum se găsește în Al-Mishkāh, 1/67, nr. 193.

Șeicul Nāṣir a spus în comentariul său: *„Lanțul este întrerupt."* Ibn ʿAbd al-Barr l-a relatat în Jāmiʿ bayān al-ʿilm wa-faḍlihi, 2/97, prin Qatādah, de la el.

Interzicerea disputelor despre Coran

102. *ʿAmr ibn Shuʿayb a relatat de la tatăl său, de la bunicul său, că a spus: Profetul ﷺ a auzit niște oameni care se contraziceau cu privire la Coran și a spus:*
«Tocmai prin aceasta au pierit cei de dinaintea voastră: au pus unele pasaje ale Cărții lui Allah împotriva altora. Cartea lui Allah a fost pogorâtă astfel încât pasajele ei să se adeverească unele pe altele. Nu le dezmințiți, așadar, pe unele prin altele! Vorbiți despre ceea ce cunoașteți din ea, iar ceea ce nu cunoașteți încredințați-l celui care știe.»
Relatat de Aḥmad și Ibn Mājah.

102. Bun. Relatat de Aḥmad, 2/185: ʿAbd al-Razzāq ne-a relatat; Maʿmar ne-a relatat, de la Al-Zuhrī, de la ʿAmr. Formularea îi aparține lui Aḥmad.

Ibn Mājah l-a relatat în Introducere, 1/33, nr. 85, prin Dāwūd ibn Abī Hind, de la ʿAmr ibn Shuʿayb, de la tatăl său, de la bunicul său, cu același înțeles.

9 Căutarea cunoașterii și conduita celui care o caută

Interzicerea imitației oarbe

103. *În acest capitol se încadrează hadithul din cele două culegeri autentice despre încercarea din mormânt: cel care are parte de desfătare spune: „A venit la noi cu dovezi limpezi și călăuzire, iar noi am crezut, am răspuns și l-am urmat." Cel chinuit spune însă: „I-am auzit pe oameni spunând ceva și am spus și eu."*

103. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea cunoașterii, 1/182, nr. 86, și Cartea abluțiunii, 1/288, nr. 184, precum și în multe alte locuri din Al-Ṣaḥīḥ; și de Muslim, Cartea eclipsei, 2/624, nr. 905, prin Hishām ibn ʿUrwah, de la Fāṭimah bint al-Mundhir, de la Asmāʾ bint Abī Bakr.

Al-Baghawī a spus, 1/289:

Științele Legii revelate sunt de două feluri: știința temeiurilor și știința ramurilor. Știința temeiurilor înseamnă cunoașterea lui Allah, Slăvitul și Preaînaltul, în unicitatea și însușirile Sale, precum și credința în trimiși. Orice om răspunzător de faptele sale trebuie să o cunoască, iar aici nu este îngăduită imitația oarbă, deoarece semnele și dovezile sunt vădite și limpezi. Allah Preaînaltul spune:

﴿فَٱعْلَمْ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ﴾

Să știi că nu există altă divinitate demnă de adorare în afară de Allah.

Muḥammad, 47:19 · fragment

Și El Preaînaltul spune:

﴿سَنُرِيهِمْ ءَايَٰتِنَا فِى ٱلْءَافَاقِ وَفِىٓ أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ﴾

Le vom arăta semnele Noastre în zări și în ei înșiși, până când le va fi limpede că el este Adevărul.

Fuṣṣilat, 41:53 · fragment

Cât despre știința ramurilor, aceasta este știința fiqh-ului, cunoașterea rânduielilor religiei. Ea se împarte în obligație individuală și obligație colectivă. Obligația individuală privește, de pildă, cunoașterea purificării, rugăciunii și postului: orice om răspunzător de faptele sale trebuie să le cunoască. Profetul ﷺ a spus: *«Căutarea cunoașterii este o obligație pentru fiecare musulman.»*[33] La fel stau lucrurile cu orice act de adorare pe care Legea îl impune fiecăruia: omul trebuie să-l cunoască, precum cunoașterea zakāt-ului, dacă are avere, și cunoașterea pelerinajului, dacă acesta i-a devenit obligatoriu.
Obligația colectivă înseamnă să se învețe atât cât este necesar pentru a ajunge la rangul de ijtihād și la capacitatea de a da fatwa. Dacă oamenii unei localități nu se îndeletnicesc cu această învățare, păcătuiesc cu toții. Dacă unul dintre ei o împlinește, obligația nu mai apasă asupra celorlalți. Aceștia trebuie să-i

33 Este un hadith bun. Al-Suyūṭī a alcătuit un tratat în care a adunat și a identificat căile sale de transmitere; acesta a fost tipărit cu îngrijirea fratelui ʿAlī ibn Ḥasan al-Ḥalabī.

urmeze răspunsurile în împrejurările care li se ivesc. Allah Preaînaltul spune:

﴿فَسْـَٔلُوٓاْ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾

Întrebați-i pe oamenii cunoașterii dacă voi nu știți.
Al-Naḥl, 16:43 · fragment

Meritul învățaților față de ceilalți oameni

104. *Al-Bukhārī și Muslim au relatat de la Muʿāwiyah, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Celui căruia Allah îi voiește binele îi dă înțelegerea religiei."*

104. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea cunoașterii, 1/164, nr. 71, Cartea cincimii, 6/217, nr. 3116, și Cartea ținerii strânse de Coran și Sunnah, 13/263, nr. 7312; și de Muslim, Cartea zakāt-ului, 2/719, nr. 1037.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 1/164:

Hadithul afirmă binele pentru cel care dobândește înțelegerea religiei lui Allah și arată că aceasta nu se dobândește numai prin străduință, ci o primește cel căruia Allah îi deschide această cale. Cei cărora Allah le deschide această cale vor continua să existe până când vine porunca lui Allah. Al-Bukhārī a afirmat categoric că prin ei sunt avuți în vedere cunoscătorii relatărilor transmise.

Aḥmad ibn Ḥanbal a spus: *«Dacă aceștia nu sunt oamenii hadithului, nu știu cine ar putea fi!»*

Judecătorul ʿIyāḍ a spus: *«Aḥmad i-a avut în vedere pe oamenii Sunnei și pe cei care îmbrățișează calea oamenilor hadithului.»*

Al-Nawawī a spus: *«Este posibil ca acest grup să cuprindă mai multe categorii de credincioși care împlinesc porunca lui Allah Preaînaltul: luptători pentru cauza Sa, cunoscători ai fiqh-ului, cunoscători ai hadithului, asceți, oameni care poruncesc binele și alții care împlinesc felurite fapte bune. Nu este necesar să fie adunați într-un singur loc; ei pot fi răspândiți.»*

Al-Ḥāfiẓ a spus: *«Din hadith se înțelege că acela care nu dobândește înțelegerea religiei — adică nu învață temeiurile Islamului și ramurile care se leagă de ele — a fost lipsit de bine. Cel care nu cunoaște porunca Domnului său nu este nici cunoscător al fiqh-ului, nici căutător al acestei înțelegeri. Despre el se poate spune, așadar, că nu i s-a voit binele. Aici este arătat limpede meritul învățaților față de ceilalți oameni și meritul înțelegerii religiei față de celelalte științe.»*

---

105. *Al-Bukhārī și Muslim au relatat de la Abū Mūsā, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Pilda călăuzirii și a cunoașterii cu care Allah m-a trimis este asemenea unei ploi bogate care cade pe un pământ. O parte din el este bună: primește apa și face să crească pășune și iarbă din belșug. O altă parte este tare și păstrează apa; prin ea Allah le aduce folos oamenilor, care beau, adăpă și seamănă. Ploaia cade și pe o altă parte, un pământ neted care nu păstrează apa și nu face să crească pășune. Aceasta este pilda celui care înțelege religia lui Allah și căruia îi este de folos ceea ce Allah m-a trimis să aduc, astfel încât învață și îi învață pe alții, precum și pilda celui care nu ia deloc aminte și nu primește călăuzirea lui Allah cu care am fost trimis."*

---

105. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea cunoașterii, 1/175, nr. 79, și de Muslim, Cartea virtuților, 4/1787, nr. 2282.
Al-Baghawī, Allah să aibă milă de el, a spus:

«O parte din el era o adâncitură»: al-thughbah este locul în care se adună apa între munți și stânci, iar pluralul său este thughbān.

«O altă parte era tare»: ajādib desemnează pământul tare care păstrează apa, astfel încât aceasta nu seacă repede. Al-Aṣmaʿī a spus că ajādib este pământul pe care nu crește pășune, gol și descoperit, fără să fie acoperit de vegetație.

Profetul ﷺ l-a asemănat pe învățat cu ploaia, iar inimile oamenilor cu pământul, în felul în care primește apa. Pe cel care primește cunoașterea și hadithul și le înțelege l-a asemănat cu pământul bun peste care cade ploaia: el rodește, iar oamenii se

folosesc de el. Pe cel care le primește, dar nu le înțelege în profunzime, l-a asemănat cu pământul tare, care nu rodește, dar păstrează apa, iar oamenii o iau și se folosesc de ea. Pe cel care nici nu înțelege, nici nu păstrează cunoașterea l-a asemănat cu pământul neted, care nu rodește și nu păstrează apa. Acesta este cel în care nu se află bine.

Al-Nawawī a spus, 15/47–48:

Înțelesul și scopul hadithului sunt să asemene călăuzirea adusă de Profet ﷺ cu ploaia. Sensul este că pământul este de trei feluri, la fel și oamenii:

Primul fel de pământ se folosește de ploaie și prinde viață după ce era mort. Face să crească pășune, de care se folosesc oamenii, animalele, culturile și altele. La fel, primul fel de om primește călăuzirea și cunoașterea și le păstrează. Inima sa prinde viață; el lucrează după ele și îi învață și pe alții, folosindu-se pe sine și aducând folos.

Al doilea fel de pământ nu se folosește el însuși de apă, dar are un folos: o păstrează pentru alții, astfel încât oamenii și animalele se folosesc de ea. La fel, al doilea fel de oameni au inimi care păstrează cunoașterea, dar nu au o înțelegere pătrunzătoare și nici o judecată temeinică prin care să desprindă înțelesuri și rânduieli. Ei nu se străduiesc nici să asculte și să lucreze potrivit ei. Totuși, o păstrează până când vine un căutător care are nevoie și este însetat de cunoașterea lor, ca să aducă folos și să se folosească de ea. El o ia de la ei și trage folos. Aceștia au adus astfel folos prin ceea ce le-a fost transmis.

Al treilea fel de pământ este pământul sărăturat, neroditor, și cele asemenea lui. Acesta nu se folosește de apă și nici nu o păstrează ca să se folosească altcineva. La fel, al treilea fel de oameni nu au nici inimi care să păstreze cunoașterea, nici înțelegere care să o cuprindă. Când o aud, nu se folosesc de ea și nici nu o păstrează spre folosul altora.

---

106. *Al-Bukhārī și Muslim au relatat de la ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, atribuind cuvintele Profetului ﷺ:*

„Când îi vedeți pe cei care urmează ceea ce este neclar din ea, aceia sunt cei pe care Allah i-a numit. Feriți-vă, așadar, de ei!”

106. A fost pomenit mai înainte, la nr. 80.
Un folos: Imamul Abū Jaʿfar al-Ṭaḥāwī a spus în Mushkil al-āthār, 3/210, după ce a relatat acest hadith și a pomenit cuvintele lui Allah, Slăvitul:

﴿وَٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا﴾

Cei adânc înrădăcinați în cunoaștere spun: «Credem în el; totul vine de la Domnul nostru»:
Coran, 3:7 · fragment

„Așa se poartă oamenii adevărului cu pasajele neclare ale Coranului: le încredințează Celui care le cunoaște, adică lui Allah, Cel Atotputernic și Măreț. Apoi caută tâlcuirea lor în versetele limpezi, care sunt temelia Cărții. Dacă o găsesc acolo, o urmează, așa cum urmează versetele limpezi. Dacă nu o găsesc, din pricina limitelor cunoașterii lor, nu trec dincolo de a crede în ele și Îi încredințează lui Allah Preaînaltul adevărul deplin al lor. Nu se folosesc în această privință de presupuneri pe care Allah Preaînaltul le-a interzis și în alte privințe. Dacă folosirea lor în altele este oprită, cu atât mai mult este oprită aici.”

Ajutoarele apropiate ale Trimisului ﷺ sunt cei care îi urmează Sunnah

107. *Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus: „Nu a fost niciun profet pe care Allah să-l fi trimis unei comunități înaintea mea fără să aibă în ea ajutoare apropiate și însoțitori care îi urmau Sunnah și îi împlineau porunca. După ei veneau însă urmași care spuneau ceea ce nu făceau și făceau ceea ce nu li se poruncise. Cel care se împotrivește lor cu mâna este credincios, cel care se împotrivește lor cu limba este credincios și cel care se împotrivește lor cu*

inima este credincios. Dincolo de aceasta nu mai există nici cât un grăunte de mușstar de credință."
Relatat de Muslim.

107. Relatat de Muslim, Cartea credinței, 1/69, nr. 50.
Al-Nawawī a spus, 2/28:

„Cu privire la ajutoarele apropiate pomenite, părerile au fost diferite. Al-Azharī și alții au spus: «Aceștia sunt apropiații sinceri și aleșii profeților, cei curățiți de orice cusur...»"

„Se călăuzesc după călăuzirea sa" înseamnă: după calea și purtarea sa.

Interzicerea urmării altcuiva în locul Trimisului ﷺ, chiar dacă ar fi profet

108. *Jābir, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Trimis al lui Allah, auzim de la iudei relatări care ne plac. Socotești că am putea să scriem câteva dintre ele?" Profetul ﷺ a răspuns:*
„Oare vă avântați în rătăcire, așa cum s-au avântat iudeii și creștinii? V-am adus religia limpede și curată. Dacă Mūsā ar fi în viață, nu ar putea decât să mă urmeze."
Relatat de Aḥmad.

108. Relatat de Aḥmad, 3/387, și de Al-Bazzār, după cum se găsește în Kashf al-astār, 1/78, nr. 124, prin Hushaym: Mujālid ne-a relatat, de la ʿĀmir al-Shaʿbī, de la Jābir, că ʿUmar... — și a pomenit hadithul.

În lanțul său se află Mujālid, care este slab. Totuși, alt transmițător l-a urmat în această relatare:

Al-Bazzār l-a relatat, după cum se găsește în Kashf al-astār, 1/78, nr. 124, prin Ḥammād ibn Zayd: Khālid ne-a relatat; ʿĀmir mi-a relatat; Jābir ne-a relatat.

109. *Abū Thaʿlabah al-Khushanī, Allah să fie mulțumit de el, a relatat de la Profet ﷺ:*

„Allah a impus îndatoriri: nu le neglijați! A statornicit hotare: nu le încălcați! A oprit anumite lucruri: nu le săvârșiți! A trecut sub tăcere alte lucruri, din îndurare față de voi, fără să le fi uitat: nu le cercetați!"
Un hadith bun, relatat de Al-Dāraquṭnī și de alții.

109. Relatat de Al-Dāraquṭnī, Cartea alăptării, 4/183, nr. 42, prin Isḥāq al-Azraq. L-au relatat și Al-Ḥākim, Cartea mâncărurilor, 4/115, și Al-Bayhaqī, Cartea jertfelor, 10/12, prin ʿAlī ibn Mushir. Ambele căi merg prin Dāwūd ibn Abī Hind, de la Makḥūl, de la Abū Thaʿlabah al-Khushanī, atribuind cuvintele Profetului ﷺ. Lanțul este întrerupt: Makḥūl nu l-a întâlnit pe Abū Thaʿlabah.

A fost transmis și ca relatare oprită la companion:

Al-Bayhaqī, 10/12, l-a relatat prin Ḥafṣ ibn Ghiyāth, de la Dāwūd ibn Abī Hind, de la Makḥūl, de la Abū Thaʿlabah, atribuindu-l acestuia.

Al-Mizzī a spus în Tahdhīb al-kamāl, 33/168: *„Nu a primit relatări direct de la el."*

Există și o relatare de sprijin cu același înțeles, de la Abū al-Dardāʾ. Au relatat-o Al-Bazzār, după cum se găsește în Kashf al-astār, 3/58, nr. 2231, Al-Ḥākim, 2/375, și Al-Bayhaqī, 10/12. Al-Ḥākim a spus: *„Autentic."* Al-Dhahabī a fost de acord cu el.

Al-Bazzār a spus: *„Lanțul său de transmitere este acceptabil."*

Al-Haythamī a spus, 7/55: *„Transmițătorii săi sunt de încredere."*

Interzicerea neînțelegerilor și a dezbinării

110. *În cele două culegeri autentice se relatează de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Feriți-vă de ceea ce v-am oprit, iar din ceea ce v-am poruncit împliniți cât puteți. Cei de dinaintea voastră au pierit tocmai din pricina numeroaselor lor întrebări și a neînțelegerilor cu profeții lor."

110. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea ținerii strânse de Coran și Sunnah, 13/251, nr. 7288, și de Muslim, Cartea pelerinajului, nr. 1337.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 13/260:

„Acest îndemn cere să nu întrebăm despre ceva care nu s-a întâmplat, de teamă să nu fie revelată obligativitatea ori interzicerea sa. El oprește și înmulțirea întrebărilor, deoarece adesea acestea aduc dificultăți și există temerea că răspunsul va impune ceva greu de împlinit, ceea ce poate duce la neîndeplinire și încălcare… Nu cercetați aceste lucruri peste măsură, căci aceasta poate duce la ceea ce li s-a întâmplat fiilor lui Isrā'īl când li s-a poruncit să înjunghie o vacă. Dacă ar fi înjunghiat orice vacă, ar fi împlinit porunca. Dar ei au îngreunat lucrurile, iar acestea le-au fost îngreunate."

Al-Ḥāfiẓ a mai spus: *„Concluzia temeinică este că porunca de a ne feri de cele oprite rămâne generală, dacă nu există o îngăduință care permite săvârșirea unui lucru oprit, precum mâncarea dintr-un animal mort pentru cel aflat în nevoie constrângătoare."*

„Iar din ceea ce v-am poruncit împliniți cât puteți":

Al-Nawawī a spus: *„Aceste cuvinte sunt cuprinzătoare și fac parte din temeiurile Islamului. Ele includ multe rânduieli, precum rugăciunea celui care nu poate împlini unul dintre stâlpii ori condițiile ei: el împlinește ceea ce poate. La fel stau lucrurile cu abluțiunea, acoperirea părților intime și alte chestiuni a căror explicare ar fi lungă."*

Altcineva a spus: *„Cel care nu poate împlini anumite lucruri nu este scutit de ceea ce poate împlini. Juriștii exprimă aceasta astfel: ceea ce este cu putință nu se anulează din pricina celor cu neputință, așa cum stâlpii rugăciunii pe care omul îi poate împlini nu se anulează din pricina neputinței sale de a-i împlini pe ceilalți."*

Al-Ḥāfiẓ a spus, p. 263, despre cuvintele: *„Cei de dinaintea voastră au pierit tocmai din pricina numeroaselor lor întrebări…"*:

Al-Baghawī a spus în Sharḥ al-sunnah:

Întrebările sunt de două feluri. Primul: cele puse pentru a învăța ceea ce este necesar din religie. Acestea sunt îngăduite, ba chiar poruncite, potrivit cuvintelor Celui Preaînalt:

﴿فَسْـَٔلُوٓاْ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ﴾

Întrebați-i pe oamenii cunoașterii

— până la sfârșitul versetului. Aici intră întrebările companionilor despre prăzile de război, moștenirea celui fără ascendenți și descendenți și altele. Al doilea: cele puse pentru a crea dificultăți și din dorința de a complica lucrurile. Acestea sunt avute în vedere în hadith. Allah știe cel mai bine.

Ibn al-ʿArabī a spus: *«În vremea Profetului, întrebările erau oprite de teamă să nu fie pogorât ceva care să le fie greu. După aceea, această temere a încetat. Totuși, de la înaintași s-au transmis numeroase afirmații care dezaprobă discuțiile despre chestiuni care încă nu s-au întâmplat.»*

Invocarea Trimisului ﷺ pentru oamenii hadithului

111. *Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Allah să-i dăruiască strălucire robului care aude cuvintele mele, le păstrează, le înțelege și le transmite. Căci poate cineva să poarte cunoaștere fără să o înțeleagă în profunzime, iar altul o poate duce cuiva care o înțelege mai bine decât el. Trei lucruri țin inima musulmanului departe de răutate: sinceritatea faptelor pentru Allah, buna povățuire a musulmanilor și ținerea de comunitatea lor, căci chemarea lor îi cuprinde și pe cei aflați în urma lor."
Relatat de Al-Shāfiʿī și de Al-Bayhaqī în Al-Madkhal. Aḥmad, Ibn Mājah și Al-Dārimī l-au relatat de la Zayd ibn Thābit, Allah să fie mulțumit de el.

111. Autentic. Relatat de Al-Shāfiʿī în Musnad-ul său, 15/14; Al-Tirmidhī, Cartea cunoașterii, 5/34, nr. 2658; Al-Ḥumaydī, 1/47, nr. 88; Al-Bayhaqī în Al-Dalāʾil, 1/23; și Al-Baghawī în Sharḥ al-sunnah, 1/236, nr. 112, prin ʿAbd al-Malik ibn ʿUmayr, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, de la Ibn Masʿūd.

L-au relatat și Al-Tirmidhī, nr. 2657; Ibn Mājah, 1/85, nr. 232; Aḥmad, 1/437; Abū Nuʿaym în Al-Ḥilyah, 7/331; Ibn Ḥibbān în Al-Ṣaḥīḥ, 1/268, nr. 66; și Al-Bayhaqī în Al-Dalāʾil, 6/540, prin Simāk, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn ʿAbd Allāh, de la tatăl său, într-o formă prescurtată.

Al-Tirmidhī a spus: *„Bun și autentic."*

Abū Nuʿaym l-a relatat în Akhbār Aṣbahān, 2/90, prin Murrah, de la Ibn Masʿūd.

***112.** Aḥmad, Abū Dāwūd și Al-Tirmidhī l-au relatat de la Zayd ibn Thābit, Allah să fie mulțumit de el.*

---

112. Autentic. Relatat de Abū Dāwūd, Cartea cunoașterii, 4/322, nr. 3660; Al-Tirmidhī, Cartea cunoașterii, 5/33, nr. 2656; Al-Dārimī, 1/65, nr. 235; Ibn Abī ʿĀṣim în Al-Sunnah, 1/45, nr. 94; Al-Ṭaḥāwī în Al-Mushkil, 2/232; Al-Ṭabarānī, 5/158, nr. 4890; și Ibn Ḥibbān, 1/270, nr. 67, și 2/454, nr. 680. Toți l-au relatat pe căi care trec prin Shuʿbah, de la ʿAmr ibn Sulaymān, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn Abān, de la tatăl său, de la Zayd ibn Thābit.

Formulările lui Abū Dāwūd, Al-Tirmidhī și Al-Ṭaḥāwī sunt prescurtate.

L-au relatat și Ibn Mājah, 1/84, nr. 230, și Al-Ṭabarānī, în Al-Muʿjam al-Kabīr, nr. 4924, prin Yaḥyā ibn ʿAbbād, de la tatăl său, de la Zayd ibn Thābit.

Formularea lui Al-Ṭabarānī este prescurtată.

Al-Ṭabarānī, 5/172, nr. 4925, l-a relatat prin Muḥammad ibn Wahb, de la tatăl său, de la Zayd ibn Thābit. Al-Tirmidhī a spus: *„Hadithul lui Zayd este bun."*

Al-Baghawī a spus, 1/236: Abū Sulaymān al-Khaṭṭābī a spus:

«Cuvintele: ‹Allah să-i dăruiască strălucire unui om› sunt o invocare pentru prospețime și strălucire, adică bunăstare și bucurie.

S-a spus că nu este vorba despre frumusețea chipului, ci despre bunul renume și prețuirea între oameni. Sensul este că un purtător al cunoașterii poate să aibă înțelegere, fără să fie cel mai priceput: el păstrează ceea ce a auzit și transmite cuiva care înțelege mai bine decât el. Acesta desprinde înțelesuri pe care purtătorul nu le înțelege ori ajunge să înțeleagă mai bine decât el.»

Cuvintele *„țin inima musulmanului departe de răutate"*, provin din al-ghill, adică dușmănie și ranchiună. Sensul este că în inimă nu intră o ranchiună care să o abată de la adevăr. Există și o redare de la al-ighlāl, care înseamnă trădare.

Cunoașterea este de trei feluri; ceea ce trece dincolo de acestea este un adaos

113. *ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, Allah să fie mulțumit de amândoi, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Cunoașterea este de trei feluri: un verset limpede, o sunnah statornică sau o împărțire dreaptă a moștenirii. Ceea ce trece dincolo de acestea este un adaos."
Relatat de Al-Dārimī și Abū Dāwūd.

113. Relatat de Abū Dāwūd, Cartea moștenirilor, 3/119, nr. 2885; Ibn Mājah, 1/21, nr. 54; Al-Dāraquṭnī, Cartea moștenirilor, 4/67; Al-Ḥākim, 1/332; și Al-Bayhaqī, 6/208, prin ʿAbd al-Raḥmān ibn Ziyād, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn Rāfiʿ al-Tanūkhī, de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr.

În lanț se află ʿAbd al-Raḥmān ibn Ziyād ibn Anʿum al-Ifrīqī, care este slab.

„Cunoașterea este de trei feluri" înseamnă: temeiurile cunoștințelor religioase și ale rânduielilor Legii. Ceea ce trece dincolo de ele este un adaos care nu este necesar.

„Un verset limpede" înseamnă: unul neabrogat.

„O sunnah statornică" înseamnă: una care rămâne în vigoare și este urmată neîntrerupt.

„O împărțire dreaptă a moștenirii" se referă la moștenire și la dreptatea în împărțire, astfel încât cotele să fie cele pomenite în

Carte și Sunnah. Este numită farīḍah deoarece respectarea ei este obligatorie pentru cel care exercită ijtihād.

Nu am găsit hadithul în Sunan al-Dārimī.

Interzicerea vorbirii despre Coran după propria părere

114. *Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Cel care vorbește despre Coran după propria părere să-și pregătească locul în Foc." Relatat de Al-Tirmidhī.

114. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea exegezei, 5/183, nr. 2950; Al-Nasāʾī în Al-Kubrā, Virtuțile Coranului, 5/31, nr. 8085; și Al-Baghawī în Sharḥ al-sunnah, 1/258, nr. 118, 119. Toți l-au relatat prin Sufyān, de la ʿAbd al-Aʿlā ibn ʿĀmir, de la Saʿīd ibn Jubayr, de la Ibn ʿAbbās.

Al-Tirmidhī a spus: *„Bun și autentic."*

Al-Baghawī a spus: *„Bun."*

115. *Într-o altă relatare:*
„Cel care vorbește despre Coran fără cunoaștere să-și pregătească locul în Foc." Relatat de Al-Tirmidhī.

115. Relatat de Al-Tirmidhī, 5/183, nr. 2950; Al-Nasāʾī în Al-Kubrā, 5/30, nr. 8084; Aḥmad, 1/233, 269; Al-Ṭabarānī, 12/35, nr. 12392; și Al-Baghawī în Sharḥ al-sunnah, 1/257, nr. 117, prin ʿAbd al-Aʿlā ibn ʿĀmir, de la Saʿīd ibn Jubayr, de la Ibn ʿAbbās.

Al-Tirmidhī și Al-Baghawī au spus: *„Bun."*

Eu spun: În ambele lanțuri se află ʿAbd al-Aʿlā ibn ʿĀmir, care este slab.

Al-Tirmidhī a spus: *„Așa s-a transmis de la unii învățați dintre companionii Profetului ﷺ și de la alții: ei au fost aspri în privința tâlcuirii Coranului fără cunoaștere."*

Avertisment împotriva emiterii de fatwa fără cunoaștere

116. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Dacă i se dă cuiva o fatwa fără cunoaștere, păcatul îi revine celui care i-a dat-o. Iar cel care îi recomandă fratelui său ceva, știind că dreapta cale se află în altceva, l-a trădat."
Relatat de Abū Dāwūd.

116. Bun. Relatat de Al-Bukhārī în Al-Adab al-mufrad, p. 101, nr. 259.

117. *Muʿāwiyah, Allah să fie mulțumit de el, a relatat că Profetul ﷺ a oprit întrebările-capcană.*
Relatat tot de Abū Dāwūd.

117. Relatat de Abū Dāwūd, Cartea cunoașterii, 3/321, nr. 3656, și de Aḥmad în Al-Musnad, 5/435, prin ʿĪsā ibn Yūnus, de la Al-Awzāʿī, de la ʿAbd Allāh ibn Saʿd, de la Al-Ṣunājī, de la Muʿāwiyah.

L-a relatat și Aḥmad, 5/435, prin Rawḥ: Al-Awzāʿī ne-a relatat, de la ʿAbd Allāh ibn Saʿd, de la Al-Ṣunājī, de la un om dintre companionii Trimisului ﷺ.

ʿAbd Allāh ibn Saʿd este necunoscut, iar învățații din Shām l-au socotit slab. Vezi Tamām al-minnah, p. 45.

Al-Awzāʿī a spus: *„Al-ughlūțāt sunt întrebările grele și dificile."*

Căutarea cunoașterii este calea spre Paradis

118. *Kathīr ibn Qays a spus: Stăteam împreună cu Abū al-Dardāʾ în moscheea din Damasc, când a venit un bărbat și a spus: «Abū al-Dardāʾ, am venit la tine din cetatea Trimisului ﷺ pentru un hadith despre care am aflat că îl relatezi de la Trimisul lui Allah ﷺ. Nu am venit la tine pentru vreo nevoie lumească.» Atunci el a spus: L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:*

„Pe cel care urmează o cale căutând cunoaștere, Allah îl îndrumă pe o cale spre Paradis. Îngerii își coboară aripile din mulțumire față de cel care caută cunoașterea. Pentru învățat cer iertare cei din ceruri, cei de pe pământ și până și peștii din adâncul apei. Întâietatea învățatului față de cel care se dedică adorării este asemenea întâietății lunii pline față de celelalte astre. Învățații sunt moștenitorii profeților. Profeții nu au lăsat moștenire nici dinari, nici dirhami, ci au lăsat cunoașterea. Cine o dobândește a dobândit o parte îmbelșugată."
Relatat de Aḥmad, Al-Dārimī, Abū Dāwūd, Al-Tirmidhī și Ibn Mājah.

118. Bun. Relatat de Abū Dāwūd, Cartea cunoașterii, 3/317, nr. 3641; Ibn Mājah, Introducere, 1/81, nr. 223; Aḥmad, 5/196; Al-Dārimī, 1/83, nr. 349; Al-Ṭaḥāwī, Al-Mushkil, 1/429; Al-Baghawī, Sharḥ al-Sunnah, 1/275, nr. 129; și Ibn Ḥibbān, 1/289, nr. 88. Toți îl transmit prin ʿĀṣim ibn Rajāʾ ibn Ḥaywah: *„Mi-a relatat Dāwūd ibn Jamīl"*, de la Kathīr ibn Qays, cu acest hadith.

În lanțul său se află Dāwūd ibn Jamīl, care este slab.

Al-Tirmidhī, Cartea cunoașterii, 5/47, nr. 2682, și Aḥmad, 5/196, îl relatează prin Muḥammad ibn Yazīd al-Wāsiṭī: *„Ne-a relatat ʿĀṣim ibn Rajāʾ"*, de la Qays ibn Kathīr, cu acest hadith; așadar, fără Dāwūd ibn Jamīl.

Al-Tirmidhī a spus: *„După părerea mea, acest lanț nu este neîntrerupt."*

Abū Dāwūd, 3/318, nr. 3642, îl relatează cu același înțeles prin Muḥammad ibn al-Wazīr al-Dimashqī: *„Ne-a relatat Al-Walīd ibn Muslim, care a spus: «L-am întâlnit pe Shabīb ibn Shaybah, iar el mi-a relatat de la ʿUthmān ibn Abī Sawdah, de la Abū al-Dardāʾ.»"*

Eu spun: Shabīb este necunoscut.

Al-Baghawī a spus, 1/277:

Despre cuvintele *„Îngerii își coboară aripile”* s-a spus că ele înseamnă că îngerii se smeresc înaintea celui care caută cunoașterea, cinstindu-i cunoașterea. Este asemenea cuvintelor Celui Preaslăvit și Preaînalt:

﴿وَٱخۡفِضۡ لَهُمَا جَنَاحَ ٱلذُّلِّ مِنَ ٱلرَّحۡمَةِ﴾

Și coboară pentru ei, din îndurare, aripa smereniei,
Al-Isrāʾ, 17:24 · fragment

precum și cuvintelor Sale:

﴿وَٱخۡفِضۡ جَنَاحَكَ لِمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ﴾

Și coboară-ți aripa pentru credincioșii care te urmează,
Al-Shuʿarāʾ, 26:215

adică: smerește-te față de ei.

S-a mai spus că a-și coborî aripile înseamnă a se opri din zbor și a coborî pentru pomenirea lui Allah.

Cât despre cuvintele *„Pentru învățat cer iertare cei din ceruri și cei de pe pământ”*, s-a spus că Allah Preaînaltul le-a inspirat peștilor și celorlalte feluri de viețuitoare să ceară iertare pentru învățați, deoarece aceștia le-au lămurit oamenilor ce le este îngăduit și ce le este oprit în privința lor.

Cunoașterea are întâietate față de adorare deoarece folosul ei ajunge la toate făpturile. Prin ea este menținută vie religia, iar ea urmează, în rang, profeției.

Cuvintele *„Cine o dobândește a dobândit o parte îmbelșugată”* se referă la moștenirea profeției.

Ibn ʿAbbās a spus: *„A studia cunoașterea vreme de un ceas din noapte este mai bine decât a petrece noaptea în rugăciune.”*

Qatādah a spus: *„Un capitol de cunoaștere pe care omul îl păstrează pentru îndreptarea sa și a celor de după el este mai bun decât un an de adorare.”*

Ibn Wahb a spus: *„Stăteam la Mālik și îi puneam întrebări. M-a văzut strângându-mi cărțile ca să mă ridic. Mālik a întrebat: «Unde*

vrei să mergi?» Am răspuns: «Mă grăbesc la rugăciune.» El a spus: «Ceea ce faci acum nu este mai prejos decât lucrul spre care te îndrepți, dacă intenția este dreaptă»", sau a spus ceva asemănător.

Al-Shāfiʿī a spus: *„Căutarea cunoașterii este mai bună decât rugăciunea voluntară."* Sfârșitul citatului prescurtat din Sharḥ al-Sunnah.

Înțelepciunea este bunul pierdut al credinciosului

119. *De la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, se relatează de la Profet ﷺ:*
„Cuvântul înțelept este bunul pierdut al credinciosului. Oriunde îl găsește, el este cel mai îndreptățit să-l ia."
Relatat de Al-Tirmidhī, care a spus: „Gharīb", și de Ibn Mājah.

119. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea cunoașterii, 5/49, nr. 2687, și de Ibn Mājah, Al-Zuhd, 2/1395, nr. 4169, prin ʿAbd Allāh ibn Numayr, de la Ibrāhīm ibn al-Faḍl, de la Saʿīd al-Maqburī, de la Abū Hurayrah.

Al-Tirmidhī a spus: *„Este un hadith gharīb, pe care nu îl cunoaștem decât pe această cale. Ibrāhīm ibn al-Faḍl al-Madanī al-Makhzūmī este socotit slab în transmiterea hadithurilor din pricina memoriei sale."*

Cine este cel cu adevărat cunoscător al religiei

120. *ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Cel cu adevărat cunoscător al religiei este acela care nu-i face pe oameni să deznădăjduiască de îndurarea lui Allah, nu le îngăduie să păcătuiască împotriva lui Allah, nu le dă siguranță față de pedeapsa lui Allah și nu părăsește Coranul, întorcându-se de la el spre altceva. Nu există bine într-o adorare lipsită de cunoaștere, într-o cunoaștere lipsită de înțelegere sau într-o recitare lipsită de cugetare."*

120. Relatat de Al-Dārimī, Introducere, 1/76, nr. 304: *„Ne-a relatat Al-Ḥasan ibn ʿArafah; ne-a relatat Ismāʿīl ibn Ibrāhīm, de la Layth, de la Yaḥyā ibn ʿAbbād, care a spus: «ʿAlī a spus...»"*

---

121. *Al-Ḥasan, Allah să fie mulțumit de el, a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Pe cel la care vine moartea în timp ce caută cunoașterea pentru a menține viu Islamul îl desparte de profeți o singură treaptă în Paradis."
Ambele sunt relatate de Al-Dārimī.

---

121. Relatat de Al-Dārimī, 1/84, nr. 360: *„Ne-a înștiințat Bishr ibn Thābit al-Bazzār; ne-a relatat Naṣr ibn al-Qāsim, de la Muḥammad ibn Ismāʿīl, de la ʿAmr ibn Kathīr, de la Al-Ḥasan"*, cu acest hadith.

Lanțul său este slab, iar relatarea este mursal.

Naṣr ibn al-Qāsim este necunoscut, iar pentru ʿAmr ibn Kathīr nu am găsit o biografie.

Al-Ṭabarānī a relatat ceva asemănător în Al-Awsaṭ, pe o altă cale, atribuit Profetului ﷺ, după cum se arată în Majmaʿ al-Zawāʾid, 1/123. Al-Haythamī a spus:

„În lanțul său se află Muḥammad ibn al-Ǧaʿd, care este abandonat ca transmițător."

Eu spun: În lanțul său se află și Al-ʿAbbās ibn Bakkār, care este mincinos.

10 Retragerea cunoașterii

122. *Abū al-Dardāʾ, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Eram împreună cu Trimisul lui Allah ﷺ. El și-a ridicat privirea spre cer, apoi a spus:*
«Acesta este timpul în care cunoașterea le va fi luată oamenilor, până când nu vor mai avea parte deloc de ea.»
Relatat de Al-Tirmidhī.

122. Autentic. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea cunoașterii, 5/31, nr. 2653, și de Al-Ḥākim, Cartea cunoașterii, 1/99, prin ʿAbd Allāh ibn Ṣāliḥ, de la Muʿāwiyah ibn Ṣāliḥ, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn Jubayr ibn Nufayr, de la tatăl său, Jubayr ibn Nufayr, de la Abū al-Dardāʾ, cu acest hadith.

Al-Tirmidhī a spus: *„Ḥasan gharīb."*

Al-Ḥākim a spus: *„Lanțul său este autentic."*

Există o relatare care îl susține, de la ʿAwf ibn Mālik:

Relatată de Al-Nasāʾī în Al-Kubrā, 3/456, nr. 5909, și de Al-Ḥākim, 1/99.

Mai există o relatare care îl susține, de la Ibn Labīd al-Anṣārī, și anume cea care urmează.

Avertisment împotriva recitării Coranului fără împlinirea celor cuprinse în el

123. *Ziyād ibn Labīd, Allah să fie mulțumit de el, a spus: Profetul ﷺ a pomenit ceva și a spus: «Aceasta se va întâmpla în vremea dispariției cunoașterii.» Am întrebat: «Trimis al lui Allah, cum va dispărea cunoașterea, când noi recităm Coranul, îi învățăm pe copiii noștri să-l recite, iar copiii noștri îi vor învăța pe copiii lor, până în Ziua Învierii?» El a spus:*

«Vai ție, Ziyād! Te socoteam dintre cei mai cunoscători ai religiei din Medina! Oare nu recită acești evrei și creștini Tora și Evanghelia, fără să împlinească nimic din cele cuprinse în ele?» Relatat de Aḥmad și Ibn Mājah.

123. Relatat de Ibn Mājah, Cartea încercărilor, nr. 4048, și de Aḥmad, 4/160, 218, prin Wakīʿ: *„Ne-a relatat Al-Aʿmash, de la Sālim ibn Abī al-Ǧaʿd, de la Ziyād"*, cu acest hadith.

Aḥmad, 4/219, și Al-Ḥākim, 1/100, îl relatează prin Muḥammad ibn Jaʿfar: *„Ne-a relatat Shuʿbah, de la ʿAmr ibn Murrah: «L-am auzit pe Sālim relatând de la Ziyād.»"*

Al-Būṣīrī a spus în Al-Zawāʾid: *„Lanțul său este autentic, iar transmițătorii săi sunt de încredere, însă lanțul este întrerupt."*

Al-Bukhārī a spus în Al-Tārīkh al-Ṣaghīr: *„Sālim ibn Abī al-Ǧaʿd nu a primit relatări direct de la Ziyād ibn Labīd."*

Al-Dhahabī l-a urmat în această privință în Al-Kāshif.

Îndemnul de a dobândi cunoașterea înainte să fie retrasă

124. *Ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Dobândiți cunoașterea înainte să fie retrasă! Retragerea ei înseamnă plecarea celor care o dețin. Dobândiți cunoașterea, căci niciunul dintre voi nu știe când va avea nevoie de ea sau când va fi nevoie de ceea ce știe el. Veți găsi oameni care pretind că cheamă la Cartea lui Allah, deși au aruncat-o înapoia lor. Dobândiți cunoașterea și feriți-vă de inovații, de exagerarea pedantă și de adâncirea excesivă. Țineți-vă de calea cea veche!" Al-Dārimī a relatat ceva asemănător.*

124. Relatat de Al-Dārimī, Introducere, 1/50, nr. 145: *„Ne-au relatat Sulaymān ibn Ḥarb și Abū al-Nuʿmān, de la Ḥammād ibn Zayd, de la Ayyūb, de la Abū Qilābah, care a spus..."*

Transmițătorii săi sunt dintre cei ai culegerilor autentice.

125. *În cele două culegeri autentice se relatează de la Ibn ʿAmr, de la Profet ﷺ:*

„Allah nu retrage cunoașterea smulgând-o din oameni, ci o retrage prin moartea învățaților. Când nu va mai rămâne niciun învățat, oamenii își vor lua conducători neștiutori. Aceștia vor fi întrebați și vor da verdicte fără cunoaștere, rătăcind ei înșiși și ducându-i și pe alții în rătăcire."

125. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea cunoașterii, 1/194, nr. 100, și de Muslim, Cartea cunoașterii, 4/2058, nr. 2673.

Al-Bukhārī îl relatează și în Cartea ținerii strânse de Coran și Sunnah, 13/282, nr. 7307, iar Muslim, 4/2058.

126. *ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el, a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Se apropie vremea când nu va mai rămâne din Islam decât numele său, iar din Coran doar scrierea sa. Moscheile lor vor fi pline, dar lipsite de călăuzire. Învățații lor vor fi cei mai răi de sub bolta cerului. De la ei va porni tulburarea și la ei se va întoarce."
Relatat de Al-Bayhaqī în Shuʿab al-Īmān.

126. Relatat de Al-Bayhaqī în Shuʿab al-Īmān, capitolul despre răspândirea cunoașterii, 2/311, nr. 1908, 1909, și de Ibn ʿAdī în Al-Kāmil, 4/1543, prin ʿAbd Allāh ibn Dukayn, de la Jaʿfar ibn Muḥammad, de la tatăl său, de la bunicul său, de la ʿAlī.

Lanțul său este slab, având două neajunsuri:

Primul: slăbiciunea lui ʿAbd Allāh ibn Dukayn.

Al doilea: întreruperea dintre ʿAlī ibn al-Ḥusayn și ʿAlī ibn Abī Ṭālib.

11 Sinceritatea în căutarea cunoașterii

127. *Kaʿb ibn Mālik, Allah să fie mulțumit de el, a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Pe cel care caută cunoașterea pentru a se întrece cu învățații, pentru a se certa cu nechibzuiții sau pentru a atrage spre sine privirile oamenilor, Allah îl va face să intre în Foc.”
Relatat de Al-Tirmidhī.

127. Bun. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea cunoașterii, 5/32, nr. 2654: *„Ne-a relatat Aḥmad ibn al-Miqdām al-ʿIjlī; ne-a relatat Umayyah ibn Khālid; ne-a relatat Isḥāq ibn Yaḥyā ibn Ṭalḥah; ne-a relatat fiul lui Kaʿb ibn Mālik, de la tatăl său.”*

Al-Tirmidhī a spus: *„Isḥāq ibn Yaḥyā ibn Ṭalḥah nu este prea puternic după aprecierea lor. A fost criticat din pricina memoriei sale.”*

Eu spun: Hadithul are patru relatări care îl susțin:

Prima: relatarea de la Ibn ʿUmar, transmisă de Ibn Mājah, Introducere, 1/93, nr. 253, și de alții.

A doua: de la Jābir, transmisă de Ibn Mājah și de alții, nr. 254.

A treia: de la Abū Hurayrah, transmisă de Abū Dāwūd, 3/323, nr. 3664, și de Ibn Mājah, nr. 252.

A patra: de la Ibn Masʿūd, transmisă de Al-Dārimī, 1/86, nr. 373. Autorul o va menționa la hadithul nr. 130.

Disputele sunt o cauză a rătăcirii

128. *De la Abū Umāmah, Allah să fie mulțumit de el, se relatează de la Profet ﷺ:*

„Niciun neam nu a rătăcit după ce fusese călăuzit fără să i se fi dat înclinația spre dispute.” Apoi a recitat cuvintele Celui Preaînalt:

﴿مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًۢا ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ﴾

Ei nu ți-au dat acest exemplu decât pentru a stârni o dispută. Ba ei sunt un neam certăreț.

Al-Zukhruf, 43:58 · fragment

Relatat de Aḥmad, Al-Tirmidhī și Ibn Mājah.

128. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea tâlcuirii Coranului, 6/353, nr. 3253; Ibn Mājah, Introducere, 1/19, nr. 48; Aḥmad, 5/252, 256; Al-Ṭabarānī, 8/333, nr. 8067; și Al-Ḥākim, 2/447. Toți îl transmit prin Ḥajjāj ibn Dīnār, de la Abū Ghālib, de la Abū Umāmah.

Al-Tirmidhī a spus: *„Ḥasan ṣaḥīḥ.”*

Al-Ḥākim a spus: *„Autentic”*, iar Al-Dhahabī a fost de acord cu el.

Printre oamenii cei mai urâți de Allah

129. *ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Dintre oameni, cel mai urât de Allah este cel înverșunat în ceartă.”
Relatat de Al-Bukhārī și Muslim.

129. Relatat de Al-Bukhārī, Cartea nedreptăților, 5/106, nr. 2457; Cartea tâlcuirii Coranului, 8/188, nr. 4523; și Cartea judecăților, 13/180, nr. 7188.

Al-Baghawī a spus:

Al-aladd este cel foarte înverșunat în ceartă, iar al-ladad înseamnă dispută și ceartă. Se spune: un bărbat aladd, o femeie laddāʾ și un neam ludd. Cel Preaslăvit și Preaînalt a spus:

﴿وَتُنذِرَ بِهِۦ قَوْمًا لُّدًّا﴾

Și să previi prin el un neam înverșunat în ceartă
Maryam, 19:97 · fragment

și:

﴿بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ﴾

Ba ei sunt un neam certăreț.
Al-Zukhruf, 43:58 · fragment

Se folosește expresia ladadtuhu aludduhu atunci când te cerți cu cineva și îl biruiești.

În Fatḥ al-Bārī, 13/181, se spune: *„Al-aladd este mincinosul."* Se pare că înțelesul urmărit este că acela care se ceartă mult cade adesea în minciună.

Pricina pentru care Allah, Cel Preaslăvit, îl urăște pe cel certăreț este că mulțimea certurilor duce de obicei la lucruri pentru care el merită mustrarea, deoarece, în cele mai multe certuri, una dintre părți susține un neadevăr.

---

130. *Abū Wāʾil relatează că ʿAbd Allāh, Allah să fie mulțumit de el, a spus: „Cel care caută cunoașterea pentru unul dintre patru scopuri va intra în Foc — sau a spus cuvinte asemănătoare: pentru a se făli înaintea învățaților, pentru a se certa cu nechibzuiții, pentru a atrage spre sine privirile oamenilor ori pentru a obține prin ea bunuri de la conducători." Relatat de Al-Dārimī.*

---

130. Relatat de Al-Dārimī, Introducere, 1/86, nr. 373: *„Ne-a înștiințat Abū ʿUbayd al-Qāsim ibn Sallām; ne-a relatat Abū Ismāʿīl — el este Ibn Ibrāhīm ibn Sulaymān al-Muʾaddib —, de la ʿĀșim*

al-Aḥwal, de la cel care i-a relatat, de la Abū Wā'il, de la Ibn Masʿūd."

În lanțul său se află un transmițător necunoscut.

Relatările care îl susțin au fost menționate în comentariul meu la nr. 127.

---

131. *Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de amândoi, le-a spus unor oameni pe care i-a auzit disputându-se asupra religiei: „Oare nu știți că Allah are slujitori pe care teama de El i-a făcut să tacă, fără să fie surzi sau muți? Ei sunt învățați, elocvenți, cu vorbire limpede și oameni de seamă, cunoscători ai zilelor lui Allah. Însă, atunci când își amintesc de măreția lui Allah, mințile li se tulbură, inimile li se frâng și limbile li se opresc. Când își revin din acea stare, se grăbesc spre Allah prin fapte curate. Se socotesc printre cei neglijenți, deși sunt înțelepți și puternici, și printre cei rătăciți și păcătoși, deși sunt drepți și nevinovați. Ei nu socotesc prea mult nici ceea ce fac din belșug pentru El și nu se mulțumesc cu puțin. Nu se laudă înaintea Lui cu faptele lor. Oriunde îi întâlnești, sunt preocupați, plini de grijă, de sfială și de teamă."*
Relatat de Abū Nuʿaym.

---

132. *Al-Ḥasan, auzind niște oameni care se certau, a spus: „Aceștia sunt oameni care s-au plictisit de adorare, cărora vorbirea le-a devenit ușoară și a căror scrupulozitate s-a împuținat; de aceea au început să vorbească."*

---

12 Cumpătarea în vorbire

133. *De la Abū Umāmah, Allah să fie mulțumit de el, se relatează de la Profet ﷺ:*
„Sfiala și reținerea în vorbire sunt două ramuri ale credinței, iar vorbirea obscenă și vorbăria sunt două ramuri ale ipocriziei."
Relatat de Al-Tirmidhī.

133. Autentic. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea bunătății și a binefacerii, 4/329, nr. 2027; Ibn Abī Shaybah, Al-Īmān, p. 118; Aḥmad, 5/269; Al-Ḥākim, 1/9; și Al-Bayhaqī, Shuʿab al-Īmān, 6/133, nr. 7706, prin Muḥammad ibn Muṭarrif, de la Ḥassān ibn ʿAṭiyyah, de la Abū Umāmah.

Al-Tirmidhī a spus: *„Ḥasan gharīb."*

Al-ʿiyy înseamnă a vorbi puțin.

Al-badhāʾah înseamnă vorbirea obscenă.

Al-bayān înseamnă aici vorbirea multă.

Al-Tirmidhī a spus: *„Asemenea acelor oratori care țin cuvântări, lungindu-și vorbele și arătându-și elocvența prin laude aduse oamenilor în lucruri care nu-I sunt plăcute lui Allah."*

Cine este urât de Trimisul lui Allah ﷺ

134. *Abū Thaʿlabah, Allah să fie mulțumit de el, relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Cei mai iubiți de mine dintre voi și cei mai apropiați de mine în Ziua Învierii vor fi cei cu purtarea cea mai frumoasă. Cei mai urâți de mine și cei mai depărtați de mine vor fi cei cu purtarea cea mai rea: vorbăreții, cei care vorbesc cu afectare și cei care își dau aere prin vorbire."
Relatat de Al-Bayhaqī în Shuʿab al-Īmān.

134. Relatat de Aḥmad, 4/193, 194; Ibn Abī Shaybah, Al-Muṣannaf, 8/515, nr. 5372; Ibn Ḥibbān, 2/231, nr. 482, și 12/368,

nr. 5557; Al-Ṭabarānī, 22/221, nr. 588; Abū Nuʿaym, Al-Ḥilyah, 3/97 și 5/188; Al-Bayhaqī, Shuʿab al-Īmān, 4/250, nr. 4969; și Al-Baghawī, Sharḥ al-Sunnah, 12/366, nr. 3395. Toți îl transmit prin Dāwūd ibn Abī Hind, de la Makḥūl, de la Abū Thaʿlabah al-Khushanī.

Lanțul său este întrerupt: Makḥūl nu a primit relatări direct de la Abū Thaʿlabah.

Îl susțin hadithul următor, hadithul lui Ibn Masʿūd, relatat de Al-Ṭabarānī în Al-Kabīr, nr. 10423, și hadithul lui Abū Hurayrah, relatat pe scurt de Aḥmad, 2/369, și de Al-Ṭabarānī în Al-Ṣaghīr, 2/25. Prin aceste relatări care îl susțin, el este autentic.

---

135. *Al-Tirmidhī a relatat ceva asemănător de la Ǧābir, Allah să fie mulțumit de el.*

---

135. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea bunătății și a legăturilor de rudenie, 4/325, nr. 2018, și de Al-Khaṭīb, Al-Tārīkh, 4/63, prin Ḥabbān ibn Hilāl: *„Ne-a relatat Mubārak ibn Faḍālah, de la ʿAbd Rabbih ibn Saʿīd, de la Muḥammad ibn al-Munkadir, de la Ǧābir”*, cu acest hadith.

Al-Tirmidhī a spus: *„Ḥasan gharīb.”*

Al-Baghawī a spus în Sharḥ al-Sunnah:

Al-tharthār este cel care vorbește mult. Se spune despre un izvor că este tharthārah atunci când are apă din belșug. Aici sunt vizați cei care își înmulțesc vorbele cu afectare.

Al-mutafayhiq este cel care își lungește vorbirea și își deschide larg gura când vorbește. Cuvântul vine din al-fahq, care înseamnă umplere. Sfârșitul citatului.

Al-mutashaddiqūn sunt cei care vorbesc pe larg, fără grijă și fără precauție. S-a mai spus că este vizat cel care îi batjocorește pe oameni, strâmbându-și gura pentru a-i lua în râs.

Printre semnele Ceasului: apariția unor oameni care își câștigă hrana prin limbile lor

136. *Saʿd ibn Abī Waqqāṣ, Allah să fie mulțumit de el, a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Ceasul nu va veni până când nu vor apărea oameni care își câștigă hrana prin limbile lor, așa cum vitele mănâncă folosindu-și limbile."
Relatat de Aḥmad, Abū Dāwūd și Al-Tirmidhī.

136. Relatat de Aḥmad în Al-Musnad, 1/184, iar prin el de Al-Baghawī în Sharḥ al-Sunnah, 12/367, nr. 3397: *„Ne-a relatat Shurayḥ ibn al-Nuʿmān; ne-a relatat ʿAbd al-ʿAzīz al-Darāwardī, de la Zayd ibn Aslam, de la Saʿd ibn Abī Waqqāṣ."*

Al-Bazzār îl relatează, după cum se arată în Kashf al-Astār, 2/448, nr. 2080, prin ʿĀʾishah bint Saʿd, de la tatăl ei.

Al-Bazzār, 2/448, nr. 2081, îl relatează și prin Abū Ḥayyān al-Taymī: *„Mi-a relatat un bărbat al cărui nume l-am uitat, de la ʿUmar ibn Saʿd, de la tatăl său."*

Al-Haythamī a spus în Majmaʿ al-Zawāʾid, 8/116: Aḥmad și Al-Bazzār îl relatează pe mai multe căi. În el se află un transmițător al cărui nume nu este dat. Cea mai bună dintre aceste căi este aceea pe care Aḥmad o relatează de la Zayd ibn Aslam, de la Saʿd…

Transmițătorii săi sunt dintre cei ai culegerilor autentice, însă Zayd ibn Aslam nu a primit relatări direct de la Saʿd. Allah știe cel mai bine.

Shaykh-ul nostru l-a menționat în Al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah, nr. 420, și a spus: *„În concluzie, prin aceste căi hadithul este bun, dacă Allah voiește, sau autentic, întrucât este susținut de un hadith al lui ʿAbd Allāh ibn ʿAmr."* Nu am găsit hadithul în Sunan Abī Dāwūd și nici la Al-Tirmidhī. Poate că autorul se referă la hadithul următor.

137. *De la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr, Allah să fie mulțumit de el, se relatează de la Profet ﷺ:*

„Allah îl urăște pe omul care vorbește cu elocvență afectată, răsucindu-și limba așa cum își răsucește vaca limba.” Relatat de Al-Tirmidhī și Abū Dāwūd.

137. Relatat de Al-Tirmidhī, Cartea bunei-cuviințe, 5/129, nr. 2853; Abū Dāwūd, Cartea bunei-cuviințe, 4/301, nr. 5005; și Aḥmad, 2/165, 187, prin Nāfiʿ ibn ʿUmar, de la Bishr ibn ʿĀṣim, de la tatăl său, de la ʿAbd Allāh ibn ʿAmr.

Al-Tirmidhī a spus: *„Ḥasan gharīb. În acest capitol există și o relatare de la Saʿd.”*

Shaykh-ul nostru l-a menționat în Al-Silsilah al-Ṣaḥīḥah, nr. 880.

138. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, a spus că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„De la cel care învață meșteșugul vorbirii pentru a cuceri inimile bărbaților — sau ale oamenilor — Allah nu va primi în Ziua Învierii nici vreo faptă voluntară, nici vreo faptă obligatorie.” Relatat de Abū Dāwūd.

138. Relatat de Abū Dāwūd, Cartea bunei-cuviințe, 4/302, nr. 5006: *„Ne-a relatat Ibn al-Sarḥ; ne-a relatat Ibn Wahb, de la ʿAbd Allāh ibn al-Musayyab, de la Al-Ḍaḥḥāk ibn Shuraḥbīl, de la Abū Hurayrah.”*

În lanțul său se află ʿAbd Allāh ibn al-Musayyab, despre care Al-Ḥāfiẓ a spus: *„Acceptabil”*, adică atunci când este susținut de o altă transmitere; în lipsa ei, este slab în hadith.

Felul în care vorbea Trimisul lui Allah ﷺ

139. *ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, a spus: „Vorbirea Trimisului lui Allah ﷺ era limpede și deslușită, fiind înțeleasă de oricine îl auzea.” Ea a mai spus: „Ne vorbea astfel încât, dacă cineva ar fi vrut să-i numere cuvintele, le-ar fi putut număra.” Și a spus: „El nu înșira vorbele în grabă, așa cum le înșirați voi.” Abū Dāwūd a relatat o parte din acestea.*

139. Hadithul este alcătuit din trei părți:

Prima parte, *„Vorbirea Trimisului lui Allah era limpede și deslușită…”*, este relatată de Abū Dāwūd, Cartea bunei-cuviințe, 4/261, nr. 4839, și de Aḥmad, 6/138, prin Al-Zuhrī, de la ʿUrwah, de la ʿĀ'ishah, care a spus: *„Vorbirea Trimisului lui Allah ﷺ era limpede și deslușită, fiind înțeleasă de oricine îl auzea.”*

A doua parte este relatată de Muslim, Cartea cumpătării față de cele lumești, 4/2298, nr. 2493.

A treia parte este relatată de Al-Bukhārī, Cartea însușirilor alese, 6/567, nr. 3568, și de Muslim, Cartea virtuților, 4/1940, nr. 2493.

---

140. *Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, relatează că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:*
„Când vedeți un slujitor căruia i s-au dăruit detașarea față de cele lumești și puținătatea vorbelor, apropiați-vă de el, căci i se insuflă înțelepciune.”
Relatat de Al-Bayhaqī în Shuʿab al-Īmān.

---

140. Relatat de Al-Bayhaqī în Shuʿab al-Īmān, 4/254, nr. 4985, prin ʿUthmān ibn Ṣāliḥ: *„Mi-a relatat ʿAbd Allāh ibn Lahīʿah; mi-a relatat Darrāj, de la ʿAbd al-Raḥmān ibn Ḥujayrah, de la Abū Hurayrah.”*

În lanțul său se află ʿAbd Allāh ibn Lahīʿah, care este slab, iar Darrāj a fost criticat.

Abū Nuʿaym îl relatează în Al-Ḥilyah, 7/317, prin Aḥmad ibn Ṭāhir ibn Ḥarmalah, de la bunicul său, Ḥarmalah, de la Ibn Wahb: *„Ne-a relatat Sufyān ibn ʿUyaynah; mi-a relatat un bărbat scund din Egipt, numit ʿAmr ibn al-Ḥārith, de la Ibn Ḥujayrah, de la Abū Hurayrah.”*

În lanțul său se află Aḥmad ibn Ṭāhir, care este mincinos!

Îl susține o relatare de la Abū al-Khallād, care a fost companion, transmisă de Ibn Mājah, Cartea cumpătării față de cele lumești, 2/1373, nr. 4101; Al-Bukhārī, Al-Tārīkh al-Kabīr, 9/27–28; Abū Nuʿaym, Al-Ḥilyah, 10/405; și Al-Ṭabarānī, Al-Kabīr, 22/392, nr. 975.

Lanțul său este slab și întrerupt: Abū Farwah este slab și nu a primit relatări direct de la niciun companion.

Îl mai susține o relatare de la ʿAbd Allāh ibn Jaʿfar, transmisă de Abū Yaʿlā în Al-Musnad, 12/175, nr. 6803. În lanțul său se află ʿUmar ibn Hārūn, abandonat ca transmițător.

Shaykh-ul nostru l-a menționat în Al-Silsilah al-Ḍaʿīfah, nr. 1923.

***141.** Buraydah, Allah să fie mulțumit de el, a spus: L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:*
«Unele forme de elocvență sunt vrăjire, unele forme de cunoaștere sunt neștiință, unele versuri cuprind înțelepciune, iar unele vorbe sunt o povară.»

---

141. Relatat de Abū Dāwūd, Cartea bunei-cuviințe, 4/303, nr. 5012: *„Ne-a relatat Muḥammad ibn Yaḥyā ibn Fāris; ne-a relatat Saʿīd ibn Muḥammad; ne-a relatat Abū Tumaylah; mi-a relatat Abū Jaʿfar al-Naḥwī, ʿAbd Allāh ibn Thābit; mi-a relatat Ṣakhr ibn ʿAbd Allāh ibn Buraydah, de la tatăl său, de la bunicul său."*

Abū Dāwūd a spus după hadith: Ṣaʿṣaʿah ibn Ṣūḥān a spus: Profetul lui Allah ﷺ a spus adevărul. Cuvintele sale *„Unele forme de elocvență sunt vrăjire"* se referă la omul împotriva căruia stă dreptatea, dar care este mai iscusit în argumente decât cel îndreptățit. El îi vrăjește pe oameni prin elocvența sa, iar dreptul se pierde. Cuvintele *„Unele forme de cunoaștere sunt neștiință"* se referă la învățatul care se încumetă să adauge la ceea ce știe lucruri pe care nu le știe, iar aceasta îl face să se arate neștiutor. Cât despre cuvintele *„Unele versuri cuprind înțelepciune"*, acestea sunt poveștele și pildele prin care oamenii primesc îndrumare.

Iar cuvintele *„Unele vorbe sunt o povară"* înseamnă să-ți îndrepți vorbele și povestirea spre cineva pe care acestea nu-l privesc și care nu le dorește.

Lanțul său este slab: ʿAbd Allāh ibn Thābit este necunoscut, iar Ṣakhr este acceptabil.

Prima parte a hadithului este susținută de un hadith al lui ʿAbd Allāh ibn ʿUmar, relatat de Al-Bukhārī, 10/237, nr. 5767.

Cât despre partea *„Unele versuri cuprind înțelepciune”*, aceasta este autentică. Este relatată de Al-Tirmidhī, nr. 2845; Ibn Mājah, nr. 3756; Abū Dāwūd, nr. 5011; și Aḥmad, 1/269, 272, de la Ibn ʿAbbās.

A se vedea Ṣaḥīḥ Ibn Ḥibbān, 13/94, nr. 5778.

Al-Ḥāfiẓ a spus în Al-Fatḥ, 10/237:

Al-Khaṭṭābī a spus: Elocvența este de două feluri:

Primul este cel prin care se lămurește înțelesul urmărit, în orice chip s-ar face aceasta.

Al doilea cuprinde meșteșugire, astfel încât vorbirea să le placă ascultătorilor și să le atragă inimile. Ea este asemănată cu vrăjirea atunci când cucerește inima și pune stăpânire pe suflet, până când schimbă felul în care este înfățișat un lucru, îndepărtându-l de adevărata sa natură și făcându-l să-i pară privitorului altceva. Dacă este folosită pentru adevăr, este lăudată; dacă este folosită pentru neadevăr, este osândită.

El a spus: *«Potrivit acestei explicații, cea asemănată cu vrăjirea este forma osândită.»* I s-a obiectat însă că nimic nu împiedică numirea celeilalte forme *„vrăjire”*, fiindcă acest cuvânt se folosește și pentru atragerea inimilor. Unii au înțeles hadithul ca laudă și îndemn la îmbunătățirea vorbirii și înfrumusețarea cuvintelor. Alții l-au înțeles ca osândire a celui care își afectează vorbirea, se străduiește nefiresc s-o înfrumusețeze și abate un lucru de la înțelesul său vădit.

Cât despre cuvintele *„Unele vorbe sunt o povară”*, Ibn al-Athīr a spus în Al-Nihāyah, 3/331: *„Înseamnă să-ți îndrepți vorbele spre cineva care nu le dorește și pe care ele nu-l privesc. Se spune ʿiltu al-ḍāllah aʿīlu ʿaylan atunci când nu știi în ce direcție să cauți animalul pierdut. Este ca și cum vorbitorul nu ar fi găsit persoana care îi dorește cuvintele și le-ar fi adresat cuiva care nu le dorește.”*

---

142. *ʿAmr ibn al-ʿĀṣ, Allah să fie mulțumit de el, a spus într-o zi, după ce un bărbat se ridicase și vorbise mult: Dacă ar fi fost cumpătat în vorbire, ar fi fost mai bine pentru el. L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând:*

«Am socotit — sau: mi s-a poruncit — să fiu concis în vorbire, căci concizia este mai bună.»
Ambele sunt relatate de Abū Dāwūd.

Sfârșit. Laudă multă lui Allah, Stăpânul lumilor!

142. Relatat de Abū Dāwūd, Cartea bunei-cuviințe, 4/302, nr. 5008: *„Ne-a relatat Sulaymān ibn ʿAbd al-Ḥamīd al-Bahrānī că a citit în manuscrisul original al lui Ismāʿīl ibn ʿAyyāsh — iar fiul acestuia, Muḥammad ibn Ismāʿīl, i-a relatat: «Mi-a relatat tatăl meu» —: «Mi-a relatat Ḍamḍam, de la Shurayḥ ibn ʿUbayd, care a spus: Ne-a relatat Abū Ẓabyah că ʿAmr ibn al-ʿĀṣ a spus într-o zi…»”*, cu acest hadith.

Al-Ḥāfiẓ a spus despre Abū Ẓabyah: *„Acceptabil”*, adică atunci când este susținut de o altă transmitere.

Indexul hadithurilor și relatărilor

1. Respingerea politeismului 20
2. Allah nu doarme 27
3. Afirmarea dreptei lui Allah 29
4. Cunoașterea lui Allah, Preaslăvitul 29
5. Afirmarea auzului și a văzului lui Allah 31
6. Cele cinci chei ale nevăzutului, pe care numai Allah le cunoaște 37
7. Afirmarea bucuriei lui Allah 38
8. Afirmarea mâinii lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul 39
9. Afirmarea milei lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul 39
10. Nemărginirea milei lui Allah, Atotputernicul și Mărețul 40
11. Allah a împărțit mila în o sută de părți 41
12. Allah a împărțit mila în o sută de părți 42
13. Răsplata faptelor bune ale necredinciosului îi este grăbită în această lume 43
14. Afirmarea mulțumirii lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul 44
15. Măreția lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul 44
16. Interdicția de a jura asupra celor pe care le va face Allah 46
17. Credinciosul între nădejde și frică 47
18. Apropierea Paradisului și a Focului de om 48
19. Mila lui Allah față de cel care are milă în inimă 49
20. Interdicția de a ucide pisica 49
21. Afirmarea mirării lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul 50
22. Răbdarea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, față de cei care Îi atribuie un copil 51
23. Afirmarea iubirii lui Allah 51
24. Afirmarea faptului că cei credincioși Îl vor vedea pe Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul, în Ziua Învierii 52
25. Pedeapsa lui Allah pentru cel care arată dușmănie unui apropiat al Său 53
26. Coborârea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul 55
27. Descrierea grădinilor Paradisului și vederea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul 55
28. Minciuna și înșelătoria ghicitorilor 58

29. Minciuna și înșelătoria ghicitorilor 59
30. Allah, Preaslăvitul, va cuprinde pământul și va înfășura cerul în dreapta Sa 61
31. Allah, Preaslăvitul, va cuprinde pământul și va înfășura cerul în dreapta Sa 62
32. Allah, Preaslăvitul, va cuprinde pământul și va înfășura cerul în dreapta Sa 62
33. Allah, Preaslăvitul, va cuprinde pământul și va înfășura cerul în dreapta Sa 63
34. Ce a fost la începutul acestei creații? 63
35. Allah nu este luat ca mijlocitor pe lângă nimeni 65
36. Răbdarea lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, față de tăgada fiului lui Adam 66
37. Răbdarea lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, față de tăgada fiului lui Adam 67
38. Interdicția de a blestema timpul 67
39. Când au fost hotărâte destinele făpturilor? 70
40. Obligația de a făptui și de a nu se lăsa în voia sorții 74
41. Allah a luat legământul de la noi pe când ne aflam în spatele lui Adam, pacea fie asupra lui 76
42. Allah a luat legământul de la noi pe când ne aflam în spatele lui Adam, pacea fie asupra lui 78
43. Scrierea faptelor, a duratei vieții, a celor de trebuință și a sorții fericite sau nefericite, pe când ne aflăm în pântecele mamelor noastre 78
44. Venirea îngerului la picătura de sămânță după ce aceasta se statornicește în uter 80
45. Allah a creat oameni pentru Paradis și oameni pentru Foc, pe când se aflau încă în șalele părinților lor 81
46. Totul este predestinat 82
47. Sensul cuvintelor lui Allah: „În ea coboară îngerii și Duhul” 83
48. Tabla Păstrată este dintr-o perlă albă 83
49. Credința în predestinare îl face pe om să simtă dulceața credinței 85
50. Porunca de a recurge la tratament și de a folosi mijloacele 86
51. Credinciosul puternic este mai bun și mai iubit de Allah decât credinciosul slab 87
52. Îngerii au fost creați din lumină 90
53. În fiecare zi intră în Casa cea Vizitată șaptezeci de mii de îngeri 91
54. În fiecare zi intră în Casa cea Vizitată șaptezeci de mii de îngeri 91
55. În fiecare zi intră în Casa cea Vizitată șaptezeci de mii de îngeri 92
56. Descrierea purtătorilor Tronului 93

57. Aripile lui Jibrīl, pacea fie asupra lui 95
58. Aripile lui Jibrīl, pacea fie asupra lui 95
59. Descrierea veșmintelor lui Jibrīl 96
60. Descrierea veșmintelor lui Jibrīl 97
61. Descrierea veșmintelor lui Jibrīl 97
62. Descrierea veșmintelor lui Jibrīl 97
63. Jibrīl este cel mai de seamă dintre îngeri 97
64. Teama îngerilor de Foc 98
65. Îngerii nu coboară decât cu îngăduința lui Allah 98
66. Îngerii nu coboară decât cu îngăduința lui Allah 99
67. Cel însărcinat cu trâmbița a dus-o la gură, gata să sufle 100
68. Descrierea lui Isrāfīl, unul dintre purtătorii Tronului 100
69. Descrierea lui Isrāfīl, unul dintre purtătorii Tronului 101
70. Obligația de a avea sfială față de îngerii lui Allah și interdicția dezgolirii 105
71. Îngerii care se succed printre noi noaptea și ziua 107
72. Îngerii care se succed printre noi noaptea și ziua 108
73. Îngerii înconjoară adunările de învățătură 109
74. Îngerii își coboară aripile pentru cel care caută cunoașterea 110
75. Obligația de a ne ține de Cartea lui Allah și de Sunnah Profetului ﷺ 111
76. Părăsirea Cărții și a Sunnei Profetului ﷺ este rătăcire 112
77. Pe cel care părăsește judecata după Cartea lui Allah, Allah îl frânge 112
78. Pe cel care părăsește judecata după Cartea lui Allah, Allah îl frânge 113
79. Calea cea dreaptă este Islamul 114
80. Avertisment împotriva celor care urmează pasajele neclare ale Coranului 115
81. Avertisment împotriva urmării căilor lui Șayṭān 116
82. Avertisment împotriva urmării altcuiva în locul Trimisului ﷺ 117
83. Avertisment împotriva urmării altcuiva în locul Trimisului ﷺ 118
84. Obligația de a lupta împotriva celor care nu cred în Trimis ﷺ și în ceea ce a adus 120
85. Unde găsești dulceața credinței? 121
86. Unde găsești dulceața credinței? 122
87. Răspuns celor care se mulțumesc cu Coranul, lăsând Sunnah deoparte 122
88. Îndemnul de a urma Sunnah Trimisului lui Allah ﷺ și Sunnah califilor drept călăuziți; avertisment împotriva inovațiilor 126
89. Cea mai bună călăuzire este călăuzirea Profetului ﷺ 128
90. Neascultarea față de Trimis ﷺ duce la intrarea în Foc 129

91. Cel care se îndepărtează de Sunnah Trimisului ﷺ nu este dintre ai săi 130
92. Invocarea Trimisului ﷺ pentru cei străini 131
93. Credința este negată până când dorința omului urmează ceea ce a adus Trimisul lui Allah ﷺ 132
94. Însușirea comunității care scapă de Foc 132
95. Păcatul celui care cheamă la rătăcire 134
96. Cel care îndrumă spre un bine are o răsplată asemenea celui care îl face 135
97. Răsplata celui care readuce la viață o rânduială din Sunnah Celui Ales ﷺ 135
98. Cauzele încercărilor tulburătoare 136
99. Cine dărâmă Islamul 136
100. Obligația de a-i urma pe înaintașii cei drepți, Allah să fie mulțumit de ei toți 137
101. Obligația de a-i urma pe înaintașii cei drepți, Allah să fie mulțumit de ei toți 137
102. Interzicerea disputelor despre Coran 138
103. Interzicerea imitației oarbe 139
104. Meritul învățaților față de ceilalți oameni 141
105. Meritul învățaților față de ceilalți oameni 142
106. Meritul învățaților față de ceilalți oameni 143
107. Ajutoarele apropiate ale Trimisului ﷺ sunt cei care îi urmează Sunnah 144
108. Interzicerea urmării altcuiva în locul Trimisului ﷺ, chiar dacă ar fi profet 145
109. Interzicerea urmării altcuiva în locul Trimisului ﷺ, chiar dacă ar fi profet 145
110. Interzicerea neînțelegerilor și a dezbinării 146
111. Invocarea Trimisului ﷺ pentru oamenii hadithului 148
112. Invocarea Trimisului ﷺ pentru oamenii hadithului 149
113. Cunoașterea este de trei feluri; ceea ce trece dincolo de acestea este un adaos 150
114. Interzicerea vorbirii despre Coran după propria părere 151
115. Interzicerea vorbirii despre Coran după propria părere 151
116. Avertisment împotriva emiterii de fatwa fără cunoaștere 152
117. Avertisment împotriva emiterii de fatwa fără cunoaștere 152
118. Căutarea cunoașterii este calea spre Paradis 152
119. Înțelepciunea este bunul pierdut al credinciosului 155
120. Cine este cel cu adevărat cunoscător al religiei 155

121. Cine este cel cu adevărat cunoscător al religiei 156
122. Cine este cel cu adevărat cunoscător al religiei 157
123. Avertisment împotriva recitării Coranului fără împlinirea celor cuprinse în el 157
124. Îndemnul de a dobândi cunoașterea înainte să fie retrasă 158
125. Îndemnul de a dobândi cunoașterea înainte să fie retrasă 158
126. Îndemnul de a dobândi cunoașterea înainte să fie retrasă 159
127. Îndemnul de a dobândi cunoașterea înainte să fie retrasă 160
128. Disputele sunt o cauză a rătăcirii 160
129. Printre oamenii cei mai urâți de Allah 161
130. Printre oamenii cei mai urâți de Allah 162
131. Printre oamenii cei mai urâți de Allah 163
132. Printre oamenii cei mai urâți de Allah 163
133. Printre oamenii cei mai urâți de Allah 164
134. Cine este urât de Trimisul lui Allah ﷺ 164
135. Cine este urât de Trimisul lui Allah ﷺ 165
136. Printre semnele Ceasului: apariția unor oameni care își câștigă hrana prin limbile lor 166
137. Printre semnele Ceasului: apariția unor oameni care își câștigă hrana prin limbile lor 166
138. Printre semnele Ceasului: apariția unor oameni care își câștigă hrana prin limbile lor 167
139. Felul în care vorbea Trimisul lui Allah ﷺ 167
140. Felul în care vorbea Trimisul lui Allah ﷺ 168
141. Felul în care vorbea Trimisul lui Allah ﷺ 169
142. Felul în care vorbea Trimisul lui Allah ﷺ 170

Indexul citatelor coranice

Coran, 2:177 88
Coran, 2:254 23
Coran, 2:255 7, 24
Coran, 3:7 115, 144
Coran, 3:80 25
Coran, 4:58 31
Coran, 4:59 119
Coran, 4:80 130
Coran, 4:116 21
Coran, 4:172 89, 102
Coran, 5:116 25
Coran, 6:101 67
Coran, 6:153 116
Coran, 6:159 125
Coran, 7:3 111
Coran, 7:54 36
Coran, 7:143 29
Coran, 7:156 43
Coran, 7:172 76
Coran, 8:39 24
Coran, 9:69 134
Coran, 10:18 23
Coran, 10:31 22
Coran, 11:7 64
Coran, 13:11 104
Coran, 13:26 28
Coran, 16:43 141
Coran, 16:74 33
Coran, 17:24 154
Coran, 17:57 26
Coran, 17:78 108–109
Coran, 19:64 99, 113
Coran, 19:97 162
Coran, 20:52 41
Coran, 20:130 52

Coran, 21:18 35
Coran, 21:19–20 89
Coran, 21:20 102
Coran, 21:26–27 90
Coran, 21:28 6
Coran, 21:47 28
Coran, 21:101 69
Coran, 22:18 72
Coran, 22:70 72
Coran, 23:102–103 6
Coran, 24:56 119
Coran, 25:33 35
Coran, 26:215 154
Coran, 29:51 117
Coran, 29:65 27
Coran, 33:21 125
Coran, 33:38 69
Coran, 33:43 42
Coran, 34:23 58
Coran, 35:1 89
Coran, 35:3 73
Coran, 36:12 72
Coran, 36:82 72
Coran, 37:96 69
Coran, 37:165–166 91–92
Coran, 37:180–182 5
Coran, 39:3 22
Coran, 39:62 73
Coran, 39:67 61–62
Coran, 40:7 90
Coran, 40:49 103
Coran, 41:30 88
Coran, 41:37 25
Coran, 41:53 140
Coran, 42:11 4, 32–33, 36, 44
Coran, 42:13 126
Coran, 43:58 161–162
Coran, 43:77 103
Coran, 47:19 140
Coran, 50:4 71

Coran, 50:17–18 105
Coran, 51:56 21
Coran, 53:5–6 93
Coran, 53:11 96
Coran, 53:19–20 26
Coran, 53:26 7
Coran, 54:49 69
Coran, 55:29 84
Coran, 55:62 56
Coran, 58:21 41
Coran, 59:7 119–121
Coran, 59:10 8
Coran, 65:12 71
Coran, 66:6 103
Coran, 72:1–2 113
Coran, 74:30–31 104
Coran, 74:31 104
Coran, 74:48 7
Coran, 81:19–21 94
Coran, 81:21 94
Coran, 81:29 73
Coran, 82:10–12 105
Coran, 92:5–7 74
Coran, 92:5 75
Coran, 92:8 75
Coran, 97:4 83

Glosar

Ḥanīfiyyah الحنيفية
Ḥanīfiyyah, religia lui Ibrāhīm, înseamnă să-L adori numai pe Allah, consacrându-I în întregime religia.

Mijlocirea confirmată الشفاعة المثبتة
Mijlocirea confirmată este cea cerută de la Allah. Cel care mijlocește este cinstit prin mijlocire, iar cel pentru care se mijlocește este acela ale cărui cuvinte și fapte sunt primite de Allah, după îngăduința Sa.

Mijlocirea negată الشفاعة المنفية
Mijlocirea negată este cea cerută altcuiva în afara lui Allah în lucruri pe care numai Allah le poate împlini.

Politeism major الشرك الأكبر
Politeismul major este cel mai mare dintre păcate, deoarece Allah Preaînaltul a arătat că nu îl iartă decât celui care se căiește de el.

Qaḍā' și qadar القضاء والقدر
Qaḍā' este hotărârea generală și cuprinzătoare din veșnicie, iar qadar reprezintă cazurile particulare ale acelei hotărâri și detaliile ei.

Bibliografie

1. Ibn ʿAbd al-Wahhāb, Muḥammad. Uṣūl al-Īmān. Îngrijire și note de Bāsim Fayṣal al-Jawābirah. Ediția a cincea, 1420 H.
2. Al-Bukhārī. Al-Jāmiʿ aṣ-Ṣaḥīḥ.
3. Muslim ibn al-Ḥajjāj. Aṣ-Ṣaḥīḥ.
4. Aḥmad ibn Ḥanbal. Al-Musnad.
5. Abū Dāwūd. As-Sunan.
6. At-Tirmidhī. Al-Jāmiʿ.
7. An-Nasāʾī. As-Sunan și As-Sunan al-Kubrā.
8. Ibn Mājah. As-Sunan.
9. Ad-Dārimī. As-Sunan.
10. Ibn Abī ʿĀṣim. As-Sunnah.
11. Al-Bayhaqī. As-Sunan al-Kubrā.
12. Al-Ḥākim. Al-Mustadrak.
13. Aṭ-Ṭabarānī. Al-Muʿjam al-Kabīr și Al-Muʿjam al-Awsaṭ.
14. Ibn Ḥibbān. Aṣ-Ṣaḥīḥ.
15. Abū Nuʿaym al-Aṣbahānī. Ḥilyat al-awliyāʾ.
16. Ibn Ḥajar al-ʿAsqalānī. Fatḥ al-Bārī.
17. An-Nawawī. Comentariul la Ṣaḥīḥ Muslim.
18. Ibn al-Qayyim. Shifāʾ al-ʿalīl.

Indice

Al-Nawawī 43, 46, 68, 81, 107, 132, 141, 143, 145, 147
Ibn al-Qayyim 1, 3, 84
Ibn Taymiyyah 1, 3, 34, 44, 55, 133–134
Inovații 2, 10, 15, 158
Îngeri 4, 7, 24–25, 46, 59, 81, 83–84, 88–91, 93, 97–98, 101–105, 107–110, 153–154
Mijlocire 6–7, 22–24
Predestinare 4, 70, 73, 77, 84–86
Sinceritate 20, 35, 148

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

Uṣūl al-Īmān

FUNDAMENTELE CREDINȚEI

O culegere de o sută patruzeci și două de hadithuri și relatări despre cunoașterea lui Allah, credința în predestinare și în îngeri, urmarea Coranului și a Sunnei, căutarea cunoașterii și cumpătarea în vorbire. Notele explică înțelesurile și indică sursele relatărilor.

Autor: Muḥammad ibn ʿAbd al-Wahhāb

Note și explicații: Bāsim Fayṣal al-Jawābirah

Traducere: Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro